

Handelingen 28-29-30-31

VLAAMSE RAAD

ZITTING
1983 - 1984

Vergaderingen van juni 1984

VERTEGENWOORDIGING VLAAMSE GEMEENSCHAP EG-RAAD
VERTRAGING DOSSIERAFHANDELING STEDELIJKE OPENBARE WERKEN
VERVAL VERKAVELINGSVERGUNNING BIJ SCHENKING AAN KINDEREN
ERKENNING NIET-OPENBARE RADIO'S EN AUTEURSRECHTEN
AANWERVINGSPROCEDURE AMBTENAREN MINISTERIE VLAAMSE GEMEENSCHAP
GEVOLGEN SLUITING STORTPLAATSEN HUISVUILVERWERKING
GEMEENSCHAPSWAARBORG VZW BELGISCHE MEDIATHEEK
BTW-PLICHT JEUGDHUIZEN
WETENSCHAPPELIJK ONDERZOEK ONDERWIJSMETHODIEK HO
VERANTWOORD GEBRUIK CHEMISCHE HYGIËNE-ARTIKELN
AANVULLING WET RUIMTELIJKE ORDENING EN STEDEBOUW
AANLEG AUTOWEG PECQ-ARMENTIÈRES
WERKING VNC
WERKINGSBEGROTING RAAD
BELEID HUISHOUELIJK AFVAL LIMBURG
BELEIDSNOTA DIRV-ACTIE
TRAAG OVERHEIDSOPTREDEN MILIEUVERVUILING NOORD-LIMBURG
ERKENNING NIET-OPENBARE RADIO'S
SUBSIDIËRING INTERNATIONALE NIEUWE SCÈNE
OBJECTIVITEIT BRT-TV-BERICHTGEVING

Inhoud

Nr. 28

26 juni 1984
Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 1143

Ontwerpen van decreet

Indiening en verwijzing, blz. 1143

Verslagen

Indiening, blz. 1143

Mededeling van het Rekenhof

Indiening, blz. 1143

Schriftelijke vragen (R.v.O. art. 65)

Indiening, blz. 1143

Mededeling van de Voorzitter

Wijziging in een verwijzing naar commissie, blz. 1144

Dringende vragen (R.v.O. art. 66, 5)

Dringende vraag van de heer A. De Beul tot de heer K. Poma, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van cultuur, over de vertegenwoordiging van de Vlaamse Gemeenschap op de EG-Raad van de Ministers van cultuur te Luxemburg, blz. 1144

Dringende vraag van de heer G. Temmerman tot de heer M. Galle, Gemeenschapsminister van binnenlandse aangelegenheden, over de onaanvaardbare vertraging in de afhandeling van dossiers betreffende stedelijke openbare werken, blz. 1145

Vragen (R.v.O. art. 66)

Vraag van de heer T. Kelchtermans tot de heer P. Akkermans, Gemeenschapsminister van ruimtelijke ordening, landinrichting en natuurbehoud, over het verval verkavelingsvergunning bij schenking aan kinderen, blz. 1146

Vraag van de heer H. Suykerbuyk tot de heer K. Poma, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van cultuur, over het probleem van de auteursrechten in het kader van de erkenning van de niet-openbare radio's, blz. 1147

Vraag van de heer W. Seeuws tot de heer G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van economie en werkgelegenheid, over de procedure voor het bevelen van bepaalde ambten bij het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, blz. 1148

Vraag van de heer A. Denys tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van leefmilieu, waterbeleid en onderwijs, over het toekomstperspectief voor de verwerking van huisvuil van verscheidene gemeenten ten gevolge van de sluiting van stortplaatsen, blz. 1149

Vraag van mevrouw L. Detiège tot de heer K. Poma, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van cultuur, over het onwettig verlenen van de Gemeenschapswaarborg in het dossier VZW Belgische Mediatheek, blz. 1150

Vraag van de heer A. Laridon tot de heer K. Poma, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van cultuur, over de BTW-plicht voor erkende en gesubsidieerde jeugdhuizen, blz. 1150

Vraag van de heer J. Caudron tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van leefmilieu, waterbeleid en onderwijs, over mogelijke resultaten van wetenschappelijk onderzoek omtrent studie- en doceermethodes alsmede examineervormen in het hoger onderwijs, blz. 1151

Vraag van de heer F. Geyselings tot de heer K. Poma, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van cultuur, en de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van leefmilieu, waterbeleid en onderwijs, over het gebruik van chemische middelen in caravan-, tent- en boottoiletten, blz. 1152

Ontwerp van decreet houdende aanvulling van de wet van 29 maart 1962 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en van de stedebouw
— 260 (1983-1984) — Nrs. 1 tot 4

Beroep op het reglement en voorstel tot wijziging naar de commissie, blz. 1153

Sprekers : de heren J. Van Elewycyk, A. De Beul, E. Beysen, J. De Seranno, L. De Grève, Minister P. Akkermans

Algemene bespreking, blz. 1155

Sprekers : mevrouw M. Tyberghien-Vandenbussche, verslaggever, de heren J. Van Elewycyk, A. Claes, R. Van Rompaey, J. De Mol, J. De Seranno, D. Vervaeke, A. De Beul, P. Tant, mevrouw M. Smet, de heren F. Geyselings, E. Desutter

Regeling van de werkzaamheden, blz. 1166

Nr. 29

26 juni 1984
Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 1167

Voorstel van decreet

Indiening en verwijzing, blz. 1167

Regeling van de werkzaamheden, blz. 1167

Dringende vraag (R.v.O. art. 66,5)

Dringende vraag van de heer M. Capoen tot de heer P. Akkermans, Gemeenschapsminister van ruimtelijke ordening, landinrichting en natuurbehoud, over de plannen in verband met de aanleg van de autoweg Pecq-Armentieres, blz. 1167

Ontwerp van decreet houdende aanvulling van de wet van 29 maart 1962 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en van de stedebouw
— 260 (1983-1984) — Nrs. 1 tot 4

Algemene bespreking (Voortzetting), blz. 1167

Sprekers : mevrouw J. De Loore-Raeymaekers, de heer J. De Seranno, Minister P. Akkermans, de heren J. Van Elewycyk, J. De Mol, L. Van den Bossche

Artikelsgewijze bespreking, blz. 1176

Sprekers : de heer A. De Beul, Minister P. Akkermans, de heren I. Van Belle, A. Claes, J. Van Elewycyk, J. De Mol, mevrouw M. Smet, de heer R. Van Rompaey

Regeling van de werkzaamheden, blz. 1189

Voorstel van resoluties van de heer A. De Beul c.s. betreffende de werking van de Vlaamse Nationale Cultuurpactcommissie
— 216 (1982-1983) — Nrs. 1 en 2

Bespreking, blz. 1189

Spreker : de heer G. Verhaegen, verslaggever

Werkingsbegroting van de Raad

Beraadslaging en aanneming, blz. 1190

Sprekers : mevrouw C. Smitt, verslaggever, de heer J. De Seranno

Ontwerp van decreet houdende aanvulling van de wet van 29 maart 1962 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en van de stedebouw
— 260 (1983-1984) — Nrs. 1 tot 4

Aangehouden stemmingen, blz. 1191

Sprekers : de heren J. Van Elewycyk, K. Blanckaert, G. Verhaegen, J. De Seranno

Verzoek om tweede lezing, blz. 1203

Spreker : de heer J. Van Elewycyk

Voorstel van resolutie van de heer A. De Beul c.s. betreffende de werking van de Vaste Nationale Cultuurpactcommissie
— 216 (1982-1983) — Nrs. 1 en 2

Hoofdelijke stemming, blz. 1203

Moties tot besluit van de interpellatie van de heer L. Vanvelthoven tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van leefmilieu, waterbeleid en onderwijs, over de ophaling en verwijdering van de huishoudelijke afvalstoffen in Limburg en het gebrek aan een beleid ter voorkoming en terugwinning van afvalstoffen

Hoofdelijke stemming, blz. 1204

Regeling van de werkzaamheden, blz. 1205

Beleidsnota DIRV-actie

Ontwerp-resoluties

— 227 (1983-1984) — Nrs. 1 tot 4

Debat, blz. 1206

Sprekers : de heren N. De Batselier, verslaggever, J. Dupré, A. Denys, H. de Bruyne, O. Van Ooteghem, F. Debussère, M. Olivier, mevrouw L. Detiège

Regeling van de werkzaamheden, blz. 1220

Nr. 30 **28 juni 1984**
Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 1221

Voorstel van decreet
Indiening en verwijzing, blz. 1221

Beraadslaging van de Vlaamse Executieve
Indiening, blz. 122 1

Mededeling van de Voorzitter
Motie belangenconflict CCF, blz. 1221

Beleidsnota DIRV-actie
Ontwerp-resoluties
— 227 (1983-1984) — Nrs. 1 tot 4

Debat (Voortzetting), blz. 1221
Sprekers : de heren J. Ansoms, O. Van Ooteghem, F. Willockx, G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve., Gemeenschapsminister van economie en werkgelegenheid, J. Dupré, N. De Batselier, mevrouw L. Detiège, L. Dhoore, P. Van Grembergen

Regeling van de werkzaamheden, blz. 1243

Nr. 31 **28 juni 1984**
Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 1245

Ontwerp van decreet houdende aanvulling van de wet van 29 maart 1962 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en van de stedenbouw
— 260 (1983-1984) — Nrs. 1 tot 4

Tweede lezing, blz. 1245
Spreker : mevrouw M. Tyberghien-Vandenbussche, verslaggever

Interpellaties (R.v.O. art. 67)

Interpellatie van de heer L. Vanvelthoven tot de heer R. De Wulf, Gemeenschapsminister van gezondheidsbeleid, en de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van leefmilieu, waterbeleid en onderwijs, over het verbazend laks en tergend traag optreden van de overheid ten opzichte van de vervuiling met zware metalen in Noord-Limburg, blz. 1247

Sprekers : de heren L. Vanvelthoven, F. Geyselings, J. Lenssens? Gemeenschapsminister van leefmilieu, waterbeleid en onderwijs, R. De Wulf, Gemeenschapsminister van gezondheidsbeleid, W. Peeters

Interpellatie van mevrouw M. Smet tot de heer K. Poma, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van cultuur, over de erkenning van de niet-openbare radio's, blz. 1256

Sprekers : mevrouw M. Smet, A. De Beul, K. Poma, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van cultuur

Ontwerp van decreet houdende aanvulling van de wet van 29 maart 1962 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en van de stedenbouw
— 260 (1983-1984) — Nrs. 1 tot 4

Hoofdelijke stemming, blz. 126 1
Sprekers : mevrouw J. De Loore-Raeymaekers, de heren F. Geyselings, A. De Beul, M. Olivier, C. Moors

Beleidsnota DIRV-actie
Ontwerp-resoluties
— 227 (1983-1984) — Nrs. 1 tot 4

Aangehouden stemmings, blz. 1263
Sprekers : mevrouw L. Detiège, Minister G. Geens, de heren O. Van Ooteghem, J. Van Elewycck

Vakantiewensen, blz. 1276

Beleidsnota DIRV-actie
Ontwerp-resoluties

— 227 (1983-1984) — Nrs. 1 tot 4

Hoofdelijke stemming, blz. 1277
Sprekers : mevrouw L. Detiège, de heer O. Van Ooteghem

Interpellaties (R.v.O. art. 67) (Voortzetting)

Interpellatie van de heer L. Hancké tot de heer K. Poma, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van cultuur, over de ontoereikende subsidiëring van de Internationale Nieuwe Scène, blz. 1278

Sprekers : de heren L. Hancké, K. Poma, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van cultuur, E. Beysen

Interpellatie van de heer E. Beysen tot de heer K. Poma, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van cultuur., over de TV-berichtengeving en de objectiviteit van de BRT, blz. 1283

Sprekers : de heren E. Beysen, L. Van den Bossche, A. De Beul, L. De Grève, J. Van Elewycck, K. Poma, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van cultuur, G. Verhaegen

Indiening van moties, blz. 1293

Voorstel van decreet
Indiening, blz. 1293

Regeling van de werkzaamheden, blz. 1293

---

31 e vergadering

Donderdag 28 juni 1984
Middagvergadering

VOORZITTER : de heer J. Pede

— *De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.*

— *De vergadering wordt geopend om 14.05 uur.*

De Voorzitter : Dames en heren, de vergadering is geopend.

BERICHTEN VAN VERHINDERING

H. Boel, P. Matthys ; gezondheidsredenen.

G. Anthuenis, J. Bascour, W. Van Renterghem ; ambtsverplichtingen.

J. Wyninckx ; familieverbindingen.

ONTWERP VAN DECREET houdende aanvulling van de wet van 29 maart 1962 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en van de stedenbouw

— 260 (1983-1984) — Nrs. 1 tot 4

Tweede lezing

De Voorzitter : Aan de orde is nu de tweede lezing van artikel 2 van het ontwerp van decreet houdende aanvulling van de wet van 29 maart 1962 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en van de stedenbouw.

De tekst aangenomen door de Commissie wordt als basis voor de bespreking genomen. Ziehier de tekst van artikel 2.

Artikel 2

In de wet van 29 maart 1962 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en van de stedenbouw wordt wat het Vlaamse Gewest betreft een titel V ingevoegd luidend als volgt :

„TITEL V

Aanvullende bepalingen
voor het Vlaamse Gewest

Artikel 78

Artikel 44, § 1 van deze wet wordt aangevuld met een punt 7 luidend als volgt :

„7. het gebruik van vergunde gebouwen wijzigen, voor zover deze wijziging is opgesomd in een door de Vlaamse Executieve vast te leggen lijst.

De lijst van de vergunningsplichtige gebruikswijzigingen zal opgesteld worden rekening houdend met volgende criteria :

- de bestemmingen van voorlopig vastgestelde ontwerp-gewestplannen, van vastgestelde gewestplannen en van algemene plannen van aanleg tot stand gebracht overeenkomstig artikel 14, derde lid van deze wet ;
- de ruimtelijke weerslag op de onmiddellijke omgeving ;
- de hoofdfunctie van het gebouw.

Wordt de aanvraag om het gebruik van een gebouw te wijzigen geweigerd dan kan deze weigering geen aanleiding geven tot het verschuldigd zijn van een vergoeding als bedoeld in artikel 37 van deze wet.”

Artikel 79

Artikel 45, § 2 van deze wet wordt aangevuld met de volgende leden :

„Bij het verlenen van een gunstig advies mag de gemachtigde ambtenaar afwijken van de voorschriften van een ontwerp-gewestplan of gewestplan indien de aanvraag strekt tot ver- of herbouwing of uitbreiding van bestaande vergunde gebouwen op dezelfde plaats, of tot het herbouwen of uitbreiden van bestaande vergunde gebouwen binnen de onmiddellijke omgeving ervan dit alles op voorwaarde dat de goede ruimtelijke ordening niet wordt geschaad, zoals moet blijken uit de motivering van het desbetreffend advies. Voor de toepassing van deze bepaling dient onder onmiddellijke omgeving te worden verstaan de ruimte die onmiddellijk aansluit bij het bedoelde gebouw terwijl de afstand tussen het nieuwe gebouw en het bestaande gebouw maximaal dertig meter mag bedragen.

Het herbouwen of uitbreiden van bestaande gebouwen kan wat woningen betreft maximaal leiden tot een bouwvolume van 800 m³ met een grondoppervlakte van 200 m².

Voor bedrijfsgebouwen kan een afwijkend advies worden verleend op voorwaarde dat :

Voorzitter

- ofwel de bedrijfsgebouwen op het ogenblik van de inwerkingtreding van dit decreet een bestemming hebben die afwijkt van de bestemming bepaald in het ontwerp-gewestplan of gewestplan ;

- ofwel de uitbreiding wordt gevraagd van bedrijfsgebouwen, die op het ogenblik van de inwerkingtreding van het decreet, gelegen zijn in de industriegebieden, naar gronden in gebieden met een andere bestemming voor zover er geen bedrijfstechnisch geschikte uitbreidingsmogelijkheden bestaan in het betrokken industriegebied.

De ver- of herbouwing of uitbreiding van bedrijfsgebouwen mag maximaal leiden tot een volumevermeerdering van 100 ten honderd van het bestaande volume.

Voor uitbreiding van bedrijfsgebouwen in de agrarische gebieden dient het advies gevraagd van de Minister van landbouw. Bij ontstentenis van dit advies binnen de 30 dagen wordt het advies geacht gunstig te zijn.

De Vlaamse Executieve zal bepalen binnen welke gebieden van de ontwerp-gewestplannen en de gewestplannen deze afwijkingen niet of slechts gedeeltelijk kunnen worden toegepast.

De aanvraag wordt onderworpen aan een openbaar onderzoek waarvan de kosten ten laste van de aanvrager komen. De Vlaamse Executieve bepaalt de wijze waarop dit onderzoek plaatsheeft.

De weigering van afwijkingen tot ver- of herbouwing of uitbreiding van bestaande gebouwen kan geen aanleiding geven tot het verschuldigd zijn van een vergoeding als bedoeld in artikel 37 van deze wet.

Voor wijzigingen van gebruik zoals bepaald in artikel 44, § 1, 7 mag de gemachtigde ambtenaar bij het verlenen van een gunstig advies afwijken van de voorschriften van een ontwerp-gewestplan of gewestplan.

Voor wijzigingen van gebruik van gebouwen die gelegen zijn in de agrari-

sche gebieden dient het advies gevraagd van het Ministerie van landbouw. Bij ontstentenis van dit advies binnen de 30 dagen wordt het advies geacht gunstig te zijn.

Artikel 80

Artikel 53, derde lid van deze wet wordt aangevuld als volgt :

„Deze voorwaarden mogen ook slaan op de stukken en inlichtingen die vereist zijn in het kader van een vergunningsaanvraag voor de exploitatie van een ongezonde, hinderlijke of gevaarlijke inrichting.”

Artikel 81

In artikel 64 van deze wet wordt tussen het voorlaatste en het laatste lid het volgende lid ingevoegd :

„Met gevangenisstraf van acht tot vijftien dagen en geldboete van 26 tot 2.000 frank of met één van deze straffen alleen worden gestraft, zij die door het wijzigen van het gebruik van een gebouw of het instandhouden van die wijziging inbreuk maken op de bepalingen van artikel 78 van deze wet.”

Artikel 82

Artikel 65, § 1, a) van deze wet wordt aangevuld als volgt :

„of het strijdige gebruik te staken”.

Artikel 83

In artikel 68 van deze wet worden het eerste en tweede lid vervangen door de volgende bepalingen :

„De in artikel 66, eerste lid bedoelde ambtenaren en beambten kunnen mondeling ter plaatse de staking van het werk of van de handelingen gelasten wanneer zij vaststellen dat deze niet in overeenstemming met de verleende vergunning zijn of zonder vergunning worden uitgevoerd.

Wordt het gebruik van een gebouw gewijzigd zonder de in artikel 78 bedoelde vergunning, dan kunnen dezelfde ambtenaren en beambten

mondeling ter plaatse de staking bevelen van elk vergunningsverplichtig gebruik. Het bevel moet op straffe van verval binnen vijf dagen worden bekrachtigd door de burgemeester of de gemachtigde ambtenaar.

Het proces-verbaal van vaststelling en de bekrachtigingsbeslissing worden bij aangetekende brief met bericht van ontvangst ter kennis gebracht van de opdrachtgever en van de persoon of de aannemer die de werken uitvoert. Betreft het bevel de staking van het gebruik van een gebouw dan worden het proces-verbaal van vaststelling en de bekrachtigingsbeslissing bij een ter post aangetekende brief met bericht van ontvangst ter kennis gebracht van de persoon die het gebouw gebruikt.”

De Voorzitter : Mevrouw Tyberghien-Vandenbussche, verslaggever, heeft het woord voor een mondeling aanvullend verslag.

Mevrouw M. Tyberghien-Vandenbussche, verslaggever (*op de tribune*) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, waarde collega's, het ontwerp van decreet houdende aanvulling van de wet van 29 maart 1962 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en van de stedenbouw werd overeenkomstig de beslissing van deze Raad op 26 dezer opnieuw naar de Commissie verwezen.

De Commissie voor ruimtelijke ordening, landinrichting en natuurbehoud heeft deze voormiddag het artikel 2 van het ontwerp volledig opnieuw besproken.

De reden van de terugzending naar de Commissie was het amendement van mevrouw Smet C.S. dat aanvaard werd in de openbare vergadering. De Commissie heeft deze amendering bevestigd. Uit de bespreking ervan heeft de Gemeenschapsminister een juiste omschrijving gegeven van het begrip „bouwwolume”, dat luidt : „totaal volume van het gebouw te rekenen vanaf het peil van het bestaande maai-veld.”

Daaraan gekoppeld besliste de Commissie het woord „verbouwen” aldaar te schrappen in het tweede toegevoegde lid van artikel 45, paragraaf 2 van

Tyberghien-Vandenbussche

de wet, om reden dat de eerste formulering zou kunnen geïnterpreteerd worden in de zin dat grote gebouwen bij verbouwing terug naar een volume van 800 m³ zouden moeten verkleind worden, wat niet zou stroken met de bedoeling van de Commissie. Deze tekstwijziging werd unaniem aangevraagd.

In het nieuw punt 7 van artikel 44 paragraaf 1, werd een tekstverbetering aangebracht. We lezen de zin als volgt :

„7. Het gebruik van vergunde gebouwen wijzigen, voor zover deze wijziging is opgesomd in een door de Vlaamse Executieve vast te leggen lijst.”

In de aanvulling van artikel 45, paragraaf 2, waar dit ontwerp spreekt van het advies van de Minister van landbouw, oordeelde de Commissie dat het nodig is de zin „Dit advies moet gegeven worden binnen de dertig dagen.” te vervangen door „Bij ontstentenis van dit advies binnen de dertig dagen wordt het advies geacht gunstig te zijn.”

Een lid heeft van deze bespreking gebruik gemaakt om enkele van zijn reeds in openbare vergadering behandelde amendementen terug in te dienen. Deze zijn de vorige dinsdag besproken, amendementen nummers 5, 6, 10, 13 en 15. Gezien er geen nieuwe elementen aanwezig waren en na de Minister gehoord te hebben, werden deze amendementen door de Commissie met 8 stemmen verworpen tegen 1 pro en 2 onthoudingen.

Het geheel van dit artikel werd ter stemming gelegd en goedgekeurd met 7 pro, tegen 1 en 3 onthoudingen. (**Applaus bij de CVP en PVV**)

De Voorzitter : Vraagt nog iemand het woord ? (**Neen**)

Indien er geen opmerkingen meer zijn, is artikel 2 aangenomen. De tweede lezing is bijgevolg gesloten. Wij zullen om 16 uur de hoofdelijke stemming over het gehele ontwerp van decreet houden.

INTERPELLATIES (R.v.O. art. 67)

Interpellatie van de heer L. Vanvelthoven tot de heer R. De Wulf, Gemeenschapsminister van gezondheidsbeleid, en de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van leefmilieu, waterbeleid en onderwijs, over het verbazend laks en tergend traag optreden van de overheid ten opzichte van de vervuiling met zware metalen in Noord-Limburg

De Voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Vanvelthoven tot de heer De Wulf, Gemeenschapsminister van gezondheidsbeleid, en de heer Lenssens, Gemeenschapsminister van leefmilieu, waterbeleid en onderwijs, over het verbazend laks en tergend traag optreden van de overheid ten opzichte van de vervuiling met zware metalen in Noord-Limburg.

De heer Vanvelthoven heeft het woord.

De heer L. Vanvelthoven (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, heren Ministers, geachte collega's, Noord-Limburg werd geïndustrialiseerd op het einde van de vorige eeuw. Duitse nijveraars hadden in 1880 hun oog laten vallen op deze onvruchtbare strook in Noord-Limburg omdat ze wegens haar lage bevolkingsdichtheid en goedkope werkrachten uiterst geschikt was voor de sterk vervuilende arsenicum- en zinkproductie die ze er wilden oprichten. Ondanks het verzet van het gemeentebestuur en de Limburgse bestendige deputatie werd de fabriek er gebouwd en uitgebouwd, alhoewel men wist dat de productie voor het leefmilieu en de mens erg ongezond was. Reeds in 1914 werd in de Kamer van Volksvertegenwoordigers melding gemaakt van het feit dat 34 procent van de werknemers in de zinkfabrieken aan loodvergiftiging leed. De hoge graad van bodempollutie en de aantasting van lucht, planten en water is dan ook reeds geruime tijd gekend. Ze werd periodiek aangeklaagd. In 1983 werd opnieuw alarm geslagen, vooral in de Nederlandse provincie Noord-Brabant.

Op 1 juni 1983 heb ik in de Vlaamse Raad de aandacht gevestigd op het feit dat op donderdag 24 februari 1983 een werkgroep werd opgericht voor on-

derzoek naar de bodempollutie door zware metalen in Noord-Limburg. Ik heb op dat ogenblik deze oprichting een verheugende gebeurtenis genoemd, erop wijzend dat het toch verbazingwekkend was dat de overheid eigenlijk zo laattijdig reageerde. Immers, leden van het Instituut voor hygiëne en epidemiologie, het Centrum voor bos-biologisch onderzoek van Bokrijk en de research groep Plantenfysiologie van het LUC hadden reeds op 31 maart 1982, meer dan één jaar voordien, de provinciale overheid op de hoogte gebracht van de resultaten van het onderzoek dat zij in de jaren 80 hadden verricht. Zij hadden de Limburgse gouverneur om een onderhoud gevraagd en een reeks voorstellen geformuleerd voor een onderzoeksprogramma over deze toch naar hun mening zeer ernstige bezoedeling door zware metalen van Noord-Limburg.

Mijnheer de Minister, ik heb de indruk dat men vandaag ondanks de oprichting van de onderzoekscommissie hooguit tot de vaststelling is gekomen dat de vroegere rapporten die door deze wetenschappelijke centra werden opgesteld, kunnen worden bevestigd. Ieder van ons, en met ons de totale Noordlimburgse bevolking, heeft immers uit de pers kunnen vernemen dat de subgroep „Vegetatie en Bodem” tot de vaststelling is gekomen dat vooral de zones rond de bestaande non-ferrobedrijven in hoge mate verontreinigd zijn, dat meerdere groenten hoge cadmiumconcentraties kunnen bevatten en dat een mogelijke pollutie van zware metalen rechtstreeks uit de lucht afkomstig kan zijn. Wat de luchtverontreiniging betreft, werd vastgesteld dat de gemiddelde zinkniveaus over de periode april 1983 - april 1984 circa 30 procent hoger liggen dan tijdens het vorige meetjaar en dat rond de bedrijven Metalurgie Hoboken-Overpelt en Veuille Montagne de cadmium- en zinkuitval matig tot sterk verhoogd lijkt en blijft. De subgroep „Water” kwam tot de bevinding dat ongeveer 1200 putten zwaar vervuild zijn. Het onderzoek van de subgroep „Gezondheidszorg” heeft uitgewezen dat de Noordlimburgers teveel cadmium in het bloed hebben.

Mijnheer de Voorzitter, dergelijke

Vanvelthoven

vaststellingen zouden normaal gesproken van aard moeten zijn om dringend een aantal concrete maatregelen te treffen. Deze blijven echter niet uit ! Het is onvoorstelbaar dat, hoewel deze vervuiling reeds geruime tijd gekend is en hoewel er reeds sedert verschillende jaren wetenschappelijk onderzoek werd verricht, in een dergelijk door zware metalen vergiftigd gebied verder wordt geduld dat de cadmium- en zinkuitval matig tot sterk verhoogd blijft, dat in de omgeving van deze fabrieken industriële storten ongebreideld kunnen worden benut, dat er blijkbaar nog geen of onvoldoende resultaten bekend zijn over de pollutie van het grondwater, dat de pilootstudie inzake cadmiumbelasting op de mens wordt gestart met een te klein aantal te onderzoeken personen zodat geen juist beeld van de cadmiumbelasting op de bevolking in Noord-Limburg kan worden bekomen.

Terwijl de bevolking zich dus ernstig zorgen maakt en blijft maken over de pollutie, blijft de industrie verder rustig bodem, lucht en water steeds zwaarder pollueren. Zoals ik reeds zegde, werd er vastgesteld dat de cadmium- en zinkuitval in 1984 matig tot sterk verhoogde. In dit verband vernam ik graag van u, mijnheer de Minister, welke uitval er werd vastgesteld, welke concrete maatregelen er werden getroffen om deze uitval tegen te gaan en welke maatregelen er worden getroffen om de vervuilers te doen betalen voor het onheil dat zij hebben aangericht en nog dagelijks aanrichten.

Er wordt vastgesteld dat meerdere groenten, die binnen de zone geteeld worden, in hoge mate verontreinigd zijn, en hoge cadmiumconcentraties bevatten. Bovendien wijzen – en ik moet verder afdaan op de pers – de resultaten van het onderzoek, alsmede de analysegegevens van het Instituut voor Scheikundig onderzoek van Teruren, uit dat een mogelijke pollutie met zware metalen uit de lucht rechtstreeks afkomstig zou kunnen zijn.

Dezelfde vraag rijst bijgevolg : „Wat wordt er gedaan om dergelijke opnamen van cadmium te verminderen of

alleszins ernstig tegen te gaan ?

Een derde vaststelling betreft de verontreiniging van een massaal aantal waterputten. Het feit dat het grondwater in Noord-Limburg wel eens zou kunnen aangetast zijn en alleszins gevaar loopt in de toekomst aangetast te worden. Talrijke particulieren – twaalfhonderd waterputten zouden ernstig verontreinigd zijn – staan hierdoor voor vrij zware aansluitingskosten op de waterleiding, terwijl ook de gemeenten voor vrij zware uitgaven staan ondanks de voorziene subsidiëring. Mijn vraag luidt : dienen enkel de particulieren en enkel de gemeenten naast de overheids subsidies op te draaien voor deze vervuiling ? Wordt in dit verband de industrie, die vervuilend is opgetreden en nog vervuilend werkt, voor zijn verantwoordelijkheid geplaatst ?

Vierde vaststelling. Er wordt een gezondheidsonderzoek ingesteld, maar na vrij langdurig onderzoek komt men tot het volgend besluit : „Gezien het kleine aantal personen en de positieve basis in de selectie van de pilootstudiegroep, mag men geen directe extrapolatie maken voor wat de prevalentie van abnormale verhoogde waarden betreft.

Indien men wenst een juist beeld te bekomen van de cadmiumbelasting van de betrokken inwoners en haar eventuele gevolgen voor de volksgezondheid, is het wenselijk een epidemiologische studie op grotere schaal te verrichten in Noord-Limburg, gezien de resultaten van deze pilootstudie.”

Mijnheer de Minister, ik heb de indruk dat door op dergelijke wijze te werken alles toch wel op de erg lange baan wordt geschoven. Misschien oordeel ik hier ten onrechte, dan wens ik dit graag te vernemen.

Ten slotte meen ik dat het even spijtig is dat de leden van de Vlaamse Raad van de Commissie voor leefmilieu en waterbeleid, ondanks de formele toezegging dat hen alle informatie zou worden medegedeeld, nog steeds uitsluitend via de media bepaalde gegevens moeten vernemen.

Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de

Minister, mag ik besluiten met te stellen dat ik hoop dat de laksheid die de overheid op het einde van de vorige eeuw kenmerkte, laksheid die ervan de oorzaak was dat thans moet worden vastgesteld dat een hele streek zwaar vergiftigd is, dat dezelfde laksheid die huidige overheid niet langer zou teisteren en dat binnenkort concrete maatregelen zouden worden getroffen om een definitief einde te stellen aan een pollutie, die onverminderd voortduurt. Dit is naar de mening van de Noord-Limburgse bevolking en ook naar mijn mening een pure schande, die niet langer kan worden geduld.

De Voorzitter : De heer Geyselings heeft het woord.

De heer F. Geyselings (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, heren Ministers, collega's, er werd reeds herhaaldelijk gezegd : de thans voorkomende bodem- en grondwaterverontreiniging, te wijten aan het vrijkomen van zware metalen in het Noord-Limburgs leefmilieu, is een historisch verschijnsel.

Met deze vaststelling tracht de Vlaamse Executieve haar verantwoordelijkheid dienaangaande voor het grootste deel toe te schrijven aan het in het verleden gevoerde beleid.

Nochtans wens ik nogmaals te wijzen op de heersende vervuiling door zware metalen die zich reeds tientallen jaren manifesteert, steeds verder blijft aanslepen.

Niettegenstaande de duidelijke sporen van leefmilieuvergiftiging – ik denk hier vooral aan de bekende en reeds lang bestaande woestijnvorming in sommige streken van Noord-Limburg – werden pas in 1978, aldus Minister Lenssens, inzake deze problematiek, de eerste officiële metingen en studies verricht door diverse wetenschappelijke instituten uit Limburg en door andere academische centra van Vlaanderen.

De provinciale gezondheidsinspectie van de provincie Limburg werd, volgens Minister Lenssens, in 1979 voor de eerste maal over de vervuiling ingelicht.

Ook de burgemeesters van de meest

Geyselings

bedreigde gemeenten werden toen van dit onderzoek in kennis gesteld en verzocht de nodige maatregelen te treffen om de gedupeerde bevolking ten aanzien van de gevaren van het verbruiken van putwater te waarschuwen. Deze informatie was meer dan dringend noodzakelijk, nu algemeen bekend was dat in verschillende drinkwaterputten in Noord-Limburg cadmium-gehalten voorkwamen, die de Belgische norm met name 10 microgram, en zeker de Europese norm, 5 microgram per liter water, gevoelig overschreden.

Honderd private waterputten werden bemonsterd ; er werd vastgesteld dat het cadmiumgemiddelde 8,2 microgram per liter water bedroeg.

Heren Ministers, uit een onderzoek van het Limburgs Studiecetrum voor toegepaste ecologie, blijkt onmiskenbaar dat in verscheidene gemeenten de richtwaarden gesteld voor cadmium, lood en zink, in ernstige mate waren overschreden.

Talrijke jaren drinken de Noord-Limburgers van dit met zware metalen besmet grondwater en evenveel jaren eten zij, ook hun huisdieren, gewassen uit eigen tuin.

Niettegenstaande het LISEC van oordeel is dat de emissies in toenemende mate door opeenvolgende technische maatregelen werden gereduceerd, niettegenstaande volgens dit onderzoekscetrum cadmium nog nauwelijks wordt gedetecteerd, geeft men toch de raad de consumptie van groenten uit eigen tuin af te wisselen met groenten van de markt. Bovendien wordt aangeraden het gebruik van compost, samengesteld uit eigen tuinafval, te vermijden.

Heren Ministers, gans dit milieudossier wijst op bedenkelijke toestanden. Immers, uit resultaten van diverse metingen en studies, in 1978 door verschillende wetenschappelijke instituten en academische centra uitgevoerd, blijkt duidelijk een gebrek aan samenwerking en coördinatie. Vijf jaar na de eerste metingen en studies werd Minister De Wulf van de ernst van deze toestand op de hoogte ge-

bracht ; dan pas werd hij bij de werkzaamheden betrokken.

Welke uitleg de Vlaamse Executieve over deze vrij ongewone dossierbehandeling ook verstrekt, het is en blijft een aaneenschakeling van onduidelijkheden en inefficiëntie. Bovendien is het zo dat de verantwoordelijke overheid zich in het verleden nauwelijks bekommerd heeft om deze leefmilieuproblematiek. Het is pas na het openlijk aan de kaak stellen van deze schandalige toestand waarmee de bevolking aldaar circa 100 jaar wordt geconfronteerd, dat de overheid zich verplicht voelde dit milieudossier met meer aandacht te volgen.

Doet de Vlaamse Executieve dat nu werkelijk ? Ik betwijfel zulks en zeker als ik denk aan wat zich thans voordoet in de streek van Tessenderlo. Ik deel dan ook de mening van collega Vanvelthoven wanneer hij stelt dat de Vlaamse Executieve veel te laks is, traag en verwarrend optreedt inzake deze historische vervuiling die een enorme bedreiging vormt voor de volksgezondheid.

Er dient toegegeven dat niettegenstaande studies, metingen, het installeren van advies - en werkgroepen en de vele beloften, nog steeds geen duidelijkheid heerst nopens deze problematiek.

Mijnheer de Voorzitter, heren Ministers, collega's, ik wens mijn uiteenzetting af te sluiten met de volgende vragen.

1. Aan de hand van analyses die reeds sedert 1981 werden doorgevoerd in de streek van Lommel door het IHE Has-selt, de dienst bosbiologie Bokrijk en de research-groep Plantenfysiologie van het LUC-Diepenbeek, was duidelijk geworden dat er in Noord-Limburg een bodempollutie door zware metalen aanwezig was. De provinciale gezondheidsinspectie werd hiervan in kennis gesteld, doch slechts in maart 1982. Op 24 januari 1983 werd door de gouverneur voorgesteld een coördinerende werkgroep op te richten ten einde de diverse aspecten van de bodempollutie in Noord-Limburg te bespreken om tot een snelle adviesvorming te kunnen komen. Waarom werd van 1981 tot 1983 gewacht om tot een

snelle adviesvorming te komen als het onderzoek in 1979 heeft uitgewezen dat 18 procent van de bemonsterde waterputten meer zware metalen bevatten dan door de Belgische norm is toegelaten ? Is deze coördinerende werkgroep inmiddels geïnstalleerd en zo ja, wat heeft deze tot op heden gepresteerd ?

2. Wat is er terechtgekomen van de inventaris van de drinkwaterputten in de gecontamineerde gebieden plus het onderzoek op zware metalen ? Welke gemeentebesturen hebben de bevolking wat, hoe en wanneer voor-gelicht ?

3. Hoe en wanneer werden de plaatselijke huisartsen over deze problematiek ingelicht ? Wat is hun rol en wat zijn eventueel hun bevindingen ?

4. Wat is er terechtgekomen van het screeningsonderzoekplan naar mogelijke cadmiumintoxicatie bij de plaatselijke bevolking ? Wat zijn de eventuele resultaten ?

5. Rond de non-ferrobedrijven wordt een matige tot sterke aanrijking van zware metalen genoteerd wat toegeschreven wordt aan ertsmanipulaties. Op mijn parlementaire vraag nummer 198 van 30 augustus 1983 werd geantwoord dat een aantal bijkomende maatregelen door de betrokken bedrijven dienden in acht genomen. Worden deze regels in acht genomen ? Wie voert controle uit ?

6. Uit de brief van het provinciebestuur van Limburg blijkt dat elk huizegezin individueel wenst te weten hoe het met zijn grond, zijn groenten en zijn drinkwater is gesteld en wat ze precies dienen te doen wanneer een verontreiniging wordt vastgesteld ?

Graag vernam ik uw standpunt en eventuele maatregelen ter zake.

De Voorzitter : Minister Lenssens heeft het woord.

Minister J. Lenssens (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, voorafgaandelijk wil ik mij verontschuldigen. Mijn laattijdigheid is te wijten aan een misverstand. Men had mij namelijk nog om 12 uur gezegd dat de tot mij gerichte interpellatie slechts om kwart vóór drie zou

Lenssens

plaatshebben. Gelukkig werd ik op de hoogte gesteld van de essentie van de vragen van de heer Vanvelthoven en van het grootste gedeelte van de uiteenzetting van de heer Geyselings.

Het is niet de eerste keer dat geïnterpelleerd wordt over de bodemverontreiniging in Noord-Limburg. vorig jaar, op 1 juni 1983 hebben dezelfde interpellanten, namelijk de heren Vanvelthoven en Geyselings, een reeks concrete vragen gesteld. Ik zal dan ook niet in herhaling vallen en even refereren naar de historische achtergrond van de toestand inzake de zware metaalvervuiling in Noord-Limburg.

Deze bodemverontreiniging ontstond destijds door drie fabrieken van non-ferro metalen, te Overpelt, Lommel en Balen, die al op het eind van de vorige eeuw in productie zijn gekomen. Van de aanvang van de activiteiten van deze fabrieken tot begin 1970 hebben ze, gedurende jaren, gebruik gemaakt van thermische procédé's, de zogenaamde droge procédé's, die dus oorzaak zijn geworden van de zware vervuiling.

Inderdaad, wegens de afwezigheid of de ontoereikendheid van doeltreffende filterinstallaties is de verontreiniging van voornamelijk lood, zink en cadmium ontstaan. In 1973 werd de zinkfabriek te Lommel gesloten. De bedrijven Vieille Montagne te Balen en Metallurgie Hoboken-Overpelt te Overpelt zijn in de jaren 1970 systematisch naar hydrometallurgische procédé's, waardoor de emissies van zware metalen in grote mate verminderd zijn. Deze overschakeling heeft zowel op plaatselijk als op subregionaal vlak een vermindering van de vervuiling met zich gebracht. Dat werd duidelijk aangetoond.

Een coördinerende werkgroep werd op 3 februari 1983 officieel opgericht door de provinciegouverneur, op mijn verzoek. Ik zal niet ingaan op de oorzaken van de nalatigheden die zouden gebeurd zijn in de periode 1977 en 1982. Pas einde 1983 werden wij weer ingelicht over de onrustwekkende rapporten. We hebben daar uitvoerig over uitgeweid. Die werkgroep is in-

derdaad gestart begin 1982-1983 en heeft in de loop van 1983 vier vergaderingen in plenum gehouden : over de problemen van de luchtvervuiling, in verband met de problemen van watervervuiling, over de bodemaspecten en vegetatie en betreffende de gezondheidszorg.

Wat hebben wij intussen gedaan ? Intussen zijn de rapporten van de coördinerende werkgroep, die de deelrapporten verzamelde van de subgroepen in ons bezit. De administratie van de technische inspectie werd gelast een grondig en kritisch onderzoek te doen over de twee bedrijven en naar de voorwaarden van hun uitbatingvergunning.

Wij hadden immers vernomen dat vooral het manipuleren van de grondstoffen nog gepaard ging met stofverspreiding. De technische inspectie kwam dan ook tot de bevinding dat bij komende maatregelen dienden te worden opgelegd aan de bedrijven. Volgens het algemeen reglement voor de arbeidsbescherming is het de overheid die de vergunningen aflevert, die tussentijds de exploitatievergunning kan wijzigen. Ik heb dan ook de bestendige deputaties van Limburg en Antwerpen die de exploitatievergunningen afleverden voor respectievelijk de fabriek van de NVMetallurgie-Hoboken-Overpelt te Overpelt en voor de fabriek van de NV Vieille Montagne te Balen, verzocht bijkomende emissiebeperkende voorwaarden op te leggen. Dit gebeurde op 10 juni 1983 dus korte tijd nadat hier daarover werd geïnterpelleerd.

Op 1 september 1983 werden dan bijkomende exploitatievoorwaarden opgelegd door de bestendige deputatie van Antwerpen aan het bedrijf NV Vieille Montagne.

Op 29 september 1983 legde de bestendige deputatie van Limburg bijkomende exploitatievoorwaarden op aan het bedrijf te Overpelt.

Bij besluit van 1 september 1983 werden aan de NV Vieille Montagne volgende voorwaarden opgelegd : boven de ertsopslagplaats moet een vaste sproeiinstallatie worden aangebracht, zodat de erts steeds nat kunnen gehouden worden, om de stofversprei-

ding te beletten. Die installatie moest bedrijfsklaar zijn op 31 december 1983.

Sinds die datum is die installatie ook operationeel. Alle wegen binnen het bedrijf moeten eveneens regelmatig bevochtigd worden. De vrachtwagens die de erts vervoeren, moeten afgespoten worden bij het verlaten van de opslagplaatsen. Het bedrijf dient op de eigen terreinen zelf een meetnet uit te bouwen voor het meten van het neervallend stof uit de omgevingslucht.

Bij besluit van 29 september 1983 werden voor de NV Metallurgie Hoboken-Overpelt volgende bij komende voorwaarden opgelegd : het bedrijf moet de losinstallatie van verwerkte erts nabij de brekerijafdeling inbouwen in een gesloten lokaal. In dit lokaal wordt een krachtige afzuiging geïnstalleerd die op een zakkenfilter moet aangesloten worden.

Deze inrichting is operationeel sinds 1 februari 1984. Het laden van de vrachtwagens met verwerkte erts moet eveneens in een gesloten lokaal gebeuren. De uitvoering van deze voorwaarde werd door de bestendige deputatie op 1 juli 1985 gesteld. Deze termijn zal evenwel kunnen worden ingekort.

Hoe ziet de actuele toestand inzake vervuiling eruit ?

Op de jongste vergadering van de coördinerende werkgroep, die op 29 mei 1984 plaats had, werd door de verschillende subgroepen de actuele stand van het onderzoek toegelicht.

Alvorens de besluiten van deze vergadering mee te delen wil ik er wel de aandacht op vestigen dat de metingen betrekking hebben op de jaarperiode van 1 april 1983 tot 31 maart 1984.

De invloed van de opgelegde en uitgevoerde verbeteringswerken in de fabrieken, kunnen hierbij dan ook nog niet geëvalueerd worden.

Welke besluiten werden nu getroffen ?

Wat het zwevend stof in de lucht betreft : de voornaamste pollutant is hier zink. De emissie per geproduceerde

Lenssens

eenheid is niet gestegen. Weliswaar werd tegenover de vorige jaarperiode een stijging vastgesteld.

De stijging is te wijten aan het feit dat de beide bedrijven sinds het midden van 1983 op volle capaciteit werken wegens de gunstige zinkprijs.

De cadmiumproductie is een bijproductie van zink, zodat ook een cadmiumpollutie te verwachten is. Hier heeft men evenwel vastgesteld dat de actuele cadmiumpollutie zeer laag is.

Slechts op twee meetstations, één te Lommel en één te Overpelt wordt af en toe cadmium gedetecteerd. Op de andere stations wordt praktisch geen cadmium gedetecteerd.

De lood-, koper- en arseenpollutie is gering.

Wat het neervallend stof betreft : de kennis van de omvang en de aard van het neervallend stof is van essentieel belang voor de evaluatie van de eigenlijke bodemverontreiniging.

Het meetnet met neerslagkruiken, dat werd opgericht in 1981, werd dit jaar met 15 meetstations uitgebreid ten einde een gedetailleerder beeld te krijgen van de pollutie in de ganse streek.

Het huidig meetnet levert dan ook zeer valabele informatie over de actuele input van zware metalen vanuit de lucht in de bodem. Een deel van deze input is afkomstig van actuele emissies van de bedrijven en een deel van de bodemverstuiving, dit is de verstuiving van het aanwezige stof op de bodem door de historische verontreiniging.

De input door de bodemverstuiving – heropwaaiend stof – is zeker het belangrijkste, maar tot op heden kon het exacte onderscheid niet gemaakt worden.

Hetzelfde probleem stelt zich trouwens ook te Hoboken, waar een onderzoek over dit fenomeen lopende is. Ook in Noord-Limburg wordt het onderzoek in die richting verdergezet.

Wat nu de eigenlijke meetresultaten

Onder het waarnemend voorzitterschap van mevrouw G. Devos (CVP), Eerste Ondervoorzitter van de Raad, repliceert de heer L. Vanvelthoven (SP) op de antwoorden van Gemeenschapsministers J. Lenssens (CVP) en R. De Wulf (SP) n.a.v. zijn interpellatie over de vervuiling met zware metalen in Noord-Limburg

betreft, werd voor zink een verhoging van het jaargemiddelde met 25 procent vastgesteld. Voor cadmium is de stijging beperkter. Globaal genomen worden voor de meeste metalen, op koper na, hogere jaargemiddelden gemeten in 1983.

De meetgegevens suggereren een grotere verontreiniging door neervallend stof rond de NV Vieille Montagne te Balen, dan rond de NV Metallurgie Hoboken-Overpelt te Overpelt.

Dit is grotendeels te wijten aan de verschillende mogelijkheden tot bodemverstuiving rond beide bedrijven. Hoe meer de bodem braak ligt en hoe minder er beplanting aanwezig is, hoe meer stof kan heropwaaien.

Naast het onderzoek inzake de luchtverontreiniging van het zwevend en het neervallend stof werd ook het bodemonderzoek en het gewasonderzoek verder geïntensifieerd, zodat thans een vrij betrouwbaar beeld van de verspreiding van de verontreiniging in groentetuinen kan gegeven worden. Naast landbouwgewassen werden eveneens bosgronden, maïs-

percelen en naaldhoutaanplantingen bemonsterd.

Naast het inventariserend onderzoek werden een aantal groeiproeven met bodemadditieven, onder meer bietengrond, schuimkalk, bentoniet en lavameel, uitgevoerd. Het toevoegen van bodemadditieven heeft tot doel de opname van metalen door de plant te verlagen. In een aantal particuliere tuinen worden eveneens proeven uitgevoerd.

Wat de controle van de putwaters betreft, zijn alle resultaten nog niet verwerkt door de bevoegde diensten. Wel kan ik mededelen, dat op het grondgebied van de gemeenten Neerpelt, Overpelt en Lommel, 2.464 putwaters werden onderzocht waarbij het cadmiumgehalte werd bepaald.

Het betreft hier éénmalige analyses, waarbij grote schommelingen optreden. De resultaten tonen aan dat de voor drinkwater geldende norm inzake cadmium, 10 microgram per liter, gemiddeld in 25 % van de gevallen overschreden wordt. Deze cijfers bevestigen de verhouding die wij vorig

Lenssens

jaar hebben vastgesteld op grond van een klein aantal onderzochte drinkwaterputten.

De meeste putwaters zijn als drinkwater dus niet bruikbaar. In vele gevallen beantwoorden ook andere parameters dan cadmium niet aan de door de EEG-gestelde normen voor drinkwater.

Om deze redenen heb ik de NMDW dan ook verzocht in Noord-Limburg haar distributienetten maximaal uit te bouwen, zodat iedereen de kans krijgt over goed drinkwater te beschikken.

Zo heb ik de NMDW in maart 1983 verzocht in Lommel haar distributienet uit te breiden. In januari 1984 werd dit dossier principieel goedgekeurd, zodat de aanbesteding zeer binnenkort kan verwacht worden.

Voor de gemeente Neerpelt heeft de NMDW de uitbreiding van het drinkwaternet op mijn verzoek begin van dit jaar ingeschreven in haar investeringsprogramma 1984. De aanbesteding kan dan ook binnenkort verwacht worden.

Ook voor de gemeente Overpelt heb ik op 29 februari 1984 aan de NMDW gevraagd het distributienet uit te breiden, gelet op de bodemvervuiling in dit gebied. Ook dat is door de NMDW bevestigd.

De interpellant stelt een vraag inzake de uitgaven veroorzaakt door de pollutie. Op die vraag ben ik in mijn antwoord op zijn vroegere interpellatie op 1 juni 1983 uitvoerig ingegaan. Zoals toen reeds gesteld, dien ik vast te stellen dat er op dit ogenblik naar Belgisch Recht geen specifieke milieuaansprakelijkheidsvordering bestaat. Een persoon of een groep van personen die ingevolge de verstoring van het milieu, schade zou hebben geleden, kan slechts een beroep doen op het klassieke aansprakelijkheidsrecht.

Bovendien, collega Vanvelthoven, is het onjuist dat de uitgaven tot hiertoe uitsluitend door de gemeenten werden gedragen.

Zowel de provincie Limburg als het Vlaams Gewest hebben hier reeds

een inspanning geleverd en op dit vlak kan ik u meedelen dat ik de mogelijkheid van bij komende steunmaatregelen van het Gewest doe onderzoeken.

Wat de informatie betreft over de onderzoeksresultaten van de werkgroepen, wil ik de interpellant ten slotte er toch op wijzen dat ik op 11 oktober 1983 de documenten die door de werkgroep toen reeds opgesteld werden, en die in mijn bezit waren, toegezonden heb.

De documenten, die op de laatste vergadering van 29 mei 1984 van de coördinerende werkgroep verspreid en besproken werden, werden mij via de administratie achteraf overgemaakt. Ik laat ze u bezorgen.

Mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, hiermee heb ik een overzicht gegeven van het verloop van dit delicate, moeilijke en pijnlijke milieudossier gedurende de laatste twaalf maanden.

Inzake het onderzoek en de kennis van de problemen werd een aanzienlijke vooruitgang gemaakt. De maatregelen die door de bedrijven reeds getroffen werden en die in het begin van dit jaar operationeel werden konden nog niet geëvalueerd worden. Dit zal in de komende maanden moeten gebeuren. Het getuigt van gebrek aan inzicht te willen stellen dat op éénjaar hei bodemverontreinigingsprobleem in Limburg zou kunnen opgelost zijn.

Samen met de evaluatie van de bijkomende maatregelen wordt door de inspectie van het bestuur voor leefmilieu nog onderzocht welke emissie beperkende maatregelen door de beide fabrieken nog kunnen genomen worden.

Concreet kan ik tevens meedelen dat in het bedrijf NV Vieille Montagne op verzoek van de inspectie een aanvang zal gemaakt worden met een beplanting van braakliggende terreinen, wat dan wel een effect moet hebben op het volume van de opwaaierende stofdeeltjes.

Het is noodzakelijk dat de bevoegde overheid, zoals dit reeds anderhalf jaar gebeurt, op een gecoördineerde wijze de toestand blijft volgen en evalueert in samenwerking met alle betrokken instanties, met name het pro-

vinciebestuur, de gemeentebesturen en de Vlaamse Gemeenschap, het Instituut voor hygiëne en epidemiologie en het LISEC.

Het probleem van de bodemverontreiniging in Noord-Limburg is nog niet volledig opgelost. Het onderzoek en de metingen moeten worden verdergezet om te evalueren of de nieuwe getroffen maatregelen enig effect ressorteren. Het onderzoek wordt verdergezet, deels om de verontreiniging te kunnen blijven evalueren en deels om de problemen nog beter in detail te leren kennen, zodat nog efficiëntere maatregelen kunnen worden genomen.

Wij moeten ons evenwel geen illusies maken. Op korte termijn is de polluering van dit grote gebied, die gedurende tien jaar ongestraft heeft kunnen plaatsvinden, waarschijnlijk door de vroegere onwetendheid, niet oplosbaar.

Ik besluit met het citeren van de woorden die de heer Vanvelthoven, in de inleiding tot zijn interpellatie aanhaalde: „Het verbazend laks en tergend optreden van de overheid”. Ook de heer Geyselings heeft daarop gewezen.

De laatste twee jaar was dat niet zo; Ik herinner u nogmaals aan de bijkomende exploitatievoorwaarden, de uitbreiding van het drinkwaternet als gevolg van het ondrinkbaar worden van een aantal grondwaterlagen waarop een aantal drinkwaterputten zijn aangesloten en de uitbreiding van de meetmethoden die een betere kennis geven van de toestand wat moet toelaten aangepaste maatregelen te treffen. Ik ben er wel van overtuigd dat wij hier te maken hebben met een typisch probleem van historische vervuiling waar wij niet anders dan sanerend kunnen optreden. Andermaal is bewezen dat saneren veel duurder is, veel moeilijker en moeizamer, dan het kwaad voorkomen.

Ik bevestig nogmaals, wat mij betreft althans, de vaste wil om te allen tijde preventie absolute prioriteit te geven in het milieubeleid in Vlaanderen opdat wij in de toekomst dergelijke toestanden zouden kunnen voorkomen en bijgevolg ook dit soort interpellat-

De Wulf

ties overbodig zouden kunnen maken.
(Applaus bij de CVP en de PVV)

De Voorzitter : Minister De Wulf heeft het woord.

Minister R. De Wulf (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, allereerst wil ik mij aansluiten bij de beschouwingen van collega Lenssens over de werkzaamheden van de werkgroep „pollutie door zware metalen in Noord-Limburg en een deel van de Antwerpse Kempen” en bij de eerst genomen maatregelen en de aanbevelingen die aan de bevolking werden gedaan.

Ik wens overigens te verklaren dat ik ten eerste doordrongen ben van de ernst van dit probleem en wijs erop dat ik reeds in het verleden bij de plaatselijke bewoners heb aangedrongen het verbruik van water uit waterputten, en van groenten in bepaalde zones zoveel mogelijk te vermijden.

Wat de huidige situatie betreft, kan ik het geachte lid mededelen dat op zijn vraag welke maatregelen op stapel staan om de opname van cadmium en andere giftige metalen in groenten te beperken, wordt voorgesteld om :

– enerzijds buiten de zone van sterke verontreiniging de zuurheidsgraad en het humusgehalte van de bodem opnieuw op een normaal peil te brengen door kalk en organische meststoffen toe te voegen ;

– anderzijds binnen de sterk verontreinigde zone iedere teelt en verbruik van bladgroenten, die veel en makkelijk cadmium opnemen, ten eerste af te raden.

Een indeling van deze groenten werd op punt gesteld voor beide hogervermelde zones waarbij de risico's duidelijk worden aangegeven. Over dat probleem worden de huisartsen volledig geïnformeerd zodat zij ook dit naar hun cliënteel kunnen doorspelen.

Die gedetailleerde informatie zal eerlang aan de betrokken gemeentebesturen worden bezorgd. De op punt gestelde informatie zal worden overgemaakt met het uitdrukkelijk verzoek, zoals in het verleden, dit aan de

gezinnen mede te delen. Daarbij wordt aangegeven welke teelt binnen de onmiddellijke omgeving van de bedrijven drastisch moet worden beperkt en wat nog zonder veel problemen kan.

Ook wat de omliggende gebieden betreft, zal worden aangedrongen op een aanpassing van het teeltplan evenals op een consumptiebeperking van zelfgekweekte groenten.

Op uw vraag om in Noord-Limburg een epidemiologisch onderzoek op grotere schaal te laten verrichten, kan ik reeds melden dat de pilootstudie naar de gevolgen van cadmiumbelasting op de gezondheid van een beperkte bevolkingsgroep te Lommel, Overpelt-Neerpelt zopas werd beëindigd. De resultaten van deze studie worden weergegeven in een eindrapport dat definitief moet worden goedgekeurd tijdens de vergadering van 5 juli eerstkomend. In de besluitvorming van hogervernoemd eindrapport van de medische subgroep wordt duidelijk de wens geuit dat de pilootstudie, die zeer beperkt was gehouden, zou worden gevolgd door een grootschalig epidemiologisch onderzoek. De beperkte resultaten wijzen inderdaad op cadmiumbelasting bij de onderzochte personen, maar om een juist beeld te bekomen is effectief een omvangrijker studie nodig.

Deze pilootstudie heeft nochtans wel mogelijk gemaakt de screeningsmethode voor cadmium op zijn wetenschappelijke waarde uit te testen. U weet dat wij in dat verband een wereldprimeur konden vestigen vermits op dat vlak vrijwel geen gegevens beschikbaar zijn. De onderzochte parameters bij deze kleine groep waren onder andere het gehalte aan cadmium in het bloed, de uitscheiding van cadmium en het gehalte van bepaalde eiwitten in de urine. Vooral de analyseresultaten van het gehalte aan cadmium in de urine wijzen op een verhoogde lichaamsbelasting aan cadmium in de geselecteerde studiepopulatie. Er bestaan, zoals gezegd, echter nog onvoldoende gegevens om precies aan te duiden welk effect op de gezondheid deze cadmiumbelasting heeft. Hier is dus meer uitgebreid onderzoek nodig. Alleszins is er op het

huidige moment geen reden om verstrekkende conclusies over de gezondheidseffecten te trekken uit de thans voorliggende gegevens.

In verband daarmee en op uw vraag of de uitgaven, veroorzaakt door de pollutie en bedoeld om de gevolgen ervan te verzachten, uitsluitend plaatselijk moeten gedragen worden, kan ik u mededelen dat de Vlaamse Gemeenschap de kosten zal dragen voor het uitgebreid epidemiologisch onderzoek dat in Noord-Limburg zal verricht worden.

– Mevrouw G. Devos, Eerste Ondervoorzitter, treedt als Voorzitter op.

Als antwoord op de laatste vraag, waarom de leden van de Commissie voor leefmilieu en waterbeleid en van de Commissie voor gezondheidsbeleid van de Vlaamse Raad, ondanks de formele toezegging dat hun alle informatie zou worden medegedeeld, nog steeds uitsluitend via de pers bepaalde gegevens vernemen, kan ik het geachte lid mededelen dat door mij een interimrapport betreffende de gezondheidsproblemen als gevolg van zware metalen in Hoboken, Tessenderlo en Noord-Limburg werd overgemaakt aan de leden van de Commissie gezondheidsbeleid van de Vlaamse Raad.

Zodra het eindrapport van de medische werkgroep wordt goedgekeurd op de vergadering van 5 juli eerstkomend, zal de tekst bezorgd worden aan de leden van de Commissie voor leefmilieu en waterbeleid en aan de leden van de Commissie voor gezondheidsbeleid van de Vlaamse Raad, zodat wij allen samen de gelegenheid zullen hebben dit probleem verder op de voet te volgen en de gepaste maatregelen te overwegen om te proberen daar meteen een oplossing voor te vinden.

De Voorzitter : De heer Walter Peeters heeft het woord.

De heer W. Peeters (op de tribune) : Mevrouw de Voorzitter, is het mij toegestaan de Minister een kleine vraag te stellen in verband met het epidemiologisch onderzoek ? Een belangrijk aspect is dat de cadmium- en loodconcentratie onvoldoende een beeld

W. Peeters

beeld geeft van de invloed op de gezondheid, wat de Minister trouwens zelf ook heeft aangestipt. Ik heb dienaangaande nog niet zo lang geleden aan Staatssecretaris Aerts in verband met het looddossier-Kruikeke gevraagd waarom wij niet de norm ALAD – amino levelinezuur dehydratatie – aanwenden die bij zeer belangrijke en gedocumenteerde studies in Japan wordt gebruikt. Deze test geeft veel scherper de invloed weer op de gezondheid en bovendien bestaat er een correlatie tussen enerzijds de negatieve gezondheidsinvloed van zware metalen en anderzijds het gehalte aan dit enzyme in het bloed. Die test is ook veel goedkoper en sneller uit te voeren. In verschillende landen, onder meer in de Verenigde Staten, heeft men voldoende ervaring met deze test. Prikken van één cc. serum bloed bij een representatief bevolkingsmonster zou, door de cijfers van ALAD vast te stellen, toelaten een scherper beeld te hebben van de invloed van bepaalde zware metalen, vooral cadmium en lood, op de gezondheid van de bevolking.

Ten eerste, preventiefwant zij worden reeds significant duidelijk zelfs beneden noodconcentraties in het serum beneden 40 microgram. Ten tweede is het het ogenblik dat de invloed van de zware metalen op de gezondheidstoestand nog reversibel is.

Ik heb die vraag gesteld aan Staatssecretaris Aerts. Hij antwoordde dat er inderdaad bij het kabinet daaromtrent studies zijn bekend, maar dat men deze nog niet kon gebruiken bij gebrek aan Europese normering. Er is ook in verband met lood en calcium geen Europese normering.

Waarom kan uw departement geen initiatief nemen, al weze het bij experiment, om bij een representatief monster van de bevolking, bijvoorbeeld de betrokken bevolking in Noord-Limburg, een ALAD-test te laten uitvoeren? Omdat er blijkbaar bij gebrek aan Europese normering bij het nationale staatssecretariaat dienaangaande geen initiatieven worden genomen, richt ik mij tot u.

Minister R. De Wulf : Mijnheer Pee-

ters, ik beschik hier niet over de gedetailleerde informatie die nodig is om onmiddellijk een afdoend antwoord te kunnen geven. Ik zal in elk geval rekening houden met uw suggestie en zal trouwens al de andere commissieleden laten weten welk gevolg aan uw voorstel kan worden gegeven.

De Voorzitter : De heer Vanvelthoven heeft het woord.

De heer L. Vanvelthoven (op de tribune) : Mevrouw de Voorzitter, ik wil eerst en vooral de beide Ministers danken voor hun omvangrijk antwoord. Ik dank Minister De Wulf voor het aangekondigde epidemiologische onderzoek. Ik hoop dat dit vlug kan plaatsvinden zodat de Noord-Limburgse bevolking eindelijk weet waar ze aan toe is.

Minister Lenssens, enkele van uw opmerkingen hebben mij erg getroffen. Ik wil in dat verband enkele bemerkingen maken.

Een van de zwaardere exploitatievoorwaarden die u hebt opgelegd aan Vieille Montagne is dat dit bedrijf eigen metingen zal moeten doen en een eigen meetnet voor neervallend stof zal moeten installeren. Dat is toch verbazingwekkend. Ik dacht dat het de normale gang van zaken zou zijn dat de overheid dat zou doen op kosten van het bedrijf om op die manier echt objectieve gegevens te kunnen krijgen. Ik twijfel, laat het mij zeer oprecht zeggen, aan de juistheid van de resultaten wanneer u dergelijke metingen overlaat aan het bedrijf zelf. Ik vraag mij af wie die metingen zal doen. Zal dat het personeel van het bedrijf zelf zijn?

Mijnheer de Minister, heb ik u goed begrepen dat, wanneer er een toename van zinkproductie is, ook een stijgende uitworp van het zwevend stof geduld wordt? Ik ben gelukkig met de stijgende zinkproductie voor het betrokken bedrijf en de werknemers. Dat zou echter geen aanleiding mogen geven, in een reeds zwaar vergiftigde streek, tot een dergelijk stijgende uitworp. Ik dacht dat heel het beleid er zou moeten op gericht zijn om de uitworp van zink en andere zware metalen streng te beperken. Ik stel vast dat dit niet het geval is.

U zegt dat er een verhoging is van het neervallend stof, een stijging van het jaargemiddelde met 25 procent. Welnu, laat mij toe ook hierover mijn vertrouwen uit te drukken. Waar blijven de concrete gevolgen van een efficiënt beleid in dit verband? De hoop dat er na één of meerdere jaren echt concrete maatregelen zouden worden getroffen, waardoor de pollutie op zijn minst een halt zou worden toegevoerd, is ijdel gebleken. Onze hoop op concrete maatregelen waardoor de verschrikkelijke gevolgen van deze pollutie langzamerhand zouden tekeer gegaan worden blijft eveneens ongegrond. Op het vlak van de sanering werd nog geen enkele maatregel getroffen.

Het gevolg van dit alles is dat de bevolking blijft zitten met een zwaar vergiftigd en gepollueerd water en dies meer.

Wij hebben ook vragen in verband met de gezondheidszorg. Wij hopen binnen dit en een aantal maanden enig uitzicht te hebben over de juiste gevolgen op de gezondheid van deze vervuiling.

Mijnheer de Minister, het is heel prettig te horen zeggen dat u de aanleg en de uitbreiding van de drinkwatervoorziening zal subsidiëren en dat ook de provincies dit zullen doen. In deze gebieden met gespreide bebouwing zijn de kosten per woning om op de waterleiding aan te sluiten niet gering. Inwoners, gemeente, provincie en gewest staan bijgevolg voor niet-onaardige lasten. Inzake de verantwoordelijkheid van de vervuiler verwijst u naar het Burgerlijk Wetboek, artikel 1384 en op de moeilijke bewijsvoering ter zake. Kan u een betere aanmoedigingspremie bedenken voor de bedrijven: ga rustig verder! U heeft geen enkele concrete maatregel getroffen inzake de sanering, u hebt de vervuiling niet afgeremd.

Minister J. Lenssens : Mijnheer Vanvelthoven, de uitbatingsvoorwaarden van die bedrijven werden, via de bestendige deputaties van de provincies Antwerpen en Limburg en nadat de inspectie voorstellen had gedaan, verscherpt.

De heer L. Vanvelthoven : Met welk resultaat ?

Minister J. Lenssens : Dit is slechts enkele maanden operationeel en een evaluatie kon bijgevolg nog niet worden gemaakt.

De heer L. Vanvelthoven : In elk geval is het resultaat dat er meer zwevend en meer neervallend stof aanwezig is : een stijging van 25 procent boven het jaargemiddelde.

Minister J. Lenssens : Mijnheer Vanvelthoven, ik heb er u bijgezegd dat de polluering per eenheid dezelfde is gebleven maar dat omdat het produktievolume vermeerderd is, het volume uitwerp ook is vermeerderd. Ik heb daar geen appreciatie aan gegeven maar enkel verklaard dat, in verhouding met het volume van de produktie, ook de vervuiling – wat mij logisch schijnt – vermeerderd is.

De heer L. Vanvelthoven : Er is dus nog geen enkel concreet tastbaar resultaat, met andere woorden, geen vermindering van de pollutie werd bekomen.

Minister J. Lenssens : Ik zeg dat men nog geen resultaten kan evalueren. Ik vind het goed dat u kritisch is, dat is trouwens één van de taken van het parlement, maar de waarheid heeft haar rechten. Het opwaaiend stof is verantwoordelijk voor 80 procent van de bodemvervuiling. Als we deze twee bedrijven morgen zouden sluiten – dit is natuurlijk sociaal en economisch niet doenbaar – dan nog zou de polluering een feit zijn.

Er zijn geen financiële, noch technische middelen voorhanden om een zo uitgebreid gebied dat in die mate gepollueerd is vooralsnog efficiënt te saneren. Men kan hier niet doen wat men in Hoboken heeft gedaan, omdat hier de schaal te groot is, met name de grond decontamineren. Indien wij enkel de moestuintjes van de betrokken gezinnen zouden laten afgraven zou op korte tijd, door het heropwaaiend stof dat in dit gebied in overvloedige mate aanwezig is, de contaminatie opnieuw een feit zijn.

Ik vind dat u de zaken in zijn context moet bekijken. U moet niet de indruk

wekken dat op een jaar tijd een historische vervuiling van 80 jaar, die zo diep heeft ingegrepen in uw streek – ik heb daarvoor het meeste begrip – kan worden teniet gedaan. U mag het niet doen naar voren komen alsof het allemaal onze schuld is.

Ik vraag u om mij juridisch de middelen te geven om ter zake op te treden. Momenteel heeft u inzake historische vervuiling niets anders dan artikel 1384 ter beschikking van de burgers en dat is hier het geval.

De heer L. Vanvelthoven : Ik zeg niet dat u op één jaar tijd een historische vervuiling van 80 jaar ongedaan kunt maken, verre van. Maar, u heeft geen enkele maatregel in verband met de sanering van bodem, water, lucht enzovoort getroffen.

U heeft niet alleen geen enkele maatregel genomen ter sanering, maar al de maatregelen die u heeft gesuggereerd aan de bestendige deputatie, hebben 25 procent verhoging van het jaargemiddelde neervallend stof als resultaat gehad, en dit onder meer door de toename van de zinkproduktie.

U vraagt ons ook om u de middelen te verschaffen om de vervuiler te doen betalen. Moeten wij u deze middelen verschaffen of moet het beleid in dat verband voorstellen formuleren ?

Minister J. Lenssens : Mijnheer Vanvelthoven, ik beweer nogmaals dat, wanneer het gaat over een historische vervuiling van 80 jaar, het allemaal schoon praten is. Het zijn slogans die grenzen aan demagogie. U laat het voorkomen alsof de vervuiler hier niet betaalt.

De heer L. Vanvelthoven : Dat zijn geen slogans. U heeft geen enkele maatregel genomen om de vervuilers te doen betalen of te doen inbinden.

Minister J. Lenssens : U doet aan demagogie !

De heer L. Vanvelthoven : De feitelijke gegevens zijn onweerlegbaar.

De Voorzitter : De heer Geyselings heeft het woord.

De heer F. Geyselings (op de tribune) :

Mijnheer de Voorzitter, ik hoef niet lang meer te spreken, want de heer Vanvelthoven heeft mij reeds de woorden uit de mond genomen. Ik onderschrijf helemaal wat hij heeft gezegd.

Minister De Wulf beveelt de verbruikers dus aan de groenten uit eigen tuin liefst niet te gebruiken en groenten op de markt te kopen. Dat heb ik trouwens in het verslag gelezen. Maar er is toch geen verschil tussen de groenten die Limburgse beroepstuiniers waarvan de velden ook gecontamineerd zijn, op de markt te brengen en de groenten die in de moestuintjes gekweekt worden ! Bovendien worden de verbruikers ook besmet door de melk en het vlees van de dieren die ook deze gecontamineerde veldgewassen eten. Er zijn thans vele mensen ziek. Verschillenden worden geconfronteerd met cadmium in de nieren. Onlangs praatte ik nog met enkele Limburgse artsen die niet te spreken zijn over het beleid van de Vlaamse regering dat zo traag op gang komt. Mijnheer de Minister, u geeft zelf toe dat de vervuiling dit jaar met 25 procent is toegenomen. Navenant is er dan niet zoveel aan gedaan.

– De heer J. Pede, Voorzitter, treedt opnieuw als Voorzitter op.

Mijnheer de Voorzitter, ik heb nog een paar vragen gesteld waarop niet werd geantwoord. Uit een brief van het provinciebestuur van Limburg gericht aan Minister Lenssens blijkt dat elk huisgezin individueel wenst te weten hoe het staat met zijn grond, groenten en drinkwater en wat het moet doen in geval van verontreiniging. Kan op deze brief niet worden geantwoord ? Voor deze Limburgse mensen is dit een probleem : zij hebben kleine kinderen die erg gevoelig zijn voor zware metalen. Het besmettingsgevaar is reëel. Waarom kunnen deze mensen niet worden voorgelicht ? Wij zitten hier ver verwijderd van het probleem, maar deze mensen zitten sinds vele jaren met bevulde groenten en besmet water.

Minister J. Lenssens : Ik kan hier niet onmiddellijk op antwoorden. Ik zal mijn antwoord met collega De Wulf overleggen, aangezien het hier een gezondheidsprobleem betreft.

De heer F. Geyselings : Mijnheer de Minister, ik ben tevreden met een schriftelijk antwoord. Voor mij is het belangrijkste uw standpunt te kennen en te weten welke maatregelen u zal treffen.

De Voorzitter : Minister De Wulf heeft het woord.

Minister R. De Wulf : Mijnheer de Voorzitter, ik dacht aan collega Geyselings een gedetailleerd antwoord te hebben gegeven. Ik kan natuurlijk niet de oorzaken van de verontreiniging bestrijden, maar alleen trachten zo goed mogelijk de gevolgen op te vangen, dat is nu eenmaal mijn taak.

Ik dacht duidelijk geweest te zijn omtrent de informatie die nu zeer gedetailleerd aan de betrokken bevolking zal worden bezorgd. Indien u zulks wenst kunnen de verschillende klassen en soorten van groenten en dergelijke worden opgegeven. Zoals gezegd zullen de gezinnen een gedetailleerde lijst ontvangen in de eerstvolgende weken, zodat er ten minste omtrent een aantal deelaspecten een bepaalde zekerheid zou bestaan.

De Voorzitter : Het incident is gesloten.

Interpellatie van mevrouw M. Smet tot de heer K. Poma, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van cultuur, over de erkenning van de niet-openbare radio's

De Voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van mevrouw Smet tot de heer Poma, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van cultuur, over de erkenning van de niet-openbare radio's.

Mevrouw Smet heeft het woord.

Mevrouw M. Smet (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, heren Ministers, geachte collega's, ik houd deze interpellatie vanuit een dubbele bekommernis. Enerzijds wil ik de procedure tot erkenning van de niet-openbare radio's, die nu reeds geruime tijd aansleept, versnellen en anderzijds

wil ik de procedure zoals officieel vastgelegd in het decreet gevolgd zien worden.

Er is reden om deze interpellatie te houden. De geschreven pers heeft ons immers begin van de maand enkele keren verrast doen opkijken bij het lezen van enkele artikels betreffende de niet-openbare radio's.

Eerst was er het bericht in Het Laatste Nieuws dat het BRT-monopolie zou worden omzeild en dat de Gemeenschapsminister van cultuur tegelijkertijd op 21 lokale radio's zou spreken „over de situatie van de lokale radio's, de mogelijkheden van het medium en het probleem van de reclame”. Enkele dagen later werd een lijst afgedrukt van radio's die onmiddellijk door de Minister zouden worden erkend. Deze berichten, evenals het feit dat de Minister enkele maanden geleden, tegen de beoordeling van de Raad van niet-openbare radio's in, een vijftigtal radio's voor erkenning vatbaar verklaarde, roepen een aantal vragen en bedenkingen op.

Mijn eerste opmerking handelt over het feit dat u tegen het decreet in aan ketenvorming doet. Het decreet van 6 mei 1982 betreffende de niet-openbare radio's zegt dat deze een eigen programma moeten uitzenden, dat ze zelf opmaken en waarvoor ze geen beroep doen op vooraf ingeblikte programma's door bureaus die zich daarmee zouden bezighouden. In datzelfde kader is ook ketenvorming verboden tussen de diverse radiostations. Men wil vermijden dat er via de ketenvorming concurrentie ontstaat voor de BRT en dat de kleine lokale radio's in de concurrentiestrijd nu de grotere zouden sneuvelen.

Indien de Gemeenschapsminister van cultuur voor 21 lokale radio's spreekt, overtreedt hij zelf de regels die hij heeft opgesteld. Ik ben van oordeel dat op het gebied van de lokale radio's, waar zo veel overtredingen gebeuren en waar een zekere vorm van anarchie bestaat, de Minister zelf op de eerste plaats de wet zou moeten eerbiedigen, ook al heeft hij persoonlijk een andere mening.

In de voorbereidende werken bij het decreet staat alleen vermeld dat occa-

sionele samenwerking niet is uitgesloten. Het tegelijkertijd spreken op 21 radio's kan moeilijk gebeuren worden als een occasioneel gebeuren te meer daar het in de bedoeling van deze radio's ligt dit systeem van uitzenden door te trekken. Ik verwijs hier naar de verklaringen van de radio's zelf. Ondanks deze verklaringen heeft u uw medewerking verleend.

Ik kom nu tot mijn tweede opmerking. De pers heeft een lijst van lokale radio's gepubliceerd die door u onmiddellijk zouden worden erkend. Uit lezing van artikel 8 van hetzelfde decreet kan alleen worden afgeleid dat de Gemeenschapsminister van cultuur slechts radio's kan erkennen nadat de Raad voor niet-openbare radio's een advies heeft uitgebracht. Daar de Raad in dat advies rekening moet houden met de te gebruiken frequentie kan dit advies pas worden uitgebracht nadat het frequentieplan definitief is vastgelegd. Voor zover mij bekend is dit nog niet het geval.

Mijnheer de Minister, ik heb alle begrip voor de moeilijkheden die zich stellen. Het probleem van de niet-openbare radio's is over twee belangrijke departementen, die behoren tot een verschillend soort van regeringen verdeeld, enerzijds de Vlaamse regering met de Minister van cultuur die de erkenningen toestaat en anderzijds de nationale regering met de staatssecretaris voor PTT die de vergunningen voor de frequentie moet verlenen. Ik ben mij ervan bewust dat dit een moeilijke situatie is. Dit neemt echter niet weg dat, ondanks deze moeilijke situatie, het decreet moet worden toegepast. Iedereen die bij de werking van de radio's is betrokken- en ik heb daarvan geluiden gehoord vanuit de Raad voor niet-openbare radio's - vindt het allesbehalve een verantwoorde ingreep van uwentwege, ingreep die daarenboven aan heel wat radiostations, die dan toch voor een stuk in de anarchie leven, de indruk gaf dat heel de procedure berust op willekeurigheid en op losse schroeven wordt gezet. Niemand weet nog waaraan zich te houden.

Via deze interpellatie wens ik van u een duidelijk inzicht te krijgen over wat er gebeurt, wat de bedoelingen

Smet

zijn en wat de te verwachten timing is inzake de erkenning van de niet-openbare radio's.

Een derde punt. Er blijven nog vragen en onduidelijkheden over de normen die u hanteert bij de beoordeling van de dossiers. Als wij weten dat in een pré-advies van de Raad van niet-openbare radio's 372 radio's voorlopig worden erkend – en ik spreek van een pré-advies omdat er geen advies kan gegeven worden bij gebrek aan frequentieplannen – en als u daartegenover zelf 440 radio's doorgeeft, stellen zich vragen over de normen die u hanteert en die zouden verantwoord zijn dat u in die mate afwijkt van dit pré-advies van de Raad.

Ook hier was opnieuw binnen de Raad, waarin ook afgevaardigden van niet-openbare radio's zetelen, na uw beslissing een duidelijk ongenoegen waar te nemen. Bij vele mensen die de kleine kwaliteitsradio genegen zijn sprak men vooral over het feit dat het juist die kwaliteitsradio is die door de erkenning van dit omvangrijk pakket overbodig zou worden of weinig kansen zou krijgen. Het is zeker zo dat de Raad voor niet-openbare radio's in zijn pré-advies nog de kans heeft gelaten om in de toekomst – na twee jaar erkenning moet de zaak worden herzien – nog aan een aantal eventuele nieuwe initiatieven kans te bieden, wat indien u het aantal radio's opdrijft, ook minder mogelijk zal worden.

Ik wil beklemtonen dat de kwaliteit van de radio's voor ons zeer belangrijk blijft. Dit was ook één van de constanten bij de discussie over het decreet. Alleen door het eisen ervan, kan het fenomeen van de kleinschalige radio echt een blijvende kans maken.

Vierde punt : de financiële mogelijkheden van de radio's. Wat dit punt betreft, besef ik dat de oplossing niet vanuit de Vlaamse regering kan komen, maar zij kan wel aandringen op een oplossing. Ik weet dat u inzake reclame niet bevoegd zijt. Ik betreur echter ten eerste dat niets wordt ondernomen om te beletten dat enkele grotere radiostations tegen de wetgeving in, als zogenaamde commerciële

stations, optreden en inkomsten verwerven en op die manier hun toekomst veilig stellen, terwijl de kleinere radio's die zich aan de letter en de geest van de wetgeving trachten te houden – en ik weet wel dat zij dit niet volledig doen – voor zeer grote financiële moeilijkheden staan.

Vorige week stelde de Minister tijdens een lunchcauserie over reclame dat reclame op de openbare radio verboden is en op de niet-openbare radio niet is toegelaten. Hieruit moet ik besluiten dat u een andere interpretatie geeft aan „verboden is” en „niet toegelaten is.” Persoonlijk ben ik van oordeel dat wij voor de financiële problemen van de niet openbare radio's een oplossing moeten zoeken. Wij zijn er bij de oprichting niet in geslaagd. Er werden voorstellen gedaan in verband met auteursrechten ; daaruit is geen oplossing voortgevloeid. Intussen heb ik zelf, een paar weken geleden een voorstel van wet ingediend, aangezien de handelsreclame nog steeds nationale materie is. Dit voorstel strekt ertoe om een beperkte en lokaal gerichte reclame toe te laten op de radio.

Mijnheer de Minister, ik verzoek u, vanuit uw functie van Minister van de Vlaamse Gemeenschap, bij de nationale regering aan te dringen – en vooral gezien het feit dat moet worden vastgesteld hoe traag en hoe moeilijk de procedure rond de niet-openbare radio's verloopt – opdat het probleem van de financiering, dus van de reclame, zeer vlug zou worden besproken.

Hieruit besluit ik het volgende.

Ten eerste, dat de traagheid van de procedure betreurenswaardig is. Inderdaad, vele radio's werden geconfronteerd met klachten, vervolgingen van het Parket, het in beslagnemen van hun apparatuur, hetgeen veel geld kost, en dergelijke meer. De traagheid is dus bijzonder betreurenswaardig. Het is nu reeds meer dan twee jaar dat de erkenning aansleept. Het decreet dateert van mei 1982 ; de raad voor de niet-openbare radio's werd opgericht in oktober-november 1982 ; het pré-advies van de raad dateert van juli 1983 ; de dossiers gingen slechts na 15 januari 1984 van uw kabinet naar dat van PTT, zij zijn dus zes maanden op uw kabinet blijven liggen. Het door-

spelen gebeurde slechts na aandringen van de Staatssecretaris van PTT, zodanig dat de dossiers uiteindelijk toch overhandigd werden.

Ten tweede, intussen verwacht ik van u dat u het decreet toepast, het dient er trouwens voor. Indien er wijzigingen moeten worden aangebracht, moet dit volgens officiële weg gebeuren en moet men een wijziging van het decreet voorstellen. Mijns inziens, kan u, als Minister, het decreet niet omzeilen.

Ten derde meen ik dat u moet aandringen bij de nationale Minister opdat het frequentieplan zo vlug mogelijk tot stand zou komen, zodat uiteindelijk de erkenning mogelijk wordt, wat – gezien het ontbreken van dit plan – niet mogelijk is.

Ten vierde, dring ik op een spoedige behandeling aan van onder meer mijn wetsvoorstel – maar er zijn er ook andere inzake reclame op de openbare radio's. (**Applaus**)

De Voorzitter : De heer De Beul heeft het woord.

De heer A. De Beul (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, geachte collega's, de interpellatie van mevrouw Smet over de toepassing van het decreet op de niet-openbare radio's van 6 mei 1982 geeft mij de gelegenheid aan de Minister enkele bijkomende vragen te stellen die misschien wel van accent zullen verschillen met deze gesteld door onze collega.

De jongste tijd is er volop sprake van dat de vrije radio's het BRT-radio-nieuws zouden overnemen. Ik vraag dan ook aan de Minister of dat toegelaten is. Ik geef u een concreet voorbeeld. In Antwerpen wordt de folder verspreid van „Radio-Centraal” waarin hun dagprogramma wordt weergegeven. Daarin staat zeer duidelijk dat om 7 uur en 8 uur 's morgens het BRT-nieuws wordt overgenomen met in aansluiting daarop de lokale headlines. Is dat toegelaten ? Terecht zou kunnen worden opgemerkt – zoals mevrouw Smet dat heeft gedaan – dat via de overname van het BRT-radio-nieuws door een aantal vrije radio's in de praktijk aan ketenvorming wordt

De Beul

gedaan. Dat is toch verboden ?

Evenals mevrouw Smet wens ik te vernemen of de Minister akkoord gaat met de ketenvorming die zich in stilte toch reeds voordoet. Indien niet, welke maatregelen denkt de Minister hiertegen te nemen ? De radio's die deze praktijk nu reeds toepassen fungeren immers op het lijstje voor de erkenning.

Bovendien stelt zich een gelijkaardig probleem in verband met de commerciële reclame. Men kan niet anders dan vaststellen dat de meerderheid van de vrije radio's - men mag dat hier gerust stellen - commerciële reclameboodschappen doorgeeft. Het merendeel van deze vrije radio's fungeert op de lijst van niet-openbare radio's die de Minister wenst te erkennen. De vraag is of dat geen feiten zijn van aard om zijn mening te herzien want die mensen overtreden zeer duidelijk de voorwaarden gesteld in het decreet op de niet-openbare radio's. Een volgende vraag betreft de auteursrechten en het probleem van de gelden die SABAM moet kunnen realiseren. Hoe zit het daarmee ? Ik weet wel dat men aan oplossingen heeft gedacht en dat er waarschijnlijk onderhandeld werd met SABAM voor de periode die volgt na de erkenning. Wat gebeurt er intussen ? Wordt er daarvoor enige regeling getroffen of werden er bepaalde afspraken gemaakt ? Dit is een probleem dat ik op dit ogenblik niet goed zie zitten.

Een volgend probleem betreft het frequentieplan. Mevrouw Smet heeft bij u zeer duidelijk aangedrongen opdat het tempo inzake erkenning zou worden opgedreven en opdat de procedure zou worden versneld. Ik meen dat zij toch ook eens bij de nationale Minister, de heer De Croo en Staatssecretaris mevrouw D'hondt zou kunnen aandringen op een meer soepele samenwerking. Ik neem aan - en alle betrokken Ministers zullen dat moeten vaststellen - dat men met een aantal moeilijkheden zit. Wanneer ongeveer 3 à 400 vrije radio's in het geding zijn voor de frequenties dan stelt dat problemen, zeker wanneer de frequenties beperkt blijven tussen 104 en 108 MHz.

Ik heb reeds tijdens de bespreking van het decreet zelf en ook bij gelegenheid van een interpellatie aan de Minister gevraagd wat hij ging aanvangen met zulk een enorm aantal vrije radio's, dat men potentieel zou kunnen erkennen, zeker wanneer men vaststelt dat er in één en dezelfde gemeente misschien wel tien zouden moeten erkend worden. Zal dit mogelijk zijn ? Gaat u ze allemaal toelaten uit te zenden binnen die 8 kilometer ?

Op welke manier zal het dan gebeuren zonder dat men tot arbitraire beslissingen komt, grote moeilijkheden ondervindt en zelfs tot onrechtvaardige toestanden komt ? Hoe gaat u de zenders daarbij betrekken ? Indien u de dagindeling van de zendtijd moet verdelen zou het toch ook gewenst zijn aan de betrokken zenders hun voorkeur te vragen. Als ze dan toevallig allemaal hun voorkeur geven aan de piekuren, moet u een keuze doen. Of gaat u de zendtijd dermate fractioneren dat iedereen slechts vijf minuten krijgt ? Het is geen eenvoudig probleem. Deze zaken werden vroeger allemaal reeds opgemerkt, maar er werd vrij gemakkelijk aan voorbijgegaan.

Een laatste punt betreft de pariteit tussen de Nederlandstalige en de Franstalige radio's in Brussel-Hoofdstad.

Het is duidelijk dat wij daarvoor op onze rechten moeten staan. Er moet pariteit zijn. U zal daarvoor moeten opkomen bij de Nationale Regering en in ieder geval bij uw collega van de Franse Gemeenschap. Hoe zal die pariteit tot stand worden gebracht ?

Mijn laatste opmerking heeft verband met mijn besluit bij de bespreking van het decreet op de niet-openbare radio's, namelijk dat op dat ogenblik zowat iedereen het decreet met een andere intentie heeft goedgekeurd, minstens met andere verwachtingen.

Het decreet is toen in een sfeer van dubbelzinnigheid tot stand gekomen en met de resultaten daarvan worden wij nu geconfronteerd.

De feiten hebben mij gelijk gegeven : ten eerste, twee jaar na het goedkeuren van het decreet, zitten wij nog steeds met het probleem van de vrije

radio's die nog steeds niet officieel erkend zijn.

Ten tweede in het vrij anarchistische wereldje van de vrije radio's, is het degene die zich daar kan bovenstellen, de sterkste, die het haalt.

Ten derde, de meeste van die vrije radio's voeren commerciële reclame.

Ten vierde, bijna geen enkele vrije radio betaalt auteursrechten.

Ten vijfde, er wordt hoe dan ook aan ketenvorming gedaan.

Ten zesde, er is hoe dan ook bij een aantal van die vrije radio's een politisering - om het zacht uit te drukken - aanwezig.

Vraag is, mijnheer de Minister - en collega Smet heeft daarop allusie gemaakt - of het niet het moment is om het decreet te herzien en eventueel zaken te regulariseren die men toch niet kan tegenhouden en voor andere strenge sancties te voorzien ? Dat is, denk ik, toch een overweging waard.

De Voorzitter : Minister Poma heeft het woord.

Minister K. Poma (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, naar aanleiding van haar interpellatie heeft mevrouw Smet mij schriftelijk vier bedenkingen medegedeeld. Ik zal in de eerste plaats op deze vier bedenkingen nader ingaan om nadien aandacht te besteden aan de andere bedenkingen die mevrouw Smet hier heeft gemaakt evenals aan opmerkingen in dit verband gemaakt door de heer De Beul.

Een eerste bedenking van mevrouw Smet luidt : „Aldus stelt het decreet van 6 mei 1982 betreffende de niet-openbare radio's dat deze een eigen programma moeten uitzenden en dat ketenvorming verboden is.”

Aanleiding tot deze bedenking waren bepaalde persberichten waarmede ikzelf ook niet gelukkig ben, noch met de titels noch met de inhoud ervan. Bedoelde persberichten verschenen naar aanleiding van een interview dat ik had toegestaan aan Radio en Televisie Informatief, een organisatie die een programma Auto Radio Magazi-

Poma

ne maakt en dit aanbiedt aan de niet-openbare radio's die uiteraard vrij zijn op dit aanbod in te gaan.

Er kan, mijns inziens, van ketenvorming geen sprake zijn vermits de programmatorische onafhankelijkheid gewaarborgd wordt: de niet-openbare radio beslist zelf tot aankoop en uitzending van de cassettes, in dit geval over gespecialiseerde informatie inzake auto's. In dit verband heb ik de Raad van niet-openbare radio's om advies gevraagd. De Raad heeft zich in vergadering van 7 juni 1984 positief opgesteld tegenover dergelijke initiatieven, onder dezelfde voorwaarden die ik voorop stel, namelijk dat het gebruik sporadisch en occasioneel blijft, dat het principe van de onafhankelijkheid gewaarborgd blijft, dat het aandeel in de eigen programmatie niet substantieel is, dat de aangeboden programma's eigen identificatiegegevens vermelden, en dat propagandagen publiciteitsprogramma's moeten worden geweerd.

Ik heb mij dus, gelet op het advies van de Raad van niet-openbare radio's, hoegenaamd niet schuldig gemaakt aan medewerking aan ketenvorming.

Ik ben trouwens verbaasd over het perscommuniqué dienaangaande van de Staatssecretaris voor PTT, dat zij begin juni liet publiceren. Het minste wat de Staatssecretaris had kunnen doen, was met mij voorafgaandelijk contact nemen, temeer daar het hier een materie betreft waarvoor niet de nationale regering, maar wel de Vlaamse Executieve en de Vlaamse Raad bevoegd is. B. evogdheidsvermengingen moeten vermeden worden, in het algemeen belang van een goede werking der instellingen.

Een tweede bedenking van mevrouw Smet luidt: „Aldus kan uit lezing van artikel 8 van hetzelfde decreet alleen worden afgeleid dat de Gemeenschapsminister slechts radio's kan erkennen nadat de Raad een advies heeft uitgebracht.”

Daar de Raad in dat advies rekening moet houden met de te gebruiken frequentie kan dit advies pas worden uitgebracht nadat het frequentieplan de-

finitief is vastgelegd. Voor zover mij bekend is dit nog niet het geval.”

Inderdaad is het frequentieplan officieel nog niet gekend. Wel waren de eerste gegevens van het frequentieplan dat uitgewerkt wordt beschikbaar.

Op 18 mei 1984 had ik aan de administratieve cel niet-openbare radio's de opdracht gegeven een ontwerp ministerieel besluit tot erkenning van niet-openbare radio's uit te werken die na het bekend maken van het frequentieplan door mijn collega's van PTT en op advies van de Raad van niet-openbare radio's zonder enig probleem qua frequentieverdeling kunnen erkend worden. Deze opdracht heeft tot doel enige versnelling in de erkenningsprocedure te brengen.

De pers heeft aan deze voorbereidende werkzaamheden, die ten onrechte uitgelekt zijn, een verkeerde interpretatie gegeven, zodat er een verwarrend beeld ontstond.

Het is dus totaal onjuist, zoals in sommige persorganen werd geschreven, dat ik reeds 104 niet-openbare radio's, zou erkend hebben.

De Raad van niet-openbare radio's heeft in zitting van 7 juni 1984 beraadslaagd over de te volgen procedure voor de definitieve erkenning van de niet-openbare radio's. Hij stelt van zodra het definitieve frequentieplan gekend is, advies uit te brengen over de probleemloze dossiers en dit met volstrekte prioriteit.

Dan pas kan ik overgaan tot de gedeeltelijke erkenning van een aantal niet-openbare radio's.

Derde opmerking die u heeft gemaakt: „Aldus blijven er vragen en onduidelijkheden over de normen die de Minister bij de beoordeling van de dossiers hanteert. Verschillen deze van de normen waarop de Raad zich baseert?”

De normen die zowel de Raad als ikzelf hanteren zijn die van het decreet van 6 mei 1982.

De opdracht van de Raad van niet-openbare radio's en van de Gemeenschapsminister van cultuur is verschillend en dat wil ik even onderstre-

pen.

De Raad van niet-openbare radio's heeft tot taak zoals gesteld in artikel 3 van het besluit van de Vlaamse Executieve van 9 september 1982 betreffende de erkenning van niet-openbare radio's, mij van advies te dienen. Krachtens artikel 7 van hetzelfde besluit is het de Gemeenschapsminister van cultuur die beslist over de erkenning van de niet-openbare radio's.

Bij de beoordeling van de dossiers heb ik slechts voor 60 van de 677 dossiers die voor advies in aanmerking kwamen, dus minder dan 10 procent afgeweken van het advies van de Raad van niet-openbare radio's.

De reden van het niet volgen van het advies van de Raad – ik herhaal het in minder dan 10 procent van de gevallen – lag in het feit dat ik ofwel van het Belgisch Staatsblad bijkomende inlichtingen kreeg waaruit bleek dat de gegevens waarop de Raad zich baseerde niet exact waren ofwel in de gevallen waar de Raad niet eenparig of quasi eenparig was, ik het voordeel van de twijfel heb laten spelen voor de radio's in kwestie.

Aldus blijven er grote vraagtekens in verband met de financiële mogelijkheden van de radio's. Alvorens hierop enig antwoord te geven, wil ik de definitieve resultaten van het onderzoek naar de werkingskosten van de niet-openbare radio's van de werkgroep financieën binnen de Raad van de niet-openbare radio's afwachten.

U hebt beweerd, mevrouw Smet, dat ik zou hebben gezegd dat op de openbare radio reclame is verboden en op de niet-openbare radio's niet is toegelaten. Het probleem van de reclame op de radio is een nationale aangelegenheid, die bij wet moet worden geregeld. Voor de openbare radio is het probleem ook bij wet geregeld, maar voor de niet-openbare radio's is het geregeld via een koninklijk besluit. Welnu, naar mijn mening moet een dergelijk belangrijk probleem bij wet worden geregeld en niet via een besluit dat de regering neemt. Het moet een beslissing zijn van de wetgevende macht en niet van de uitvoerende macht. Dat is het onderscheid tussen verboden en niet toegelaten.

Poma

Ik heb reeds meermaals verklaard dat het mijn wens is dat zo vlug mogelijk in Kamer en Senaat een regeling wordt getroffen in verband met de reclame bij de niet-openbare radio's. Als het wordt toegelaten, dan moeten de voorwaarden duidelijk worden bepaald.

U hebt, mevrouw, gesproken over SABAM. Ik heb naar aanleiding van een vraag van collega Suykerbuyk vorige dinsdag hier in de Vlaamse Raad gezegd dat op het ogenblik de besprekingen met SABAM in verband met een definitieve regeling ver zijn gevorderd. Ik wil niet vooruitlopen op de gebeurtenissen en geen mededeling doen zolang deze regeling niet is onderschreven.

U hebt ook gesproken, evenals de heer De Beul, over de traagheid. Welnu, deze is toe te schrijven aan verschillende oorzaken. Ten eerste dienden wij 676 dossiers te behandelen. Ten tweede is de traagheid in het decreet zelf ingebouwd. Er werden een aantal clausules opgenomen waarop de niet-openbare radio's zich kunnen beroepen wanneer zij menen dat hun onrecht werd aangedaan door de Adviesraad. Ten derde is er de traagheid waarmee de niet-openbare radio's administratief gereageerd hebben op ons verzoek om de nodige inlichtingen te bekomen. Op 15 januari van dit jaar waren wij nog niet in het bezit van de documenten die wij hadden gevraagd.

Dan is er nog het frequentieplan waaromtrent drie problemen bestaan. Ten eerste is er de situatie van de regio's waar zich geen problemen zullen voordoen en waar de aanvragen die voldoen, ingewilligd kunnen worden.

In de grote agglomeraties is er een tweede probleem, omdat daar meer aanvragen zijn dan mogelijkheden om uit te zenden.

De heer De Beul heeft gevraagd hoe wij dat zullen oplossen. Wanneer wij het frequentieplan kennen zullen wij in die gebieden van het land de niet-openbare radio's bijeen roepen en hen vragen een voorstel uit te werken voor de agglomeratie. Indien zij dat

niet kunnen of indien het niet tot stand komt ingevolge grondige meningsverschillen waarbij geen compromis mogelijk is, zal ikzelf een voorstel voor die agglomeraties uitwerken en opleggen. Maar ik wil beginnen hen te vragen een voorstel voor te leggen, of zij een beurtrol willen, enzovoort. Indien dat niet gaat zullen wij hen ons voorstel moeten opleggen.

Waarom is er tot hiertoe geen frequentieplan tot stand gekomen? Mevrouw D'Hondt zegt ter zake dat het frequentieplan niet wordt vrijgegeven zolang men in Brussel geen voldoening inzake de pariteit heeft bekomen. Zoals u weet is er op dit ogenblik op nationaal vlak een discussie gaande over het probleem Brussel. Mevrouw D'Hondt heeft mij verklaard: „Het spijt mij voor de rest van Vlaanderen, maar ik wil voor Vlaanderen geen oplossing vooraleer het probleem voor Brussel is geregeld, want dat zou de indruk geven dat wij Brussel loslaten en tevreden zijn dat het voor Vlaanderen is geregeld. Wij weigeren het volledige frequentieplan in orde te brengen vooraleer wij te Brussel de pariteit hebben bekomen die de Walen ons niet willen toestaan.

Daar ligt op dit ogenblik het probleem. Het spijt mij voor de niet-openbare radio's. Ik steun de Staatssecretaris op dat punt, met name dat wij voor Brussel voldoening moeten krijgen.

Zoals u ziet, mevrouw Smet, geldt hier een andere reden, onafhankelijk van onze wil en van deze van de Staatssecretaris, maar is de oorzaak het probleem Brussel dat dient te worden opgelost alvorens het volledig frequentieplan wordt vrijgegeven.

De heer De Beul sprak over het BRT-radionieuws. Dat uitzenden is niet toegelaten aan anderen. Dit nieuws is eigendom van de BRT. De BRT zal deze niet-openbare radio's verwittigen dat hieraan een einde moet worden gemaakt. De BRT zal zelf via gerechtelijke procedure optreden. In de huidige omstandigheden is dit niet toegelaten.

U hebt mij erop gewezen dat de niet-openbare radio's het decreet overtreden door uitzendingen waarin recla-

me voorkomt. Dat is niet juist. Reclame behoort tot de nationale wetgeving. Trouwens, in het decreet staat niets over reclame. Bijgevolg overtreden zij het decreet niet. U kunt misschien wel zeggen dat zij het koninklijk besluit overtreden, maar dat is iets anders.

Inzake de laatste opmerking waarin werd gesteld of het niet wenselijk zou zijn het decreet te herzien herinner ik u eraan dat ikzelf in 1982 heb gezegd dat wij hier voor een materie stonden die ons totaal onbekend was. Wij moesten legifereren over de praktijk waarvan wij niet wisten hoe zij in de toekomst zou evolueren. Ik heb toen uitdrukkelijk gezegd dat wij deze periode als een proefperiode beschouwden. Bijgevolg ga ik met u akkoord dat wij het decreet eventueel kunnen aanpassen maar ik stel voor te wachten tot de erkenning zodat wij toch enigszins een overzicht van de werking zouden hebben.

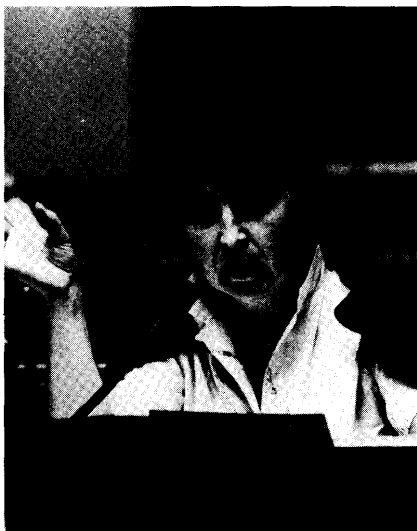
Het is inderdaad juist dat wij hier voor een onbekende materie staan. Ik zeg niet dat er hier dubbelzinnigheid is. Het is gewoon een onbekende waarmee wij worden geconfronteerd. Na verloop van drie of vier jaar zullen wij het decreet aan de nieuwe toestand die op dat ogenblik heerst aanpassen.

Mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, ziedaar mijn antwoord op de interpellatie van mevrouw Smet en de opmerkingen die nadien werden gemaakt. **(Applaus op sommige banken)**

De Voorzitter : Mevrouw Smet heeft het woord.

Mevrouw M. Smet : Mijnheer de Voorzitter, heren Ministers, dames en heren, indien de Voorzitter het toestaat zal ik kort, vanop mijn bank, een repeliek geven.

Het was mijn bedoeling een positieve interpellatie te houden, iets wat zelden gebeurt, met een dubbele bekommernis. Ten eerste vroeg ik dat er vlug een oplossing zou komen aan het probleem van de erkenning van niet-openbare radio's. Daarom wilde ik dit probleem uitdrukkelijk te berde brengen in de Vlaamse Raad. Ten tweede vroeg ik een vlugge oplossing voor de financiering en ten derde was ik van

Mevrouw M. Smet (CVP) bij haar repliek op het antwoord van Gemeenschapsminister K. Poma (PVV) betreffende haar interpellatie over de erkenning van de niet-openbare radio's

mening dat het frequentieplan snel moet worden uitgevaardigd.

Ik ken de problematiek van Brussel. Ik steun Staatssecretaris D'Hondt eveneens en ik ben blij dat zij voet bij stuk houdt inzake de pariteit inzake frequenties in Brussel.

Het verschil tussen het pre-advies van de Raad en de definitieve beslissing van het Kabinet werd voorafgegaan door twee procedures.

De radio's hebben tweemaal een bezwaarschrift kunnen indienen. Op basis van die bezwaarschriften heeft de Raad nog een aantal radio's opgenomen bij de lijst van het pre-advies. Een tweede keer kon dat gebeuren bij de Minister zelf.

Ik moet u niet zeggen, mijnheer de Minister, dat bij zeer veel mensen van de Raad de indruk is ontstaan dat het kabinet op niet objectieve gronden, zacht uitgedrukt, nog een vijftig à zestigtal meer erkenningen voorstelde. Vandaar mijn vraag naar de normen die u hebt toegepast.

U geeft als grond dat u de radio's niet aanvaardt waarover unaniem een negatief advies werd gegeven en dat u tussen degenen waarover een unaniem negatief noch een unaniem positief advies bestond, zelf een keuze heeft gemaakt.

Mijn vraag strekt ertoe te weten op welke basis u die keuze heeft gemaakt. Men zegt mij dat de objectiviteit daarin ver te zoeken is.

Dat is een tweede punt waarop ik een antwoord zou willen krijgen.

Ten derde, ik kan mij voorstellen dat het decreet op termijn moet worden gewijzigd. Dit zou normaliter moeten gebeuren, op het ogenblik waarop men de evaluatie maakt : na twee jaar erkenning van de radio's, zoals trouwens wordt voorgeschreven in het decreet. Dan krijgt men een beter inzicht in de problematiek, de werking, de verdeling enzovoort.

De Voorzitter : Minister Poma heeft het woord.

Minister K. Poma (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, ik wil hier zeer snel op antwoorden.

Wat de zestig dossiers betreft, heb ik maar één criterium gehanteerd : dat van de twijfel. Ik heb bijna alle dossiers goedgekeurd waarover een verdeelde stemming werd uitgebracht.

Ik ga akkoord dat men tot een evaluatie zou moeten overgaan na twee jaar, en niet nu.

Ik dank mevrouw Smet voor haar interpellatie. Ik heb die niet ervaren als negatief. Integendeel, als zeer opbouwend. zij heeft mij de gelegenheid gegeven over dit netelig probleem uit te weiden en een aantal gegevens mede te delen die misschien niet zo bekend zijn, maar die noodzakelijk zijn om te verklaren waarom dit dossier zo traag evolueert. **(Applaus bij de PVV)**

De Voorzitter : Het incident is gesloten.

ONTWERP VAN DECREET houdende

aanvulling van de wet van 29 maart 1962 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en van de stedenbouw

– 260 (1983-1984) – Nrs. 1 tot 4

Hoofdelijke stemming

De Voorzitter : Aan de orde is de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houdende aanvulling van de wet van 29 maart 1962 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en van de stedenbouw.

Mevrouw De Loore-Raeymaekers heeft het woord voor een verklaring vóór de stemming.

Mevrouw J. De Loore-Raeymaekers (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, dames en heren Ministers, collega's, het zal u niet verrassen dat ik mij, bij de stemming van dit ontwerp, wens te onthouden : ik verwijs daarvoor naar mijn uiteenzetting van dinsdag 26 juni.

Met uw goedvinden, mijnheer de Voorzitter, veroorloof ik mij van deze verklaring vóór de stemming gebruik te maken voor een kleine rechtzetting. Helaas was ik niet aanwezig in de vergadering van dinsdag op het ogenblik dat collega De Mol in zijn – allicht goed bedoelde maar iets te grote – ijver een woord uit mijn betoog heeft gelicht, geheel buiten de context waarin ik dit heb gebruikt. Ik heb daar maar kennis van gekregen via het Beknopt Verslag.

Terwille van de exactheid en om verdere misverstanden in te dammen, herneem ik de korte betrokken alinea : „Ik geef er mij ernstig reken-schap van dat economische noden vandaag een beroep doen op uitzonderlijke maatregelen. Maar, ik aanvaard niet in dit verband en in deze voor zovelen pijnlijke tijd dat geschermd wordt met werkverschaffing als argument, om democratische principes – het belang van allen – te forceren ten voordele van slechts enkelen. Daar is maar één woord voor. Het klinkt niet zacht. Het heet „chantage” !”

Mijn avontuur met dit minidecreet rond ik af met de woorden van Schiller : „Gelukkig de mens die geleerd heeft te verdragen wat hij niet kan ver-

De Loore-Raeymaekers

dragen en op waardige wijze prijs te geven wat niet te redden is". (**Commentaar bij de SP**)

De Voorzitter : De heer Geyselings heeft het woord.

De heer F. Geyselings (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, dit decreet leidt tot een volledige ontkrachting van de voorschriften van de gewestplannen. De verdere aantasting van de open ruimten wordt hierdoor verdergezet. De bestemmingswijziging van gebouwen wordt aan een vergunning onderworpen. Maar, een bestemmingswijziging van gebouwen wordt nu praktisch in alle bestemmingen van de gewestplannen mogelijk.

Het verleden heeft voldoende bewezen dat de uitzonderingsartikelen 21, 22 en 23 als regel werden toegepast. Het huidige ontwerp verruimt de artikelen 21, 22 en 23 nog meer. De toepassing zal, zoals het verleden bewijst, verder de waardevolle gebieden aantasten. Deze bestemmingswijziging en uitbreiding schaadt dermate de rechtszekerheid dat enkel een wijziging van de gewestplannen een oplossing voor dit probleem is. Nu geeft men „carte blanche” aan een Minister die in het verleden voldoende heeft bewezen dit vertrouwen niet waardig te zijn.

Ik wens te herhalen dat de Groenen dit ontwerp niet zullen goedkeuren. (**Applaus bij de SP**)

De Voorzitter : De heer De Beul heeft het woord.

De heer A. De Beul (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, de Volksunie zal niet tegen dit ontwerp van decreet stemmen omdat ook zij bekommerd is om het oplossen van de problemen van een aantal bedrijven.

De Volksunie zal ook niet voor het ontwerp stemmen omdat zij meent dat dit ontwerp overhaast werd doorgedrukt, onvoldragen is en door de toegepaste techniek aanleiding zou kunnen geven tot het uithollen van de gewestplannen. (**Geroep bij de SP**)

Wij hadden graag een soepele herziening van de gewestplannen als oplos-

sing gezien. Dat was een meer geëigend instrument dat op zichzelf minder aanleiding had kunnen geven tot misbruiken.

Wij hopen maar dat de betrokken Minister geen misbruik zal maken van de technieken die in het ontwerp zijn ingeschreven en het hoofdzakelijk zal gebruiken voor die bedrijven waar het verantwoord is. (**Applaus bij de W**)

De Voorzitter : Wij gaan nu over tot de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet.

Begin van de stemming.

Heeft iedereen gestemd ? (**Ja**)

Einde van de stemverrichtingen.

Ziehier het resultaat :
129 leden hebben aan de stemming deelgenomen ;
77 leden hebben ja geantwoord ;
26 leden hebben neen geantwoord ;
26 leden hebben zich onthouden.

Ik kondig hiermede de uitslag van de stemming aan.

JA hebben geantwoord :

Akkermans P.
Ansoms J.
Beerden G.
Beysen E.
Bockstal E.
Boeraeve-Derycke C.
Bosmans J.
Bourgeois A.
Breyne p.
Bril L.
Buchmann J.
Cardoen G.
Chabert J.
Claes A.
Coens D.
Cooreman E.
Coppieters A.
d'Alcantara A.
De Cooman C.
Decoster M.
De Grève L.
De Groot E.
Demeester-De Meyer W.
Deneir A.
Denys A.
Deprez P.
De Seranno J.

Desutter E.
Devos G. (Mevr.)
Dhoore L.
Diegenant A.
Dupré J.
Flamant E.
Geens G.
Grootjans F.
Heughebaert M.
Kelchtermans L.
Kelchtermans T.
Lenssens J.
Marchand C.
Panneels-Van Baelen M.
Pede J.
Peeters R.
Poma K.
Reynders G.
Rutten M.
Schiltz H.
Smet M. (Mevr.)
Smitt C. (Mevr.)
Sprockeels G.
Steverlynck A.
Suykerbuyk H.
Swaelen F.
Taelman W.
Tant P.
Tindemans L.
Tyberghien-Vandenbussche M.
Van Daele M.
Van den Brande L.
Van den Broeck O.
Van den Poel-Welkenhuysen M.
Vanderborgh T.
Vandermarliere J.
Vandersmissen E.
Vangronsveld F.
Van Herreweghe M.
Vankeirsbilck E.
Van Nevel A.
Vannieuwenhuyze R.
Van Rompaey H.
Van Rompaey R.
Van Wambeke H.
Verberckmoes F.
Verhaegen G.
Vermeiren F.
Willems G.
Windels R.

NEEN hebben geantwoord :

Baldewijns E.
Bogaerts A.
Bossuyt G.
Colla M.
Coppens E.
De Batselier N.
De Bremaeker J.
De Loor H.

Voorzitter

Derycke E.
Detiège L. (Mevr.)
Geyselings F.
Hancké L.
Knuts H.
Laridon A.
Marmenout G.
Seeuws W.
Sleeckx J.
Temmerman G.
Tobback L.
Van den Bossche L.
Vandenhove M.
Vanderheyden V.
Van Der Niepen P.
Van Elewyck J.
Van Steenkiste R.
Vanvelthoven L.

Zich ONTHOUDEN hebben :

Belmans J.
Capoen M.
Caudron J.
De Beul A.
de Bruyne H.
Debusseré F.
Declercq R.
De Loore-Raeymaekers J.
De Mol J.
Desaeyere W.
De Wulf R.
Draulans H.
Galle M.
Kuijpers W.
Maes R.
Meyntjens O.
Moors C.
Olivier M.
Peeters W.
Somers J.
Thys J.
Valkeniers J.
Van Grembergen P.
Van Ooteghem O.
Verniers J.
Vervaet D.

Dientengevolge neemt de Raad het ontwerp van decreet aan ; het zal aan de Vlaamse Executieve ter bekrachtiging worden overgezonden.

De leden die zich hebben onthouden, worden verzocht de redenen voor hun onthouding kenbaar te maken.

De heer M. Olivier : Ik heb afgesproken met de heer Willockx, mijnheer de Voorzitter.

De heer C. Moors : Ik heb afgesproken met de heer Peuskens.

BELEIDSNOTA DIRV-ACTIE ONTWERP-RESOLUTIES — 227 (1983-1984) — Nrs. 1 tot 4

Aangehouden stemmingen

De Voorzitter : Aan de orde zijn de aangehouden stemmingen over de amendementen op de aan de beleidsnota DIRV-actie toegevoegde ontwerp-resoluties.

Vooraf is er een algemeen amendement van de heer Van Ooteghem, ertoe strekkende de woorden „Vlaamse Executieve” telkens te vervangen door de benaming „Vlaamse regering” en dit in de verschillende resoluties.

De hoofdelijke stemming wordt gevraagd.

Wij gaan over tot de hoofdelijke stemming over het amendement van de heer Van Ooteghem.

Begin van de stemming.

Heeft iedereen gestemd ? **(Ja)**

Einde van de stemverrichtingen.

Ziehier het resultaat :
127 leden hebben aan de stemming deelgenomen ;
48 leden hebben ja geantwoord ;
76 leden hebben neen geantwoord ;
3 leden hebben zich onthouden.

Ik kondig hiermede de uitslag van de stemming aan.

JA hebben geantwoord :

Baldewijns E.
Belmans J.
Bogaerts A.
Capoen M.
Caudron J.
Colla M.
Coppens E.
De Batselier N.
De Beul A.
De Bremaeker J.
de Bruyne H.

Debusseré F.
Declercq R.
De Loor H.
De Mol J.
Derycke E.
Desaeyere W.
Detiège L. (Mevr.)
De Wulf R.
Draulans H.
Galle M.
Geyselings F.
Hancké L.
Kelchtermans T.
Knuts H.
Kuijpers W.
Laridon A.
Maes R.
Marmenout G.
Meyntjens O.
Peeters W.
Schiltz H.
Seeuws W.
Sleeckx J.
Somers J.
Temmerman G.
Thys J.
Tobback L.
Valkeniers J.
Vandenhove M.
Vanderheyden V.
Van Der Niepen P.
Van Elewyck J.
Van Grembergen P.
Van Ooteghem O.
Van Steenkiste R.
Vanvelthoven L.
Vervaet D.

NEEN hebben geantwoord :

A kermans P.
Ansoms J.
Beerden G.
Beysen E.
Bockstal E.
Boeraeve-Derycke C.
Bosmans J.
Bourgeois A.
Breyne P.
Bril L.
Buchmann J.
Cardoen G.
Chabert J.
Claes A.
Coens D.
Cooreman E.
Coppieters A.
d'Alcantara A.
De Cooman C.
Decoster M.
De Grève L.

Voonitter

De Groot E.
De Loore-Raeymaekers J.
Demeester-De Meyer W.
Deneir A.
Denys A.
Deprez P.
De Seranno J.
Desutter E.
Devos G. (Mevr.)
Dhoore L.
Diegenant A.
Dupré J.
Flamant E.
Geens G.
Grootjans F.
Heughebaert M.
Kelchtermans L.
Lenssens J.
Marchand C.
Panneels-Van Baelen M.
Pede J.
Peeters R.
Poma K.
Reynders G.
Rutten M.
Smet M. (Mevr.)
Smitt C. (Mevr.)
Sprockeels G.
Steverlynck A.
Suykerbuyk H.
Swaelen F.
Taelman W.
Tant P.
Tindemans L.
Tyberghien-Vandenbussche M.
Van Daele M.
Van den Brande L.
Van den Broeck O.
Van den Poel-Welkenhuysen M.
Vanderborght F.
Vandermarliere J.
Vandersmissen E.
Vangronsveld F.
Van Herreweghe M.
Vankeirsbilck E.
Van Nevel A.
Vannieuwenhuize R.
Van Rompaey H.
Van Rompaey R.
Van Wambeke H.
Verberckmoes F.
Verhaegen G.
Vermeiren F.
Willems G.
Windels R.

Zich ONTHOUDEN hebben :

Moors C.

Oliver M.
Verniers J.

Het amendement is niet aangenomen.

De leden die zich hebben onthouden, worden verzocht de redenen voor hun onthouding kenbaar te maken.

De heer J. Verniers : Ik heb afgesproken met de heer Anthuenis.

De Voorzitter : Door mevrouw Detiège en de heer De Batselier werd een amendement ingediend bij ontwerp-resolutie 2.

De hoofdelijke stemming wordt gevraagd.

Wij gaan over tot de hoofdelijke stemming over het amendement van de heer De Batselier en mevrouw Detiège, bij ontwerp-resolutie 2.

Begin van de stemming.

Heeft iedereen gestemd ? **(Ja)**

Einde van de stemverrichtingen.

Ziehier het resultaat :
129 leden hebben aan de stemming deelgenomen ;
28 leden hebben ja geantwoord ;
99 leden hebben neen geantwoord ;
2 leden hebben zich onthouden.

Ik kondig hiermede de uitslag van de stemming aan.

JA hebben geantwoord :

Baldewijns E.
Bogaerts A.
Bossuyt G.
Colla M.
Coppens E.
De Batselier N.
De Bremaeker J.
De Loor H.
Derycke E.
Detiège L. (Mevr.)
De Wulf R.
Galle M.
Geyselings F.
Hancké L.
Knuts H.
Laridon A.
Marmenout G.
Seeuws W.
Sleeckx J.

Temmerman G.
Tobback L.
Van den Bossche L.
Vandenhove M.
Vanderheyden V.
Van Der Niepen P.
Van Elewyck J.
Van Steenkiste R.
Vanvelthoven L.

NEEN hebben geantwoord :

A kermans P.
Ansoms J.
Beerden G.
Belmans J.
Beysen E.
Bockstal E.
Boeraeve-Derycke C.
Bosmans J.
Bourgeois A.
Breyne P.
Bril L.
Buchmann J.
Capoen M.
Cardoen G.
Caudron J.
Chabert J.
Claes A.
Coens D.
Cooreman E.
Coppieters A.
d'Alcantara A.
De Beul A.
de Bruyne H.
Debussere F.
Declercq R.
De Cooman C.
Decoster M.
De Grève L.
De Groot E.
De Loore-Raeymaekers J.
Demeester-De Meyer W.
De Mol J.
Deneir A.
Denys A.
Deprez P.
Desaeyere W.
De Seranno J.
Desutter E.
Devos G. (Mevr.)
Dhoore L.
Diegenant A.
Draulans H.
Dupré J.
Flamant E.
Geens G.
Grootjans F.
Heughebaert M.
Kelchtermans L.
Kelchtermans T.
Kuijpers W.

Voorzitter

Lenssens J.
Maes R.
Marchand C.
Meyntjens O.
Panneels-Van Baelen M.
Pede J.
Peeters R.
Peeters W.
Poma K.
Reynders G.
Rutten M.
Schiltz H.
Smet M. (Mevr.)
Smitt C. (Mevr.)
Somers J.
Sprockeels G.
Steverlynck A.
Suykerbuyk H.
Swaelen F.
Taelman W.
Tant P.
Thys J.
Tindemans L.
Tyberghien-Vandenbussche M.
Valkeniers J.
Van Daele M.
Van den Brande L.
Van den Broeck O.
Van den Poel-Welkenhuysen M.
Vanderborcht F.
Vandermarliere J.
Vandersmissen E.
Van Grembergen P.
Vangronsveld F.
Van Herreweghe M.
Vankeirsbilck E.
Van Nevel A.
Vannieuwenhuyze R.
Van Ooteghem O.
Van Rompaey H.
Van Rompaey R.
Van Wambeke H.
Verberckmoes F.
Verhaegen G.
Vermeiren F.
Verniers J.
Vervaeke D.
Willems G.
Windels R.

Zich ONTHOUDEN hebben :

Moors C.
Oliver M.

Het amendement is niet aangenomen.

Door mevrouw Detiège en de heer De Batselier werd een amendement inge-

diend bij ontwerp-resolutie 3.

De hoofdelijke stemming wordt gevraagd.

Wij gaan over tot de hoofdelijke stemming over het amendement van de heer De Batselier en mevrouw Detiège bij ontwerp-resolutie 3.

Begin van de stemming.

Heeft iedereen gestemd ? **(Ja)**

Einde van de stemverrichtingen.

Ziehier het resultaat :
126 leden hebben aan de stemming deelgenomen ;
28 leden hebben ja geantwoord ;
96 leden hebben neen geantwoord ;
2 leden hebben zich onthouden.

Ik kondig hiermede de uitslag van de stemming aan.

JA hebben geantwoord :

Baldewijns E.
Bogaerts A.
Bossuyt G.
Colla M.
Coppens E.
De Batselier N.
De Bremaeker J.
De Loor H.
Derycke E.
Detiège L. (Mevr.)
De Wulf R.
Galle M.
Geyselings F.
Hancké L.
Knuts H.
Laridon A.
Marmenout G.
Seeuws W.
Sleeckx J.
Temmerman G.
Tobback L.
Van den Bossche L.
Vandenhove M.
Vanderheyden V.
Van Der Niepen P.
Van Elewyck J.
Van Steenkiste R.
Vanvelthoven L.

NEEN hebben geantwoord :

Akkermans P.
Ansoms J.
Beerden G.
Belmans J.

Beysen E.
Bockstal E.
Boeraeve-Derycke C.
Bosmans J.
Bourgeois A.
Breyne P.
Bril L.
Buchmann J.
Capoen M.
Cardoen G.
Caudron J.
Chabert J.
Claes A.
Coens D.
Cooreman E.
Coppieters A.
d'Alcantara A.
De Beul A.
de Bruyne H.
Debussère F.
De Cooman C.
Decoster M.
De Grève L.
De Groot E.
De Loore-Raeymaekers J.
Demeester-De Meyer W.
De Mol J.
Deneir A.
Denys A.
Deprez P.
Desaeyere W.
De Seranno J.
Desutter E.
Devos G. (Mevr.)
Dhoore L.
Diegenant A.
Draulans H.
Dupré J.
Flamant E.
Geens G.
Grootjans F.
Heughebaert M.
Kelchtermans L.
Kelchtermans T.
Lenssens J.
Maes R.
Marchand C.
Meyntjens O.
Panneels-Van Baelen M.
Pede J.
Peeters R.
Peeters W.
Poma K.
Reynders G.
Rutten M.
Schiltz H.
Smet M. (Mevr.)
Smitt C. (Mevr.)
Somers J.
Sprockeels G.

Voorzitter

Steverlynck A.
Suykerbuyk H.
Taelman W.
Tant P.
Thys J.
Tindemans L.
Tyberghien-Vandenbussche M.
Valkeniers J.
Van Daele M.
Van den Brande L.
Van den Broeck O.
Van den Poel-Welkenhusen M.
Vanderborght F.
Vandermarliere J.
Vandersmissen E.
Van Grembergen P.
Vangronsveld F.
Van Herreweghe M.
Vankeirsbilck E.
Van Nevel A.
Vannieuwenhuyze R.
Van Ooteghem O.
Van Rompaey H.
Van Rompaey R.
Van Wambeke H.
Verberckmoes F.
Verhaegen G.
Vermeiren F.
Verniers J.
Vervaeet D.
Willems G.
Windels R.

Zich ONTHOUDEN hebben :

Moors C.
Olivier M.

Door mevrouw **Detiège** en de heer De Batselier werd eveneens een amendement ingediend bij ontwerp-resolutie 7.

De hoofdelijke stemming wordt gevraagd.

Wij gaan over tot de hoofdelijke stemming over het amendement van mevrouw **Detiège** en de heer De Batselier bij ontwerp-resolutie 7.

Begin van de stemming.

Heeft iedereen gestemd ? **(Ja)**

Einde van de stemverrichtingen.

Ziehier het resultaat :

127 leden hebben aan de stemming deelgenomen ;

28 leden hebben ja geantwoord ;

97 leden hebben neen geantwoord ;

2 leden hebben zich onthouden.

Ik kondig hiermede de uitslag van de stemming aan.

JA hebben geantwoord :

Baldewijns E.
Bogaerts A.
Bossuyt G.
Colla M.
Coppens E.
De Batselier N.
De Bremaeker J.
De Loor H.
Derycke E.
Detiège L. (Mevr.)
De Wulf R.
Galle M.
Geyselings F.
Hancké L.
Knuts H.
Laridon A.
Marmenout G.
Seeuws W.
Sleeckx J.
Temmerman G.
Tobback L.
Van den Bossche L.
Vandenhove M.
Vanderheyden V.
Van Der Niepen P.
Van Elewyck J.
Van Steenkiste R.
Vanvelthoven L.

NEEN hebben geantwoord :

A kermans P.
Ansoms J.
Beerden G.
Belmans J.
Beysen E.
Bockstal E.
Boeraeve-Derycke C.
Bosmans J.
Bourgeois A.
Breyne P.
Bril L.
Buchmann J.
Capoen M.
Cardoen G.
Caudron J.
Chabert J.
Claes A.
Coens D.
Cooreman E.
Coppieters A.
d'Alcantara A.
De Beul A.
de Bruyne H.

Debusseré F.
Declercq R.
De Cooman C.
Decoster M.
De Grève L.
De Groot E.
De Loore-Raeymaekers J.
Demeester-De Meyer W.
De Mol J.
Deneir A.
Denys A.
Deprez P.
De Seranno J.
Desutter E.
Devos G. (Mevr.)
Dhoore L.
Diegenant A.
Draulans H.
Dupré J.
Flamant E.
Geens G.
Grootjans F.
Heughebaert M.
Kelchtermans L.
Kelchtermans T.
Kuijpers W.
Lenssens J.
Maes R.
Marchand C.
Meyntjens O.
Panneels-Van Baelen M.
Pede J.
Peeters R.
Peeters W.
Poma K.
Reynders G.
Rutten M.
Schiltz H.
Smet M. (Mevr.)
Smitt C. (Mevr.)
Somers J.
Sprockeels G.
Steverlynck A.
Suykerbuyk H.
Taelman W.
Tant P.
Thys J.
Tindemans L.
Tyberghien-Vandenbussche M.
Valkeniers J.
Van Daele M.
Van den Brande L.
Van den Broeck O.
Van den Poel-Welkenhuysen M.
Vanderborght F.
Vandermarliere J.
Vandersmissen E.
Van Grembergen P.
Vangronsveld F.
Van Herreweghe M.

Voorzitter

Vankeirsbilck E.
Van Nevel A.
Vannieuwenhuyze R.
Van Ooteghem O.
Van Rompaey H.
Van Rompaey R.
Van Wambeke H.
Verberckmoes F.
Verhaegen G.
Vermeiren F.
Verniers J.
Vervaeet D.
Willems G.
Windels R.

Zich ONTHOUDEN hebben :

Moors C.
Oliver M.

Het amendement is niet aangenomen.

Bij ontwerp-resolutie 8 is er een amendement van de heer Van Ooteghem.

De hoofdelijke stemming wordt gevraagd.

Wij gaan over tot de hoofdelijke stemming over het amendement van de heer Van Ooteghem bij ontwerp-resolutie 8.

Begin van de stemming.

Heeft iedereen gestemd ? **(Ja)**

Einde van de stemverrichtingen.

Ziehier het resultaat :
126 leden hebben aan de stemming deelgenomen ;
46 leden hebben ja geantwoord ;
77 leden hebben neen geantwoord ;
3 leden hebben zich onthouden.

Ik kondig hiermede de uitslag van de stemming aan.

JA hebben geantwoord :

Baldewijns E.
Belmans J.
Bogaerts A.
Bossuyt G.
Capoen M.
Caudron J.
Colla M.

Coppens E.
De Batselier N.
De Beul A.
De Bremaeker J.
de Bruyne H.
Debusseré F.
Declercq R.
De Loor H.
De Mol J.
Derycke E.
Desaeyere W.
Detiège L. (Mevr.)
Draulans H.
Geyselings F.
Hancké L.
Knuts H.
Kuijpers W.
Laridon A.
Maes R.
Marmenout G.
Meyntjens O.
Peeters W.
Schiltz H.
Seeuws W.
Sleeckx J.
Somers J.
Temmerman G.
Thys J.
Tobback L.
Van den Bossche L.
Vandenhove M.
Vanderheyden V.
Van Der Niepen P.
Van Elewyck J.
Van Grembergen P.
Van Ooteghem O.
Van Steenkiste R.
Vanvelthoven L.
Vervaeet D.

NEEN hebben geantwoord :

A kermans P.
Ansoms J.
Beerden G.
Beysen E.
Bockstal E.
Bosmans J.
Bourgeois A.
Breyne P.
Bril L.
Buchmann J.
Cardoen G.
Chabert J.
Claes A.
Coens D.
Cooreman E.
Coppieters A.
d'Alcantara A.
Decoster M.

De Grbve L.
De Groot E.
De Loore-Raeymaekers J.
Demeester-De Meyer W.
Deneir A.
Denys A.
Deprez P.
De Seranno J.
Desutter E.
Devos G. (Mevr.)
De Wulf R.
Dhoore L.
Diegenant A.
Dupré J.
Flamant E.
Galle M.
Geens G.
Grootjans F.
Heughebaert M.
Kelchtermans L.
Kelchtermans T.
Lenssens J.
Marchand C.
Panneels-Van Baelen M.
Pede J.
Peeters R.
Poma K.
Reynders G.
Rutten M.
Smet M. (Mevr.)
Smitt C. (Mevr.)
Sprockeels G.
Steverlynck A.
Suykerbuyk H.
Swaelen F.
Taelman W.
Tant P.
Tindemans L.
Tyberghien-Vandenbussche M.
Van Daele M.
Van den Brande L.
Van den Broeck O.
Van den Poel-Welkenhuysen M.
Vanderborgh F.
Vandermarliere J.
Vandersmissen E.
Vangronsveld F.
Van Herreweghe M.
Vankeirsbilck E.
Van Nevel A.
Vannieuwenhuyze R.
Van Rompaey H.
Van Rompaey R.
Van Wambeke H.
Verberckmoes F.
Verhaegen G.
Vermeiren F.
Willems G.
Windels R.

Voorzitter

Zich ONTHOUDEN hebben :

Moors C.
Oliver M.
Verniers J.

Het amendement is niet aangenomen.

Wij stemmen thans over het amendement van de heer De Batselier en mevrouw Detiege tot invoeging van een nieuwe ontwerp-resolutie 8bis.

De hoofdelijke stemming wordt gevraagd.

Begin van de stemming.

Heeft iedereen gestemd ? **(Ja)**

Einde van de stemverrichtingen.

Ziehier het resultaat :

127 leden hebben aan de stemming deelgenomen ;
47 leden hebben ja geantwoord ;
77 leden hebben neen geantwoord ;
3 leden hebben zich onthouden.

Ik kondig hiermede de uitslag van de stemming aan.

JA hebben geantwoord :

Baldewijns E.
Belmans J.
Bogaerts A.
Bossuyt G.
Capoen M.
Caudron J.
Colla M.
De Batselier N.
De Beul A.
De Bremaeker J.
de Bruyne H.
Debusseré F.
Declercq R.
De Loor H.
De Mol J.
Derycke E.
Desaeyere W.
Detiege L. (Mevr.)
De Wulf R.
Draulans H.
Galle M.
Geyselings F.
Hancké L.

Knuts H.
Kuijpers W.
Laridon A.
Maes R.
Marmenout G.
Meyntjens O.
Peeters W.
Seeuws W.
Sleeckx J.
Somers J.
Temmerman G.
Thys J.
Tobback L.
Valkeniers J.
Van den Bossche L.
Vandenhove M.
Vanderheyden V.
Van Der Niepen P.
Van Elewyck J.
Van Grembergen P.
Van Ooteghem O.
Van Steenkiste R.
Vanvelthoven L.
Vervaeet D.

NEEN hebben geantwoord :

Akkermans P.
Ansoms J.
Beerden G.
Beysen E.
Bockstal E.
Boeraeve-Derycke C.
Bosmans J.
Bourgeois A.
Breyne P.
Bril L.
Buchmann J.
Cardoen G.
Chabert J.
Claes A.
Coens D.
Cooreman E.
Coppieters A.
d'Alcantara A.
De Cooman C.
Decoster M.
De Grève L.
De Groot E.
De Loore-Raeymaekers J.
Demeester-De Meyer W.
Deneir A.
Denys A.
Deprez P.
De Seranno J.
Desutter E.
Devos G. (Mevr.)
Dhoore L.
Diegenant A.
Dupré J.

Flamant E.
Geens G.
Grootjans F.
Heughebaert M.
Kelchtermans L.
Kelchtermans T.
Lenssens J.
Marchand C.
Panneels-Van Baelen M.
Pede J.
Peeters R.
Poma K.
Reynders G.
Rutten M.
Schiltz H.
Smet M. (Mevr.)
Smitt C. (Mevr.)
Sprockeels G.
Steverlyncx A.
Suykerbuyk H.
Swaelen F.
Taelman W.
Tant P.
Tindemans L.
Van Daele M.
Van den Brande L.
Van den Broeck O.
Van den Poel-Welkenhuysen M.
Vanderborgh F.
Vandermarliere J.
Vandersmissen E.
Vangronsveld F.
Van Herreweghe M.
Vankeirsbilck E.
Van Nevel A.
Vannieuwenhuyze R.
Van Rompaey H.
Van Rompaey R.
Van Wambeke H.
Verberckmoes F.
Verhaegen G.
Vermeiren F.
Willems G.
Windels R.

Zich ONTHOUDEN hebben :

Moors C.
Olivier M.

Het amendement is niet aangenomen.

Wij gaan over tot de stemming over het amendement van de heer De Batselier en mevrouw Detiege bij ontwerp-resolutie 9.

De hoofdelijke stemming wordt gevraagd.

Wij gaan over tot de hoofdelijke stem-

Voorzitter

ming.

Begin van de stemming.

Heeft iedereen gestemd ? **(Ja)**

Einde van de stemverrichtingen.

Ziehier het resultaat :

126 leden hebben aan de stemming deelgenomen ;

28 leden hebben ja geantwoord ;

96 leden hebben neen geantwoord ;

2 leden hebben zich onthouden.

Ik kondig hiermede de uitslag van de stemming aan.

JA hebben geantwoord :

Baldewijns E.

Bogaerts A.

Bossuyt G.

Colla M.

Coppens E.

De Batselier N.

De Bremaeker J.

De Loor H.

Derycke E.

Detiège L. (Mevr.)

De Wulf R.

Galle M.

Geyselings F.

Hancké L.

Knuts H.

Laridon A.

Marmenout G.

Seeuws W.

Sleeckx J.

Temmerman G.

Tobback L.

Van den Bossche L.

Vandenhove M.

Vanderheyden V.

Van Der Niepen P.

Van Elewyck J.

Van Steenkiste R.

Vanvelthoven L.

NEEN hebben geantwoord :

A kermans P.

Ansoms J.

Beerden G.

Belmans J.

Beysen E.

Bockstal E.

Boeraeve-Derycke C.

Bosmans J.

Bourgeois A.

Breyne P.

Bril L.

Buchmann J.

Capoen M.

Cardoen G.

Caudron J.

Claes A.

Coens D.

Cooreman E.

Coppieters A.

d'Alcantara A.

De Beul A.

de Bruyne H.

Debusseré F.

Declercq R.

De Cooman C.

Decoster M.

De Grève L.

De Groot E.

De Loore-Raeymaekers J.

Demeester-De Meyer W.

De Mol J.

Deneir A.

Denys A.

Deprez P.

Desaeyere W.

De Seranno J.

Desutter E.

Devos G. (Mevr.)

D'Hondt-Van Opdenbosch P.

Dhoore L.

Diegenant A.

Draulans H.

Dupré J.

Flamant E.

Geens G.

Grootjans F.

Heughebaert M.

Kelchtermans L.

Kelchtermans T.

Kuijpers W.

Lenssens J.

Maes R.

Marchand C.

Panneels-Van Baelen M.

Pede J.

Peeters R.

Peeters W.

Poma K.

Reynders G.

Rutten M.

Schiltz H.

Smet M. (Mevr.)

Smitt C. (Mevr.)

Somers J.

Sprockeels G.

Steverlynck A.

Suykerbuyk H.

Taelman W.

Tant P.

Thys J.

Tindemans L.

Tyberghien-Vandenbussche M.

Valkeniers J.

Van Daele M.

Van den Brande L.

Van den Broeck O.

Van den Poel-Welkenhuysen M.

Vanderborgh F.

Vandermarliere J.

Vandersmissen E.

Van Grembergen P.

Vangronsveld F.

Van Herreweghe M.

Vankeirsbilck E.

Van Nevel A.

Vannieuwenhuyze R.

Van Ooteghem O.

Van Rompaey H.

Van Rompaey R.

Van Wambeke H.

Verberckmoes F.

Verhaegen G.

Vermeiren F.

Verniers J.

Vervaet D.

Willems G.

Zich ONTHOUDEN hebben :

Moors C.

Oliver M.

Het amendement is niet aangenomen.

Wij gaan over tot de stemming over het amendement van de heer O. Van Ooteghem bij ontwerp-resolutie 10.

Begin van de stemming.

Heeft iedereen gestemd ? **(Ja)**

Einde van de stemverrichtingen.

Ziehier het resultaat :

126 leden hebben aan de stemming deelgenomen ;

46 leden hebben ja geantwoord ;

77 leden hebben neen geantwoord ;

3 leden hebben zich onthouden.

Ik kondig hiermede de uitslag van de stemming aan.

JA hebben geantwoord :

Baldewijns E.

Belmans J.

Bogaerts A.

Bossuyt G.

Voorzitter

Capoen M.
Caudron J.
Colla M.
Coppens E.
De Batselier N.
De Beul A.
De Bremaeker J.
de Bruyne H.
Declercq R.
De Loor H.
De Mol J.
Derycke E.
Desaeyere W.
Detiege L. (Mevr.)
Draulans H.
Geyselings F.
Hancké L.
Knuts H.
Kuijpers W.
Laridon A.
Maes R.
Marmenout G.
Meyntjens O.
Peeters W.
Schiltz H.
Seeuws W.
Sleeckx J.
Somers J.
Temmerman G.
Thys J.
Tobback L.
Valkeniers J.
Van den Bossche L.
Vandenhove M.
Vanderheyden V.
Van Der Niepen P.
Van Elewyck J.
Van Grembergen P.
Van Ooteghem O.
Van Steenkiste R.
Vanvelthoven L.
Vervaeet D.

NEEN hebben geantwoord :

Akkermans P.
Ansoms J.
Beerden G.
Beysen E.
Bockstal E.
Boeraeve-Derycke C.
Bosmans J.
Bourgeois A.
Breyne P.
Bril L.
Buchmann J.
Cardoen G.
Claes A.
Coens D.

Cooreman E.
Coppieters A.
d'Alcantara A.
De Cooman C.
Decoster M.
De Grève L.
De Groot E.
De Loore-Raeymaekers J.
Demeester-De Meyer W.
Deneir A.
Denys A.
Deprez P.
De Seranno J.
Desutter E.
Devos G. (Mevr.)
De Wulf R.
Dhoore L.
Diegenant A.
Dupré J.
Flamant E.
Galle M.
Geens G.
Grootjans F.
Heughebaert M.
Kelchtermans L.
Kelchtermans T.
Lenssens J.
Marchand C.
Panneels-Van Baelen M.
Pede J.
Peeters R.
Poma K.
Reynders G.
Rutten M.
Smet M. (Mevr.)
Smitt C. (Mevr.)
Sprockeels G.
Steverlynck A.
Suykerbuyk H.
Taelman W.
Tant P.
Tindemans L.
Tyberghien-Vandenbussche M.
Van Daele M.
Van den Brande L.
Van den Broeck O.
Van den Poel-Welkenhuysen M.
Vanderborcht F.
Vandermarliere J.
Vandersmissen E.
Vangronsveld F.
Van Herreweghe M.
Vankeirsbilck E.
Van Nevel A.
Vannieuwenhuyze R.
Van Rompaey H.
Van Rompaey R.
Van Wambeke H.
Verberckmoes F.
Verhaegen G.
Vermeiren F.

Willems G.
Windels R.

Zich ONTHOUDEN hebben :

Moors C.
Olivier M.
Verniers J.

Het amendement is niet aangenomen.

Wij gaan over tot de stemming over het amendement van de heer De Batselier en mevrouw Detiege bij ontwerp-resolutie 12.

De hoofdelijke stemming wordt gevraagd.

Wij gaan over tot de hoofdelijke stemming.

Begin van de stemming.

Heeft iedereen gestemd ? **(Ja)**

Einde van de stemverrichtingen.

Ziehier het resultaat :
126 leden hebben aan de stemming deelgenomen ;
29 leden hebben ja geantwoord ;
95 leden hebben neen geantwoord ;
2 leden hebben zich onthouden.

Ik kondig hiermede de uitslag van de stemming aan.

JA hebben geantwoord :

Baldewijns E.
Bogaerts A.
Bossuyt G.
Colla M.
Coppens E.
De Batselier N.
De Bremaeker J.
De Loor H.
Derycke E.
Detiege L. (Mevr.)
De Wulf R.
Dhoore L.
Galle M.
Geyselings F.
Hancké L.
Knuts H.
Laridon A.
Marmenout G.
Seeuws W.
Sleeckx J.
Temmerman G.
Tobback L.

Voorzitter

Van den Bossche L.
Vandenhove M.
Vanderheyden V.
Van Der Niepen P.
Van Elewyck J.
Van Steenkiste R.
Vanvelthoven L.

NEEN hebben geantwoord :

A kermans P.
Ansoms J.
Beerden G.
Belmans J.
Beysen E.
Bockstal E.
Boeraeve-Derycke C.
Bosmans J.
Bourgeois A.
Breyne P.
Bril L.
Buchmann J.
Capoen M.
Cardoen G.
Caudron J.
Claes A.
Coens D.
Cooreman E.
Coppieters A.
d'Alcantara A.
De Beul A.
de Bruyne H.
Debusseré F.
D eclercq R.
De Cooman C.
Decoster M.
De Grève L.
De Groot E.
De Loore-Raeymaekers J.
Demeester-De Meyer W.
De Mol J.
Deneir A.
Denys A.
Deprez P.
De Seranno J.
Desutter E.
D'Hondt-Van Opdenbosch P.
Diegenant A.
Draulans H.
Dupré J.
Flamant E.
Geens G.
Grootjans F.
Heughebaert M.
Kelchtermans L.
Kelchtermans T.
Kuijpers W.
Lenssens J.
Maes R.

Marchand C.
Meyntjens O.
Panneels-Van Baelen M.
Pede J.
Peeters R.
Peeters W.
Poma K.
Reynders G.
Rutten M.
Schiltz H.
Smet M. (Mevr.)
Smitt C. (Mevr.)
Somers J.
Sprockeels G.
Steverlynck A.
Suykerbuyk H.
Swaelen F.
Taelman W.
Tant P.
Thys J.
Tindemans L.
Tyberghien-Vandenbussche M.
Valkeniers J.
Van Daele M.
Van den Brande L.
Van den Broeck O.
Van den Poel-Welkenhuysen M.
Vanderborcht F.
Vandermarliere J.
Vandersmissen E.
Van Grembergen P.
Vangronsveld F.
Van Herreweghe M.
Vankeirsbilck E.
Van Nevel A.
Vannieuwenhuyze R.
Van Ooteghem O.
Van Rompaey H.
Van Rompaey R.
Van Wambeke H.
Verberckmoes F.
Verhaegen G.
Verniers J.
Vervaeet D.
Willems G.
Windels R.

Zich ONTHOUDEN hebben :

Moors C.
Olivier M.

Het amendement is niet aangenomen.

Wij gaan over tot de stemming over het amendement van de heer De Batselier en mevrouw **Detiège** bij ontwerp-resolutie nummer 13.

De hoofdelijke stemming wordt gevraagd.

Wij gaan over tot de hoofdelijke stemming.

Begin van de stemming.

Heeft iedereen gestemd ? (**Ja**)

Einde van de stemverrichtingen.

Ziehier het resultaat :

125 leden hebben aan de stemming deelgenomen ;
26 leden hebben ja geantwoord ;
97 leden hebben neen geantwoord ;
2 leden hebben zich onthouden.

Ik kondig hiermede de uitslag van de stemming aan.

JA hebben geantwoord :

Baldewijns E.
Bogaerts A.
Bossuyt G.
Colla M.
Coppens E.
De Batselier N.
De Bremaecker J.
De Loor H.
Derycke E.
Detiège L. (Mevr.)
De Wulf R.
Geyselings F.
Hancké L.
Knuts H.
Laridon A.
Seeuws W.
Sleeckx J.
Temmerman G.
Tobback L.
Van den Bossche L.
Vandenhove M.
Vanderheyden V.
Van Der Niepen P.
Van Elewyck J.
Van Steenkiste R.
Vanvelthoven L.

NEEN hebben geantwoord :

A kermans P.
Ansoms J.
Beerden G.
Belmans J.
Beysen E.
Bockstal E.
Boeraeve-Derycke C.
Bosmans J.
Breyne P.
Bril L.
Buchmann J.
Capoen M.

Voorzitter

Cardoen G.
Caudron J.
Chabert J.
Claes A.
Coens D.
Cooreman E.
Coppieters A.
d'Alcantara A.
De Beul A.
de Bruyne H.
Debussere F.
Declercq R.
De Cooman C.
Decoster M.
De Grève L.
De Groot E.
De Loore-Raeymaekers J.
Demeester-De Meyer W.
De Mol J.
Deneir A.
Denys A.
Deprez P.
De Seranno J.
Desutter E.
Devos G. (Mevr.)
D'Hondt-Van Opdenbosch P.
Dhoore L.
Diegenant A.
Draulans H.
Dupré J.
Flamant E.
Geens G.
Grootjans F.
Heughebaert M.
Kelchtermans L.
Kelchtermans T.
Kuijpers W.
Lenssens J.
Maes R.
Marchand C.
Meyntjens O.
Panneels-Van Baelen M.
Pede J.
Peeters R.
Peeters W.
Poma K.
Reynders G.
Rutten M.
Schiltz H.
Smet M. (Mevr.)
Smitt C. (Mevr.)
Somers J.
Sprockeels G.
Steverlynck A.
Suykerbuyk H.
Taelman W.
Tant P.
Thys J.
Tindemans L.

Tyberghien-Vandenbussche M.
Valkeniers J.
Van Daele M.
Van den Brande L.
Van den Broeck O.
Van den Poel-Welkenhuysen M.
Vanderborcht F.
Vandermarliere J.
Vandersmissen E.
Van Grembergen P.
Vangronsveld F.
Van Herreweghe M.
Vankeirsbilck E.
Van Nevel A.
Vannieuwenhuyze R.
Van Ooteghem O.
Van Rompaey H.
Van Rompaey R.
Van Wambeke H.
Verberckmoes F.
Verhaegen G.
Vermeiren F.
Verniers J.
Vervaeke D.
Willems G.

Zich ONTHOUDEN hebben :

Moors C.
Oliver M.

Het amendement is niet aangenomen.

Wij gaan over tot de stemming over het amendement van de heer Van Ooteghem bij ontwerp-resolutie 16.

De hoofdelijke stemming wordt gevraagd.

Wij gaan over tot de hoofdelijke stemming.

Begin van de stemming.

Heeft iedereen gestemd ? **(Ja)**

Einde van de stemverrichtingen.

Ziehier het resultaat :

128 leden hebben aan de stemming deelgenomen ;
47 leden hebben ja geantwoord ;
78 leden hebben neen geantwoord ;
3 leden hebben zich onthouden.

Ik kondig hiermede de uitslag van de stemming aan.

JA hebben geantwoord :

Baldewijns E.

Belmans J.
Bogaerts A.
Bossuyt G.
Capoen M.
Caudron J.
Colla M.
Coppens E.
De Batselier N.
De Beul A.
De Bremaeker J.
de Bruyne H.
Debussere F.
Declercq R.
De Loor H.
De Mol J.
Derycke E.
Desaeyere W.
Detiège L. (Mevr.)
Draulans H.
Geyselings F.
Hancké L.
Knuts H.
Kuijpers W.
Laridon A.
Maes R.
Marmenout G.
Meyntjens O.
Peeters W.
Schiltz H.
Seeuws W.
Sleeckx J.
Somers J.

PVV-Volksvertegenwoordiger E. Beysen tijdens het debat omtrent zijn interpellatie aan het adres van Gemeenschapsminister K. Poma (PW) over de TV-bezetting en de objectiviteit van de BRT

Voorzitter

Temmerman G.
Thys J.
Tobback L.
Valkeniers J.
Van den Bossche L.
Vandenhove M.
Vanderheyden V.
Van Der Niepen P.
Van Elewyck J.
Van Grembergen P.
Van Ooteghem O.
Van Steenkiste R.
Vanvelthoven L.
Vervaeet D.

NEEN hebben geantwoord :

A kermans P.
Ansoms J.
Beerden G.
Beysen E.
Bockstal E.
Boeraeve-Derycke C.
Bosmans J.
Bourgeois A.
Breyne P.
Buchmann J.
Cardoen G.
Chabert J.
Claes A.
Coens D.
Cooreman E.
Coppieters A.
d'Alcantara A.
De Cooman C.
Decoster M.
De Grève L.
De Groot E.
De Loore-Raeymaekers J.
Demeester-De Meyer W.
Deneir A.
Denys A.
Deprez P.
De Seranno J.
Desutter E.
Devos G. (Mevr.)
De Wulf R.
D'Hondt-Van Opdenbosch P.
Dhoore L.
Diegenant A.
Dupré J.
Flamant E.
Galle M.
Geens G.
Grootjans F.
Heughebaert M.
Kelchtermans L.
Kelchtermans T.
Lenssens J.

Marchand C.
Panneels-Van Baelen M.
Pede J.
Peeters R.
Poma K.
Reynders G.
Rutten M.
Smet M. (Mevr.)
Smitt C. (Mevr.)
Sprockeels G.
Steverlynck A.
Suykerbuyk H.
Taelman W.
Tant P.
Tindemans L.
Tyberghien-Vandenbussche M.
Van Daele M.
Van den Brande L.
Van den Broeck O.
Van den Poel-Welkenhuysen M.
Vanderborcht F.
Vandermarliere J.
Vandersmissen E.
Vangronsveld F.
Van Herreweghe M.
Vankeirsbilck E.
Van Nevel A.
Vannieuwenhuyze R.
Van Rompaey H.
Van Rompaey R.
Van Wambeke H.
Verberckmoes F.
Verhaegen G.
Vermeiren F.
Willems G.
Windels R.

Zich ONTHOUDEN hebben :

Moors C.
Olivier M.
Verniers J.

Het amendement is niet aangenomen.

Bij ontwerp-resolutie 18 werd een amendement ingediend door de heer De Batselier en mevrouw Detiege.

De hoofdelijke stemming wordt gevraagd.

Wij gaan over tot de hoofdelijke stemming.

Begin van de stemming.

Heeft iedereen gestemd ? **(Ja)**

Einde van de stemverrichtingen.

Ziehier het resultaat :

127 leden hebben aan de stemming deelgenomen ;
28 leden hebben ja geantwoord ;
97 leden hebben neen geantwoord ;
2 leden hebben zich onthouden.

Ik kondig hiermede de uitslag van de stemming aan.

JA hebben geantwoord :

Baldewijns E.
Bogaerts A.
Bossuyt G.
Colla M.
Coppens E.
De Batselier N.
De Bremaeker J.
De Loor H.
Derycke E.
Detiege L. (Mevr.)
De Wulf R.
Galle M.
Geyselings F.
Hancké L.
Knuts H.
Laridon A.
Marmenout G.
Seeuws W.
Sleeckx J.
Temmerman G.
Tobback L.
Van den Bossche L.
Vandenhove M.
Vanderheyden V.
Van Der Niepen P.
Van Elewyck J.
Van Steenkiste R.
Vanvelthoven L.

NEEN hebben geantwoord :

A kermans P.
Ansoms J.
Beerden G.
Belmans J.
Beysen E.
Bockstal E.
Boeraeve-Derycke C.
Bosmans J.
Bourgeois A.
Breyne P.
Buchmann J.
Capoen M.
Cardoen G.
Caudron J.
Chabert J.
Claes A.
Coens D.
Cooreman E.

Voorzitter

Coppieters A.
d'Alcantara A.
De Beul A.
de Bruyne H.
Debusseré F.
Declercq R.
De Cooman C.
Decoster M.
De Grève L.
De Groot E.
De Loore-Raeymaekers J.
Demeester-De Meyer W.
De Mol J.
Deneir A.
Denys A.
Deprez P.
Desaeyere W.
De Seranno J.
Desutter E.
Devos G. (Mevr.)
D'Hondt-Van Opdenbosch P.
Dhoore L.
Diegenant A.
Draulans H.
Dupré J.
Flamant E.
Geens G.
Grootjans F.
Heughebaert M.
Kelchtermans L.
Kelchtermans T.
Kuijpers W.
Lenssens J.
Maes R.
Marchand C.
Meyntjens O.
Panneels-Van Baelen M.
Pede J.
Peeters R.
Peeters W.
Poma K.
Reynders G.
Rutten M.
Schiltz H.
Smet M. (Mevr.)
Smitt C. (Mevr.)
Somers J.
Sprockeels G.
Steverlynck A.
Suykerbuyk H.
Taelman W.
Tant P.
Thys J.
Tindemans L.
Tyberghien-Vandenbussche M.
Valkeniers J.
Van Daele M.
Van den Brande L.
Van den Broeck O.

Van den Poel-Welkenhuysen M.
Vanderborgh F.
Vandermarliere J.
Vandersmissen E.
Van Grembergen P.
Vangronsveld F.
Van Herreweghe M.
Vankeirsbilck E.
Van Nevel A.
Vannieuwenhuyze R.
Van Ooteghem O.
Van Rompaey H.
Van Rompaey R.
Van Wambeke H.
Verberckmoes F.
Verhaegen G.
Vermeiren F.
Verniers J.
Vervae D.
Willems G.

Zich ONTHOUDEN hebben :

Moors C.
Oliver M.

Het amendement is niet aangenomen.

Bij de ontwerp-resolutie 21 werd een amendement ingediend door de heer De Batselier en mevrouw Detiege.

Mevrouw Detiege heeft het woord.

Mevrouw L. Detiege : Mijnheer de Voorzitter, bij deze ontwerp-resolutie zijn wij bereid ons amendement in te trekken, indien eventueel een ander amendement zou worden aanvaard in verband met het industrieel overheidsbeleid.

Wij zouden bij ontwerp-resolutie 21 onder het hoofdstuk „Industrieel overheidsbeleid” de tekst die in de resolutie is vermeld, wensen te vervangen door : „In het kader van de gelijkwaardigheid tussen het privé- en het openbaar initiatief dient de GIMV mede als motor te fungeren voor een vernieuwd industrieel beleid en als promotor voor nieuwe initiatieven, openbare en gemengde.”

Deze tekst maakt letterlijk deel uit van de beleidsverklaring van de Vlaamse Executieve van 1981-1982 van 21 januari 1982. Wanneer deze tekst zou worden aangenomen, is ons doel ook bereikt.

Ik meen dat iedereen achter deze

tekst kan staan omdat de beleidsverklaring nog wordt aanvaard. (**Applaus bij de SP**)

De Voorzitter : Minister Geens heeft het woord.

Minister G. Geens : Mijnheer de Voorzitter, ik laat dat aan u over, maar de bespreking en de indiening van amendementen was deze middag afgesloten. Ik heb duidelijk toegelicht welke de betekenis was van de tekst, zoals hij door de Commissie werd goedgekeurd. Er is duidelijk gebleken dat men inderdaad van het openbaar initiatief geen enkele bevoogding door de privé-sector nastreeft en dat, wanneer het optreedt – en niet bij voorkeur – en aanvullend op, in dat geval een gelijke behandeling van de privé-sector en de publieke sector wordt gegarandeerd.

Ingevolge de discussie in de Commissie lijkt het mij dat de voorliggende tekst het best beantwoordt aan het geheel van de resoluties en de respectieve taak van de privé- en de overheidssector.

De Voorzitter : U blijft dus bij de tekst, zoals hij werd ingediend ?

Minister G. Geens : Ja.

De heer O. Van Ooteghem : Wij stemmen dus over het mondeling amendement van mevrouw Detiege. Ik wil weten waarover wij stemmen.

De Voorzitter : Er werd door de heer De Batselier en mevrouw Detiege op ontwerp-resolutie 21 een amendement ingediend. Er werd voorgesteld dat amendement in te trekken indien een andere tekst ter vervanging ervan zou worden aangenomen. De Executieve heeft zulks niet ingewilligd. Bijgevolg breng ik dat oorspronkelijk amendement in stemming.

Er wordt een hoofdelijke stemming gevraagd over het amendement van de heer De Batselier en mevrouw Detiege. Wij stemmen dus over het amendement zoals het werd ingediend en niet over de nieuwe tekst.

Begin van de stemming.

Heeft iedereen gestemd ? (**Ja**)

Einde van de stemverrichtingen.

Voorzitter

Ziehier het resultaat :
127 leden hebben aan de stemming deelgenomen ;
29 leden hebben ja geantwoord ;
96 leden hebben neen geantwoord ;
2 leden hebben zich onthouden.

Ik kondig hiermede de uitslag van de stemming aan.

JA hebben geantwoord :

Baldewijns E.
Bogaerts A.
Bossuyt G.
Colla M.
Coppens E.
De Batselier N.
De Bremaeker J.
De Loor H.
Derycke E.
Detiège L. (Mevr.)
De Wulf R.
Dhoore L.
Galle M.
Geyselings F.
Hancké L.
Knuts H.
Laridon A.
Marmenout G.
Seeuws W.
Sleeckx J.
Temmerman G.
Tobback L.
Van den Bossche L.
Vandenhove M.
Vanderheyden V.
Van Der Niepen P.
Van Elewyck J.
Van Steenkiste R.
Vanvelthoven L.

NEEN hebben geantwoord :

Akkermans P.
Ansoms J.
Baert F.
Beerden G.
Belmans J.
Beysen E.
Bockstal E.
Boeraeve-Derycke C.
Bosmans J.
Bourgeois A.
Breyne P.
Buchmann J.
Capoen M.
Cardoen G.
Caudron J.

Claes A.
Coens D.
Cooreman E.
Coppeters A.
De Beul A.
de Bruyne H.
Debusseré F.
Declercq R.
De Cooman C.
Decoster M.
De Grève L.
De Groot E.
De Loore-Raeymaekers J.
Demeester-De Meyer W.
De Mol J.
Deneir A.
Denys A.
Deprez P.
Desaeyere W.
De Seranno J.
Desutter E.
Devos G. (Mevr.)
D'Hondt-Van Opdenbosch P.
Diegenant A.
Draulans H.
Dupré J.
Flamant E.
Geens G.
Grootjans F.
Heughebaert M.
Kelchtermans L.
Kelchtermans T.
Kuijpers W.
Lenssens J.
Maes R.
Marchand C.
Meyntjens O.
Panneels-Van Baelen M.
Pede J.
Peeters R.
Peeters W.
Poma K.
Rutten M.
Schiltz H.
Smet M. (Mevr.)
Smitt C. (Mevr.)
Somers J.
Sprockeels G.
Steverlynck A.
Suykerbuyk H.
Swaelen F.
Tant P.
Thys J.
Tindemans L.
Tyberghien-Vandenbussche M.
Valkeniers J.
Van Daele M.
Van den Brande L.
Van den Broeck O.
Van den Poel-Welkenhuysen M.

Vanderborgh F.
Vandermarliere J.
Vandersmissen E.
Van Grembergen P.
Vangronsveld F.
Van Herreweghe M.
Vankeirsbilck E.
Van Nevel A.
Vannieuwenhuyze R.
Van Ooteghem O.
Van Rompaey H.
Van Rompaey R.
Van Wambeke H.
Verberckmoes F.
Verhaegen G.
Vermeiren F.
Verniers J.
Vervaeke D.
Willems G.
Windels R.

Zich ONTHOUDEN hebben :

Moors C.
Olivier M.

Het amendement is niet aangenomen.

De heer J. Van Elewyck : De meerderheid stemt dus tegen de tekst van de Executieve en tegen de beleidsverklaring.

De Voorzitter : Bij ontwerp-resolutie 24 is er een amendement ingediend door de heer De Batselier en mevrouw Detiège.

De hoofdelijke stemming wordt gevraagd.

Wij gaan over tot de hoofdelijke stemming.

Begin van de stemming.

Heeft iedereen gestemd ? **(Ja)**

Einde van de stemverrichtingen.

Ziehier het resultaat :
125 leden hebben aan de stemming deelgenomen ;
49 leden hebben ja geantwoord ;
73 leden hebben neen geantwoord ;
3 leden hebben zich onthouden.

Ik kondig hiermede de uitslag van de stemming aan.

JA hebben geantwoord :

Baert F.

Voorzitter

Baldewijns E.
Belmans J.
Bogaerts A.
Bossuyt G.
Capoen M.
Caudron J.
Colla M.
De Batselier N.
De Beul A.
De Bremaecker J.
de Bruyne H.
Debusseré F.
Declercq R.
De Loor H.
De Mol J.
Derycke E.
Desaeyere W.
Detiège L. (Mevr.)
De Wulf R.
Draulans H.
Galle M.
Geyselings F.
Hancké L.
Knuts H.
Kuijpers W.
Laridon A.
Maes R.
Marmenout G.
Meyntjens O.
Peeters W.
Schiltz H.
Seeuws W.
Sleeckx J.
Somers J.
Temmerman G.
Thys J.
Tobback L.
Valkeniers J.
Van den Bossche L.
Vandenhove M.
Vanderheyden V.
Van Der Niepen P.
Van Elewyck J.
Van Grembergen P.
Van Ooteghem O.
Van Steenkiste R.
Vanvelthoven L.
Vervaeck D.

NEEN hebben geantwoord :

Akkermans P.
Ansoms J.
Beerden G.
Beysen E.
Bockstal E.
Boeraeve-Derycke C.
Bourgeois A.
Breyne P.

Buchmann J.
Cardoen G.
Chabert J.
Coens D.
Cooreman E.
Coppieters A.
d'Alcantara A.
De Cooman C.
Decoster M.
De Grève L.
De Groot E.
De Loore-Raeymaekers J.
Demeester-De Meyer W.
Deneir A.
Denys A.
Deprez P.
De Seranno J.
Desutter E.
Devos G. (Mevr.)
D'Hondt-Van Opdenbosch P.
Dhoore L.
Diegenant A.
Dupré J.
Flamant E.
Geens G.
Grootjans F.
Heughebaert M.
Kelchtermans L.
Kelchtermans T.
Lenssens J.
Marchand C.
Panneels-Van Baelen M.
Pede J.
Peeters R.
Poma K.
Reynders G.
Rutten M.
Smet M. (Mevr.)
Smitt C. (Mevr.)
Sprockeels G.
Steverlynck A.
Suykerbuyk H.
Taelman W.
Tant P.
Tindemans L.
Tyberghien-Vandenbussche M.
Van Daele M.
Van den Brande L.
Van den Broeck O.
Van den Poel-Welkenhuysen M.
Vanderborgh F.
Vandermarliere J.
Vandersmissen E.
Vangronsveld F.
Van Herreweghe M.
Vankeirsbilck E.
Van Nevel A.
Vannieuwenhuyze R.
Van Rompaey H.
Van Rompaey R.
Van Wambeke H.

Verberckmoes F.
Verhaegen, G.
Willems G.
Windels R.

Zich ONTHOUDEN hebben :

Moors C.
Olivier M.
Verniers J.

Het amendement is niet aangenomen.

Er is bij wijze van amendement voorgesteld een nieuwe ontwerp-resolutie 28 toe te voegen aan de oorspronkelijke 27 ontwerp-resoluties.

Vraagt u daarover de hoofdelijke stemming ?

Mevrouw L. Detibge : Ik meen dat er een akkoord was de tekst aan te nemen.

Minister G. Geens : Ik heb deze voormiddag gezegd dat ik deze tekst geregelijk kon aanvaarden maar ik zou dan wel graag hebben dat dit ons niet verplicht de hele procedure te herhalen onder meer door een tweede lezing te vragen.

Het is normaal dat wij geregeld verslag uitbrengen. Ik heb gezegd dat dit zal gebeuren naar aanleiding van de bespreking van de begroting en van de kredieten of van andere initiatieven. Wil men dit meer formaliseren, dan kan ik daarmee akkoord gaan.

De heer J. Van Elewyck : Mijnheer de Voorzitter, als deze tekst wordt aangenomen, verbinden wij ons ertoe daarover geen tweede lezing te vragen.

De Voorzitter : Mag ik aannemen dat daarover een algemeen akkoord bestaat ? (**Ja**)

Dan moeten wij niet tot de stemming overgaan en beschouwen wij de voorgestelde ontwerp-resolutie 28 als zijnde toegevoegd aan de aanvankelijke 27 ontwerp-resoluties.

VAKANTIEWENSEN

De Voorzitter : Dames en heren, reke-

Voorzitter

ning houdend met het feit dat heel wat leden de gewoonte hebben onmiddellijk na de stemming de vergaderzaal te verlaten en dat er nog één stemming zal plaatshebben, met name de stemming over de gezamenlijke ontwerp-resoluties, dat er ten slotte ook nog twee interpellaties moeten worden gehouden, sta ik erop u allen te danken voor het werk dat wij hier samen hebben verricht.

Tevens dank ik de heer Griffier en al de personeelsleden van de Vlaamse Raad, de Kamer van Volksvertegenwoordigers en de Senaat voor hun geëerde medewerking.

Onder voorbehoud van wat nu nog onmiddellijk moet gebeuren, wens ik u allen een prettige vakantie. **(Applaus)**

De heer J. Van Elewyck : Mijnheer de Voorzitter, onder voorbehoud van alles wat nog moet gebeuren, wil ik mij, namens de vier fracties, aansluiten bij uw dankwoorden, gericht tot de diensten van de Kamer en van de Senaat, onze eigen diensten en aan de Griffier.

Ik wil er een dankwoord aan toevoegen, voor u zelf dan, voor de wijze waarop u de werkzaamheden van onze Raad leidt, soms niet steeds gesteund door de leden van de oppositie.

Namens de vier fracties, wensen wij iedereen een prettige vakantie toe opdat iedereen bij de hervatting van onze werkzaamheden opnieuw in de beste conditie op constructieve wijze zou kunnen starten. Dank u, mijnheer de Voorzitter. **(Applaus)**

BELEIDSNOTA DIRV-ACTIE ONTWERP-RESOLUTIES - 227 (1983-1984) - Nrs. 1 tot 4

Hoofdelijke stemming

De Voorzitter : Aan de orde is de hoofdelijke stemming over de gezamenlijke aan de beleidsnota DIRV-actie toegevoegde ontwerp-resoluties. Mevrouw Detiège heeft het woord voor

een stemverklaring.

Mevrouw L. Detiège (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, heren Ministers, geachte collega's, zonder afbreuk te willen doen aan het belangrijke werk dat werd gepresteerd in verband met deze ontwerp-resoluties zullen wij toch tegenstemmen omdat wij heel erg houden aan de gelijkwaardigheid van het openbaar initiatief en van het privé-initiatief die deel uitmaakt van de verklaring van de Vlaamse Executieve en waartoe zich, naar onze mening, heel de Vlaamse Executieve moet verbinden. **(Applaus bij de SP)**

De Voorzitter : De heer Van Ooteghem heeft het woord.

De heer O. Van Ooteghem (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, de oorspronkelijke tekst berustte op een consensus binnen de Vlaamse regering. De wijzigingen die onder invloed van de PW werden aangebracht, zijn inderdaad eerder van psychologische aard doch zij zijn tevens van aard de Vlaamse autonomiegedachte af te remmen. Men zou kunnen spreken van de remmen van de blauwe versnelling.

Aangezien de Raad onze amendementen die ertoe strekken de tekst in zijn oorspronkelijke vorm te herstellen, niet heeft willen aanvaarden, zullen wij ons bij de stemming onthouden. **(Applaus bij de VU)**

De Voorzitter : Begin van de stemming.

Heeft iedereen gestemd ? **(Ja)**

Einde van de stemverrichtingen.

Ziehier het resultaat :

128 leden hebben aan de stemming deelgenomen ;

76 leden hebben ja geantwoord ;

28 leden hebben neen geantwoord ;

24 leden hebben zich onthouden.

Ik kondig hiermede de uitslag van de stemming aan.

JA hebben geantwoord :

A kermans P.

Ansoms J.

Beerden G.

Beysen E.

Bockstal E.

Boeraeve-Derycke C.

Bosmans J.

Bourgeois A.

Breyne p.

Buchmann J.

Cardoen G.

Chabert J.

Claes A.

Coens D.

Cooreman E.

Coppieters A.

d'Alcantara A.

De Cooman C.

Decoster M.

De Grève L.

De Groot E.

De Loore-Raeymaekers J.

Demeester-De Meyer W.

Deneir A.

Denys A.

Deprez P.

De Seranno J.

Desutter E.

Devos G. (Mevr.)

D'Hondt-Van Opdenbosch P.

Dhoore L.

Diegenant A.

Dupré J.

Flamant E.

Geens G.

Grootjans F.

Heughebaert M.

Kelchtermans T.

Lenssens J.

Marchand C.

Panneels-Van Baelen M.

Pede J.

Peeters R.

Poma K.

Reynders G.

Rutten M.

Smet M. (Mevr.)

Smitt C. (Mevr.)

Sprockeels G.

Stevelyneck A.

Suykerbuyk H.

Taelman W.

Tant P.

Tindemans L.

Tyberghien-Vandenbussche M.

Van Daele M.

Van den Brande L.

Van den Broeck O.

Van den Poel-Welkenhuysen M.

Vanderborght F.

Vandermarliere J.

Vandersmissen E.

Vangronsveld F.

Van Herreweghe M.

Vankeirsbilck E.

Van Nevel A.

Voorzitter

Vannieuwenhuyze R.
Van Rompaey H.
Van Rompaey R.
Van Wambeke H.
Verberckmoes F.
Verhaegen G.
Vermeiren F.
Willems G.
Windels R.

NEEN hebben geantwoord :

Baldewijns E.
Bogaerts A.
Bossuyt G.
Colla M.
Coppens E.
De Batselier N.
De Bremaeker J.
De Loor H.
Derycke E.
Detière L. (Mevr.)
De Wulf R.
Galle M.
Geyselings F.
Hancké L.
Knuts H.
Laridon A.
Leclercq J.
Seeuws W.
Sleeckx J.
Temmerman G.
Tobback L.
Van den Bossche L.
Vandenhove M.
Vanderheyden V.
Van Der Niepen P.
Van Elewyck J.
Van Steenkiste R.
Vanvelthoven L.

Zich ONTHOUDEN hebben :

Baert F.
Belmans J.
Capoen M.
Caudron J.
De Beul A.
de Bruyne H.
Debusseré F.
Declercq R.
De Mol J.
Draulans H.
Kuijpers W.
Maes R.
Meyntjens O.
Moors C.
Olivier M.
Peeters W.

Schiltz H.
Somers J.
Thys J.
Valkeniers J.
Van Grembergen P.
Van Ooteghem O.
Verniers J.
Vervaeke D.
Dientengevolge neemt de Raad de ontwerp-resoluties aan. De resoluties zullen aan de Vlaamse Executieve worden overgezonden.

INTERPELLATIES (R.v.O. art. 67) (Voortzetting)

Interpellatie van de heer L. Hancké tot de heer K. Poma, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van cultuur, over de ontoereikende subsidiëring van de Internationale Nieuwe Scene

De Voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Hancké tot de heer Poma, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van cultuur, over de ontoereikende subsidiëring van de Internationale Nieuwe Scène.

De heer Hancké heeft het woord.

De heer L. Hancké (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, collega's, mijn interpellatie handelt over de ontoereikende subsidiëring van de „Internationale Nieuwe Scène”, met andere woorden over een toneelgezelschap dat in categorie D van de experimentele en/of vormingsgezelschappen werd opgenomen. Zij beoogt de moeilijkheden in het licht te stellen waarmee dit nochtans succesrijk gezelschap te kampen heeft als gevolg van de toepassing van het theaterdecreet en die illustratief kunnen worden genoemd voor vele D-gezelschappen.

Ik zou ter inleiding een aantal gegevens op een rijtje willen zetten : ten eerste, als ik de stukken nalees die de realisatie van het theaterdecreet van 13 juni 1975 begeleiden, dan kom ik tot de vaststelling dat het decreet „een gewaarborgde subsidieregeling voor

de toneelgezelschappen” wilde realiseren.

Minister K. Poma : Welke stukken heeft u geraadpleegd ?

De heer L. Hancké : De stukken die het decreet van 13 juni 1975 begeleiden.

Minister K. Poma : Het theaterdecreet zelf? Bedoelt u de subsidiëring van de Raad van advies voor toneel ?

De heer L. Hancké : Neen, ik bedoel de parlementaire stukken van de Vlaamse Raad, namelijk het verslag en de memorie van toelichting. In dit laatste document wordt inderdaad aangevoerd dat het koninklijk besluit van 18 februari 1964 als zwakte had „dat de subsidieregeling facultatief blijft en een ernstig nadeel inhoudt voor de bestaanszekerheid en de verdere evolutie van het beroepstoneel. Wij willen daaraan tegemoetkomen door een nieuw decreet.

Welnu, ik denk dat een eerste vaststelling luidt dat het decreet slechts vaste subsidieregels heeft bepaald voor de toneelgezelschappen ondergebracht in de categorieën A, B en C, hetzij de repertoire-, spreiding- en kamertoneelgezelschappen.

Tweede vaststelling : de D-categorie van experimenteel en/of vormingstoneel geniet niet van de wedde- en werkingstoelagen, die aan de eerste drie categorieën worden toegekend. De D-gezelschappen genieten van „rijks-subsidies die, de Raad van advies gehoord, worden berekend op een vooraf, volgens de door de bevoegde Minister uit te vaardigen richtlijnen, ingediende en goedgekeurde begroting „luidens artikel 6, paragraaf 4 van het theaterdecreet, en omvatten in feite een forfaitaire, globale subsidie. In het verslag Adriaenssens van de commissiebesprekingen van het theaterdecreet, pagina 26, wordt terzake vermeld : „Een lid doet opmerken dat er voor deze categorie niet de minste financiële garantie bestaat. De Minister - dit was mevrouw De Backer - antwoordt dat het zeer moeilijk zou zijn een bepaald percentage van de begroting voor deze categorie vast te leggen. Soms zou men, aldus de Minister, bijvoorbeeld ook een aanmoe-

Hancké

digingspremie kunnen toekennen”.

Derde vaststelling : er werden tot dusver geen uitvoeringsbesluiten van het theaterdecreet uitgevaardigd, wat tot gevolg heeft dat de gezelschappen telkens moeten wachten op de begrotingsdebatten om te weten waarover zij kunnen beschikken - en dat bedrag kennen zij meestal slechts als het nieuwe seizoen al aangevat is.

Ik weet wel dat zeer onlangs een nieuwe Raad van advies werd geïnstalleerd ; dit is een uitmuntend initiatief en er bestaat dus een kans dat de situatie wordt gewijzigd.

Vierde vaststelling : sedert kort werd, zoals gezegd, een nieuwe Raad van advies voor de toneelkunst geïnstalleerd, namelijk op 26 maart jongstleden, met de opdracht het theaterdecreet te herzien en te herdenken en een eventuele herziening voor 1985 - 1986 voor te bereiden. Het is te vroeg om daarvan nu reeds besluiten te verwachten.

Vijfde vaststelling : er was in 1975 voorzien dat de gezelschappen van categorie D na een periode van drie jaar zouden ondergebracht worden in één van de eerste drie categorieën, wat dus inhield dat zij zouden genieten van wedde- en werkingssubsidies. Dat wordt afgeleid uit artikel 12 van de Cultuurpactwet, dat vermeldt dat „toelagen die dienen om nieuwe experimentele initiatieven te steunen, slechts worden verleend gedurende ten hoogste drie dienstjaren”, zie pagina 26 van het commissieverslag Adriaenssens, Commissie culturele promotie en cultureel patrimonium. Aan deze bepaling is reeds sedert 1979, dus lang voor de ambtstermijn van de huidige Minister, afbreuk gedaan, maar wat ook de motivatie van deze beslissing zij, zij heeft de D-gezelschappen voor toenemende moeilijkheden geplaatst.

- **Mevrouw G. Devos, Eerste Ondervoorzitter, treedt als Voorzitter op.**

Voorgaande gegevens wou ik ter inleiding even op een rijtje plaatsen, om te voorkomen dat wij van mening zouden verschillen over de inhoud van het theaterdecreet.

De situatie van de D-gezelschappen wou ik graag even illustreren aan de hand van de Internationale Nieuwe Scène.

Mijnheer de Minister, vanzelfsprekend kent u dit gezelschap. Ontstaan in 1973, heeft het onmiddellijk grote bekendheid gekregen met de productie van „Mistero Buffo”, dat drie jaar op het programma bleef en voor ongeveer 250.000 toeschouwers in West-Europa werd gespeeld. Naderhand werden producties als „De Herkuls” en „Moeder Courage” opgevoerd en thans wordt „Wij betalen niet” in première gebracht.

Op het einde van de jaren zeventig nam de INS het initiatief tot rondreizende voorstellingen in een tent. Daarvoor werd in 1978/1979 een extra-subsidie toegekend van één miljoen - terwijl het gezelschap zelf 2,5 miljoen bijeen bracht, waarvan één miljoen werd geleend bij een bank.

Ik tracht eigenlijk na te gaan op grond van welke bepalingen in het theaterdecreet deze subsidie van 1 miljoen werd toegekend. Mijnheer de Minister, naar mijn mening is er maar één artikel dat daarvoor in aanmerking komt, met name artikel 7, luidend dat „buitengewone rijkssubsidies kunnen worden verleend als vergoeding voor opdrachten en bijzondere prestaties of als aanmoediging voor toneelauteurs”.

Nadat een eenmalige vergoeding van 1 miljoen werd toegekend krijgt de Internationale Nieuwe Scène sedertdien een vrijwel geplafoneerd subsidiebedrag dat tussen 8 à 9 miljoen schommelt. Gedurende het laatste seizoen bedroeg dat 9,2 miljoen frank.

Mijnheer de Minister, nu blijkt dat in 1979 met het kabinet van Nederlandse cultuur besprekingen werden gevoerd waaruit bleek dat het financieel niet langer opportuun werd geacht voor de toneelgezelschappen de opname te vragen in één van de drie categorieën A, B of C.

Men heeft het gezelschap de raad gegeven niet aan te dringen, maar in gesprekken heeft men toch wel in het vooruitzicht gesteld dat voor de tent - want inmiddels had het gezelschap

een tent aangekocht - een subsidie van 3 miljoen jaarlijks zou worden toegekend. Daaraan is echter geen gevolg gegeven.

Het gevolg daarvan was dat het gezelschap voor steeds grotere financiële moeilijkheden werd geplaatst. Het spijt mij dat ik hier verplicht ben een paar cijfers te geven, maar ik denk dat de cijfers welsprekender zijn dan datgene wat ik daarover zou kunnen zeggen.

In het seizoen 1979-1980 werden 84 voorstellingen van 5 producties gegeven voor ongeveer 16.000 toeschouwers. Naast een subsidie van 8 miljoen beschikte het gezelschap toen over 3,8 miljoen frank eigen inkomsten.

In het seizoen 1980-1981 werden vijf producties met in totaal 105 voorstellingen gebracht voor 50.000 toeschouwers. De subsidie steeg tot 8.640.000 frank en de eigen inkomsten tot 6.400.000 frank.

In het seizoen 1981-1982 werden zeven producties gebracht in 113 voorstellingen voor 51.000 toeschouwers. De subsidie steeg tot 9.072.000 frank en de eigen inkomsten beliepen 5,5 miljoen.

In het seizoen 1982-1983 werden vijf producties gebracht in 138 voorstellingen voor 63.000 toeschouwers. De subsidies beliepen 9.345.000 frank, terwijl de eigen inkomsten 9.750.000 frank beliepen.

Samenvattend : tussen 1979 en 1982 steeg het aantal voorstellingen van 84 naar 138, nam het aantal toeschouwers toe van 16.000 naar 63.000, dus een verviervoudiging, stegen de rijkssubsidies van 8 miljoen frank naar 9.340.000 frank, terwijl de eigen inkomsten stegen van 3,8 naar 9,75 miljoen frank. Met andere woorden : op het totaal der inkomsten beliepen de eigen inkomsten in 1979 35 procent en in 1982 bijna 55 procent. Ondanks deze onmiskenbaar zware inspanning van het gezelschap om de eigen inkomsten op vier jaar tijds met 250 procent te verhogen, kreeg het gezelschap te kampen met steeds grotere tekorten, die nu gecumuleerd 6,6 miljoen belopen. De vermindering van

Er wordt gestemd. Deelgezicht op de CVP-fractie. Voorgrond (v.l.n.r.) : Gemeenschapsminister R. Steyaert, Ministers D. Coens en L. Tindemans (nationale regering), de heer M. Olivier en mevrouw G. Devos, Ondervoorzitters van de Raad

de subsidies tot 9,2 miljoen heeft het gezelschap dit seizoen gedwongen alle part-time-acteurs te ontslaan en de vaste acteurs gedurende 10 weken te laten stempelen. Voor de nieuwe produktie „Wij betalen niet” werden de toegangsprijzen nu opnieuw sterk verhoogd.

In die omstandigheden is door het gezelschap aangedrongen op het toekennen van een eenmalige toelage van drie miljoen voor de tent, die inmiddels al moest worden vervangen wegens brand.

Dergelij kverzoek kan steunen op goede redenen :

– de tentvoorstellingen hebben plaats in het dode seizoen, van april tot september, en het gezelschap vult daardoor toch wel een lacune in het Vlaamse toneelbeleven. Dat moet men toch waarderen.

– **De heer J. Pede, Voorzitter, treedt op nieuw als Voorzitter op.**

Ten tweede schenkt de tent een grote-

re mobiliteit aan het gezelschap, waardoor, zoals uit de gegevens blijkt, het aantal voorstellingen aanzienlijk kon worden opgedreven en het totaal aantal toeschouwers, zoals gezegd, viermaal zo hoog kon worden gebracht. Weinig gezelschappen kunnen een dergelijke staat voorleggen.

Voorstellingen in een tent zijn gekenmerkt door specifieke werkomstandigheden : de toegangsdrempel ligt duidelijk lager, maar omwille van het geringer comfort en de moeilijke spelomstandigheden kunnen de toegangsprijzen niet onbeperkt worden verhoogd.

Tentvoorstellingen houden ook een vernieuwing van de speelstijl in, evenals andere technische middelen, en dit innoverend karakter verdient aanmoediging.

De Minister heeft op dit verzoek voor een eenmalige toelage voor de tent „tot zijn spijt” niet kunnen ingaan. Hij heeft daarvoor ingeroepen dat geen enkel artikel op de begroting in een dergelijke toelage voorziet. Het ant-

woord daarop luidt dat het theaterdecreet in artikel 7 in speciale aanmoedigingspremies voorziet en hier dus kan worden ingeroepen, vermits dit het enige gezelschap is dat in een tent voorstellingen geeft.

De Minister heeft bovendien ingeroepen dat de nominatuntoelage voor 1983 – 1984 niet kan worden verhoogd. Dat begrijp ik omdat wij de begrotingsperikelen kennen die de begroting heeft meegemaakt en omdat de bedragen haast onwrikbaar vastliggen. Wat voor 1984 niet mogelijk is, zou daarom echter niet onmogelijk moeten zijn voor 1985 omdat de Gemeenschap aan de vooravond staat van het opstellen van de begroting.

Ik trek nu een aantal conclusies uit wat voorafgaat, steunend op volgende vaststellingen :

Ik stel ten eerste vast dat in de begroting sedert 2 jaar op een afzonderlijke post een krediet staat ingeschreven van 1,4 miljoen voor een aparte vergoeding aan een Arenaproduktie in Gent. Ik heb daar geen enkel bezwaar tegen. Ik lees dat dit wegens de muzikale produkties van dit gezelschap gebeurt en meen dat dit een bijkomend argument kan zijn ten voordele van de Internationale Nieuwe Scène. Geen enkele van haar voorstellingen verloopt inderdaad zonder muziekbegeleiding. Zij brengt inderdaad volkstoneel, onderschreept door een uitgebreide muzikale ondersteuning.

We begrijpen dat de Minister in deze tijd van besparingen wordt geconfronteerd met subsidiemoelijkheden.

Wij merken ten tweede op dat de nieuwe Raad van advies voor de toneelkunst die op 26 maart jongstleden werd geïnstalleerd, voor enkele weken een gunstige beoordeling heeft uitgebracht over het gezelschap. Dit oordeel is zowel gebaseerd op het artistiek beleid als op het beheer en bevestigt wat we hier reeds hebben gezegd over de inspanningen van het gezelschap. Dat is een eerste argument van een door de Minister geïnstalleerde commissie, waarvan niemand de deskundigheid noch de poging tot onpartijdigheid in twijfel kan trekken.

Ten derde : de subsidies zijn vrijwel onveranderd gebleven sedert een

Hancké

viertal jaren, zonder enige indexaanpassing. In 1983 werden ze overigens verminderd met ongeveer 200.000 frank.

Ten vierde : de D-gezelschappen mochten de hoop koesteren dat door opname in één van de categorieën A, B of C hun financiële toestand zou worden gegarandeerd na 3 jaar. Nu, na 8 jaar, blijft onzekerheid troef.

Ten vijfde, voorstellingen in een tent veroorzaken extra kosten zowel qua infrastructuur als het opzetten van produkties als qua toneelstijl die vernieuwend mag worden genoemd. Dit experiment is uniek in Vlaanderen.

Ten zesde, de Internationale Nieuwe Scène keert aan zijn full-time acteurs een netto maandwedge van 23.500 frank, alle acteurs zijn het daarmee eens, maar ik meen dat zulks op sociaal gebied een onaanvaardbare toestand is. Dat deze mensen die wil opbrengen, moet als een hulde aan hun inzet worden beschouwd maar ik hoef geen tekening te maken om aan te tonen dat men liefst van een dergelijke dwangtoestand zo spoedig mogelijk moet afstappen.

Ten zevende, wanneer de Minister als richtlijn voor subsidiëring van toneelgezelschappen de regel hanteert dat „het theater er is voor het publiek en niet andersom” – zal hij erkennen dat deze regel zeker niet van toepassing is voor de Internationale Nieuwe scène. Waar dit gezelschap in vier jaar tijd zijn publiek verviervoudigd heeft en het aantal voorstellingen op kon drijven van 80 naar 140, is het dekkingscoëfficiënt van uitgaven door eigen inkomsten het hoogste vergeleken bij alle andere toneelgezelschappen. De inspanningen van de Internationale Nieuwe Scène kunnen daarom niet onbeperkt worden voortgezet en moeten tegengewogen worden door een grotere inspanning van de overheid.

Ik weet dat de Raad van advies – er is in België niets geheim, al staat er vertrouwelijk op de documenten – nu voorgesteld heeft de subsidie voor dit toneelgezelschap aanzienlijk te verhogen met een bedrag van 2,3 miljoen frank. Ik weet niet of u daaraan gevolg zult geven. Ik meen dat het verdiend zou zijn. Zelfs wanneer u die subsidie

zou toekennen, mijnheer de Minister, wil ik nog een lans breken opdat u een eenmalige subsidie voor de tent zoudt willen toestaan. Ten eerste, deze subsidie is verdiend. Ik heb reeds uitgelegd dat het om een apart toneelgezelschap gaat. Ten tweede, omdat door die eenmalige financiële toelage de financiële toestand van het gezelschap kan worden rechtgezet. Anders dreigt dit gezelschap op korte of wat langere termijn een failliet tegemoet te gaan – een failliet dan van wat ieder objectief waarnemer toch een uniek en gedurfd experiment van volkstoneel moet noemen en dat tot dusver steeds beloofd is geworden met de publieke bijval die de Minister, niet ten onrechte, toch zo belangrijk acht voor een toneelgezelschap.

Op grond van uw subsidie-opvattingen en rekening houdend met het succes van de Internationale Nieuwe Scène hebben wij de vrijheid gehad een pleidooi te houden voor bijkomende, overigens gematigde subsidiëring van dit gezelschap. Wij hopen dat u daaraan in enige mate tegemoet kan komen. **(Applaus bij de SP en de VU)**

De Voorzitter : Minister Poma heeft het woord.

Minister K. Poma : Mijnheer de Voorzitter, ik dank de heer Hancké voor deze interpellatie die mij de gelegenheid geeft één en ander uiteen te zetten over het beleid dat wij trachten te voeren inzake het subsidiëren der theaters.

Ik ben het volkomen eens met de inleiding. Trouwens, die inleiding heeft betrekking op het decreet, de interpretatie en de toepassing ervan.

Wanneer ik het departement van cultuur heb overgenomen heb ik daar een verdeling gevonden van de subsidies voor de A, B, C en D-gezelschappen. Deze verdeling scheen mij niet zeer evenwichtig en ik kon er zeker geen duidelijke beleidslijn in vinden. Het is een zeer onaangename situatie voor iemand die beleidsverantwoordelijkheid moet nemen wanneer hij geconfronteerd wordt met een dergelijk probleem. Er moeten 33 theaters worden gesubsidieerd. al deze 33 theaters komen afzonderlijk of in groep om te zeggen dat zij het beter

doen en dus meer subsidies moeten krijgen. Gezien de massa van de subsidies die wij kunnen toestaan beperkt is, moet dat gebeuren ten nadele van de andere gezelschappen. Dat is natuurlijk geen aangename situatie.

Wat ik wens is dat er eindelijk een beleid zou zijn door de Raad van advies voor toneel. De enkele maanden geleden geïnstalleerde nieuwe Raad heeft mij niet alleen een voorstel gedaan waarin nominatief de subsidies aangegeven zijn. Deze Raad heeft ook, en dit voor de eerste maal, een beleidsvisie overgemaakt. U hebt trouwens, mijnheer Hancké, inzage gekregen van het advies. U hebt het hier zelf op de tribune gelegd.

Men had mij verzekerd dat niemand dit advies zou kennen zolang het niet officieel in de Executieve behandeld zou worden. **(Onderbreking door de heer Van den Bossche)**

Ik houd er nochtans aan de Raad oprecht geluk te wensen voor de beleidsnota die ik gekregen heb.

De Raad heeft namelijk voor elk toneelgezelschap een beoordeling gemaakt die steunde op de door de gezelschappen zelf ingediende dossiers met beleidsnota's, cijfermateriaal over de eerste helft van het lopend seizoen 1983-1984 en hun inhoudelijke en organisatorische vooruitzichten voor 1984-1985. Hij beschikte over het verslag van de feitelijke exploitatiesituatie van elk gezelschap, en ten slotte bracht elk lid van de Raad zijn individuele beoordeling naar voor.

Als gevolg aan deze globale beoordeling heeft de Raad aan elk toneelgezelschap een beoordeling die als volgt gerangschikt kan worden, gegeven : positief, gepaard gaand met een verhoging der subsidies, neutraal, negatief met strafpunten, negatief met een verwittiging dat het gezelschap volgend jaar niet meer voor subsidiëring in aanmerking zal komen, tenzij het gezelschap bij een tussentijdse evaluatie in januari 1985, gunstig haalt, en ten slotte negatief met het advies de subsidiëring ogenblikkelijk stop te zetten.

Ik kan u mededelen dat wat dit laatste betreft, namelijk ogenblikkelijke

Poma

stopzetting, twee gezelschappen werden aangeduid. Ik voeg er nu aan toe dat ingevolge deze beleidsvisie waarschijnlijk voor het speeljaar 1985-1986 - het volgende speeljaar dus - een aantal gezelschappen niet meer zullen worden gesubsidieerd. De Raad heeft voor acht gezelschappen het licht op rood gezet, in die zin dat de Raad meent dat deze gezelschappen niet meer in aanmerking komen voor subsidiëring vanaf volgend jaar.

Tijdens de bespreking met de Raad heb ik zelfs voorgesteld om reeds voor het seizoen 1984-1985 met subsidiëring te stoppen, want het gaat hier toch om een totale som van 80 miljoen. Wij zouden dan die 80 miljoen, die nog steeds naar deze negatief geadviseerde gezelschappen gaan, kunnen verdelen onder die gezelschappen die het verdienen, waaronder de Nieuwe Scène, die een gunstig advies gekregen heeft. Men heeft mij de raad gegeven dat nu niet te doen omdat deze gezelschappen reeds engagementen hebben genomen voor het komende speelseizoen en er zodoende moeilijkheden kunnen uit voortvloeien zoals contractbreuken en wij dan voor de rechtbank kunnen gedaagd worden en dies meer. Indien wij in januari die acht gezelschappen, die op dat ogenblik ongunstig werden geadviseerd, verwittigen dat zij vanaf het volgende seizoen niet meer in aanmerking kunnen komen, ben ik ervan overtuigd dat er een heel pakket van tientallen miljoenen zal vrijkomen dat wij dan uiteindelijk aan die gezelschappen kunnen geven die het verdienen.

Hoe gaat men momenteel te werk ? Het volstond dat men was opgenomen in de lijst van de A, B, C of D-gezelschappen om elk jaar opnieuw subsidies te krijgen of men nu goed speelde of slecht, voor publiek of zonder publiek, experimenteel of niet. Dit alles had geen belang. Men kreeg altijd opnieuw zijn specifieke subsidies. Dat is natuurlijk geen beleid.

Ik wou - en de Raad van advies is mij daarin volledig gevolgd - het kaf van het koren scheiden. Het kaf dat niet meer in aanmerking komt voor subsidies zullen wij verwittigen voor het

seizoen 1985-1986. Dus die gezelschappen die geen „gunstig” halen ontvangen geen toelagen meer.

Dit maakt dat wij vanaf volgend speeljaar over financiële middelen zullen beschikken voortkomende van de niet meer te subsidiëren gezelschappen. Deze zullen ons toelaten die gezelschappen te subsidiëren die het waard zijn waaronder de Internationale Nieuwe Scène. Er zijn een achttal gezelschappen die in dit geval verkeren en „gunstig” hebben gekregen, dat heeft u trouwens zelf onderstreept. Dus deze zal men beter kunnen subsidiëren.

Ik ben in elk geval zinnens het advies van de raad van advies voor toneel volledig te volgen en dit als zodanig door de Executieve te laten goedkeuren. Het is zeker niet mijn bedoeling op dit advies op één of andere wijze terug te komen. U zult wel begrijpen dat, indien ik voor één gezelschap afwijkingen toesta, dit een kettingreactie zou teweeg brengen. Nogmaals, ik schaar mij volledig achter het voorstel van de Raad van advies ook wat de ingeschreven subsidies betreft.

Ik ben ervan overtuigd dat wij volgend jaar, dank zij het nieuw beleid van de Raad van advies, over verschillende tientallen miljoenen zullen kunnen beschikken die wij dan kunnen geven aan die gezelschappen die het verdienen. Wij hebben dat, om sociale redenen en niet om theaterredenen, dit jaar niet kunnen doen.

U heeft ook gesproken over een eenmalige afzonderlijke toelage.

U weet dat ik geleidelijk grotere sommen heb ingeschreven voor experimenten. Toen ik als Minister aantrad bestond dit artikel niet. Dit jaar werd onder dit artikel, dus buiten het theaterdecreet, 10 miljoen ingeschreven. Ik zal onderzoeken of in het kader van die 10 miljoen geen som kan worden ter beschikking gesteld voor de tent, want zoals ik reeds zei, mijnheer Hancké, kan dit niet in het kader van het theaterdecreet. Ik hoop ook bij de komende begroting dit bedrag van 10 miljoen te kunnen verhogen, omdat het juist is dat experimenten bijzonder moeten worden betoelaagd.

De heer E. Beysen : Is het waar dat gezelschappen die reeds via een ander artikel worden gesubsidieerd, nog in aanmerking komen voor een experimentele toelage, mijnheer de Minister ?

Minister K. Poma : Er zijn bijvoorbeeld gezelschappen die in aanmerking komen voor een kleine subsidie wanneer zij optreden in het buitenland of wanneer zij optreden in een cultureel centrum, of via het vormingswerk. De totale som waarover men beschikt is niet zeer groot. Ze bedraagt slechts enkele miljoenen voor het hele land, ongeacht of het nu om experimenteel theater gaat of niet.

De heer E. Beysen : U bedoelt dus dat extra toelagen kunnen worden bekomen voor culturele manifestaties. Ik vraag mij echter af of gezelschappen die reeds worden gesubsidieerd via het theaterdecreet, ook nog in aanmerking komen voor een toelage van die 10 miljoen wanneer zij experimenteel theater brengen ?

Minister K. Poma : Met al de aanvragen bereiken wij thans 100 miljoen. De beoordeling zal ik aan de Raad van advies overlaten. Vermits de Raad van Advies ernstig werk heeft geleverd, ben ik zinnens hem ook op dat vlak te volgen.

Collega Hancké, ik hoop aldus op uw interpellatie geantwoord te hebben. Zij gaf mij de kans het nieuwe beleid van de Raad van advies voor het toneel toe te lichten en ik wens de Raad van advies voor zijn beleid in het openbaar te feliciteren.

De Voorzitter : De heer Hancké heeft het woord.

De heer L. Hancké (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, geachte collega's, ik ben erg ingenomen met het antwoord van de Minister. Ik meen dat ik tijdens mijn uiteenzetting ook begrip heb getoond voor zijn budgettaire moeilijkheden. Toch wil ik mijn waardering uiten voor het feit dat de Minister, evenals de Raad van advies, erkend heeft dat de Internationale Nieuwe Scène zeer behoorlijk kwalitatief werk aflevert en dat hij in principe ervan overtuigd is dat deze inspanning door de overheid

Hancké

moet worden gehonoreerd.

Het kan moeilijk anders voor een nieuwe Raad van advies dan dat u zinnens bent het advies over te nemen, inclusief de voorgestelde bedragen voor subsidiëring. Het is dus logisch dat wij vragen dat de Internationale Nieuwe Scène een belangrijke bijkomende subsidiëring zou krijgen. De indexering meegerekend, zou deze subsidie moeten neerkomen op 2,3 miljoen.

Ik neem er akte van dat u in het vooruitzicht stelt dat het van volgend seizoen af mogelijk zou worden het bedrag dat bijeengespaard wordt door de subsidies die niet meer worden toegekend aan gezelschappen die dat luidens het advies van de Raad van advies niet meer verdienen, toe te kennen aan de Internationale Scène, waarvan u erkent dat zij het wel verdient.

Minister K. Poma : Aan alle gezelschappen die het verdienen !

De heer L. Hancké : Inderdaad, het zou mijn verwachtingen immers overtreffen indien u bijvoorbeeld 80 miljoen frank alleen aan de Internationale Nieuwe Scène zoudt uitkeren. Dat zou ik niet durven vragen, hoe brutaal ik ook soms kan zijn.

Ik wil nog twee middelen ter overweging geven om eventueel de moeilijkheden waarin de Internationale Nieuwe Scène zich thans bevindt, enigszins te verhelpen. U hebt gesproken over een krediet van 10 miljoen, dat vorig jaar slechts 4,7 miljoen bedroeg. U hebt hiermee wat steun verleend aan 4 bijkomende gezelschappen. Is het niet mogelijk daarin een vijfde gezelschap op te nemen ? Dit is een eerste mogelijkheid. Ten tweede, zou u het krediet van 1,4 miljoen frank voor Arena, dat u toekent wegens de muzikale prestaties van dit gezelschap, niet kunnen verhogen ten goede van de Internationale Nieuwe Scène ? Ik dring niet aan op één van de twee technische formules. Die keuze laat ik aan u over. Beide samen zijn overigens ook mogelijk en te verantwoorden.

Ik acteer met genoegen dat er volgend

jaar een substantiële verhoging van de subsidies zal komen, indien uw collega's van de Executieve hiermee instemmen, dat u niet uitsluit dat er een verhoging van de subsidies zal zijn ingevolge de herverdeling van de subsidies op basis van een nieuw advies van de Raad van advies voor 1985 en dat u zich zo welwillend toont om na te gaan of er voor het seizoen 1984-1985 nog steun zou worden toegekend voor de tentvoorstelling van de Internationale Nieuwe Scène.

Mijnheer de Minister, ik meen dat ik u mijn dank op voorhand moet betuigen. Laat mij toe, met het wantrouwen dat ieder parlementariër na verloop van tijd eigen is, u te zeggen dat wij zullen wachten op uw daden. U kennende echter durf ik zeggen dat ik ervan overtuigd ben dat iets uit de bus zal komen. Ik vertrek hier met de goede hoop dat de Internationale Nieuwe Scène op korte termijn uit haar moeilijkheden zal kunnen geraken. Ik dank u voor de toezeggingen die u zo vriendelijk was te doen.

De Voorzitter : Het incident is gesloten.

Interpellatie van de heer E. Beysen tot de heer K. Poma, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van cultuur, over de TV-berichtengeving en de objectiviteit van de BRT

De Voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Beysen tot de heer Poma, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van cultuur, over de TV-berichtengeving en de objectiviteit van de BRT.

De heer E. Beysen (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, geachte collega's, ik heb de eer het seizoen af te sluiten, niet het theaterseizoen waarover collega Hancké heeft gesproken, wel wil ik de zitting van de Vlaamse Raad afsluiten met een bijdrage over de BRT-berichtengeving.

Ik wens deze interpellatie te ontwikkelen vanuit drie uitgangspunten : ten

eerste, de bespreking van de begroting 1984 in de Commissie voor culturele aangelegenheden en pedagogische en didactische vorming, bespreking tijdens dewelke ruime aandacht is besteed aan de begroting van de BRT en tijdens dewelke trouwens bijzonder belangrijke standpunten door de Commissie werden ingenomen, die waarschijnlijk ingevolge gebrek aan tijd tot hertoe spijtig genoeg geen „follow up” hebben gekregen.

Tweede uitgangspunt : het antwoord op een recent gestelde schriftelijke vraag betreffende de berichtengeving inzake culturele manifestaties.

Derde uitgangspunt : een aantal in het oog springende voorbeelden van TV-berichtengeving waarbij de BRT achtereenvolgens voorbijgaat aan de in haar statuut ingeschreven objectiviteitsverplichting.

Het is geen nieuws dat de TV-berichtengeving al geruime tijd bloot staat aan de kritiek van een steeds groter wordend deel van de bevolking dat zich ergert aan het misbruiken van de monopoliepositie van de BRT.

Als zowel de burger, als sommige beleidsmensen moeten vaststellen dat ondanks scherpe kritiek, geen teken van verandering optreedt in de wijze waarop de TV-berichtengeving wordt gebracht, dan kan men ofwel zich laten overwoekeren door een gevoel van machteloosheid tegenover misbruiken op de objectiviteitsverplichting, ofwel kan men met meer kracht en scherpte dan voorheen blijven op zere tenen trappen, niet in de hoop dat eindelijk en onverwijld passende maatregelen zullen worden getroffen, maar wel met het nadrukkelijk verzoek dat op een doortastende wijze orde op zaken zal worden gesteld en wel op een zodanig overtuigende wijze dat de veranderingen voor de kijker duidelijk te onderscheiden zullen zijn.

Reeds tijdens de commissiebesprekingen van de begroting cultuur 1984 - begin dit jaar - heb ik gesteld dat het gebrek aan objectiviteit bij de BRT zo opvallend is dat een ingrijpen niet langer meer kan uitblijven.

Aan de basis van deze prangende situatie ligt het feit dat er geen duidelijke scheiding wordt gemaakt tussen

Beysen

nieuwsverstrekking aan de ene en opiniëring aan de andere kant

De heer L. Van den Bossche : Duiding ligt daar tussenin.

De heer E. Beysen : Hoeft het nog onderstreept, dat zulks ernstige gevaren inhoudt voor de objectiviteit, vooral gezien het feit dat men het engagement van waaruit een programma is samengesteld niet kent.

U hebt, mijnheer de Minister, steeds voorgehouden dat misbruiken, voor zover ze werkelijk waarneembaar en flagrant zijn, dienen te worden bestreden.

Ik spoor u aan daarvan daadwerkelijk getuigenis af te leggen, want ook onder het beleid van de nieuw aangestelde Raad van beheer, hebben we nog geen spoor van ingrijpen, laat staan van strengere toepassing van de objectiviteitsregelen mogen ontwaren.

Als ik vaststel dat de beheerders, aangesteld door de Vlaamse Raad, te laks optreden, dan oordeel ik het mijn plicht als verkozen mandataris daarop te wijzen, in tegenstelling enigszins met uw opvatting die erin bestaat te stellen dat de politieke wereld zich best afzijdig houdt in het bepalen van welke maatregelen terzake moeten worden genomen.

De voorbije weken werden we opnieuw geconfronteerd met een aantal opmerkelijke feiten van gerichte en eenzijdige geëngageerde informatie in de TV-berichtgeving.

In chronologische volgorde, en wat mij betreft, ook in orde van gradatie inzake misbruik van de objectiviteitsregelen, verwijs ik naar volgende voorbeelden. Ik wil deze voorbeelden niet louter citeren, maar er tevens een vraagstelling aan koppelen. Het is duidelijk dat het vermelden van de namen van sommige collega's, die in de voorbeelden voorkomen, niet mag geïnterpreteerd worden als een aanval op de persoon van de collega. Ik kan evenwel moeilijk vermijden namen te citeren indien ik duidelijk wil blijven.

Een eerste voorbeeld :

De ruime aandacht die werd besteed

aan het neerleggen van een wetsvoorstel van collega Willockx betreffende de instelling van een commissie voor onderzoek naar bijzondere mechanismen in de banksector die aanleiding kunnen geven tot fiscale ontduiking.

Welke waren de motieven van de BRT om nieuwsruimte in te lassen voor het voornoemd voorstel, daar waar de directeur-generaal van de BRT zich bij herhaling verzet heeft tegen het toelichten van wetsvoorstellen in de nieuwsuitzendingen, wanneer het ging om toelichtingen van wetsvoorstellen ingediend door de niet SP-ers.

De heer L. Van den Bossche : Het voetbalschandaal is in de actualiteit geweest ! Wees verstandig ! Wat interesseert het mij of het gaat om een schandaal van fraude van Standard ! Maar het interesseert blijkbaar wel gans Vlaanderen. De heer Willockx haakt enkel in op het voetbalschandaal van Standard ; dat is alles. U moet de zaken in hun samenhang bekijken.

De heer E. Beysen : Een ander voorbeeld : één van de voorbeelden waarbij geweigerd werd om dezelfde nieuwsruimte in te lassen was onder meer de indiening van een wetsvoorstel over het houden van een referendum bij stakingen, dit op een ogenblik dat deze problematiek erg actueel was.

Een volgend voorbeeld : naar aanleiding van het bezoek van de Zuid-Afrikaanse premier Botha werd aan collega Vanvelthoven in het TV-nieuws ruim de tijd gegeven zijn bezwaren te uiten tegen het bezoek, zonder dat een lid van de meerderheid de kans geboden werd te repliceren.

Tevens werden gefilmde opnamen gegeven van een zeker niet als representatief te beschouwen groepje betogers van hooguit 20 leden aan de luchthaven van Zaventem.

Vaak verschuilt de BRT zich achter het gebrek aan mankracht om reportages te maken van bepaalde manifestaties. Als men vaststelt dat de BRT wel mankracht kan inzetten voor bepaalde niet-representatieve groepen, dient men dan niet eerder te spreken over gebrek aan organisatie binnen de

BRT in plaats van gebrek aan mankracht ?

Een laatste voorbeeld ter staving van mijn interpellatie : aan het debat in de Nederlandse 2de Kamer over de plaatsing van de kernraketten werd quasi evenveel aandacht besteed in de TV-berichtgeving als zulks het geval was voor het gelijkaardig debat in onze Kamer van Volksvertegenwoordigers op 8 november 1983. Elke fractie van de Nederlandse 2de Kamer kwam aan bod. Kunnen er voorbeelden gegeven worden van andere debatten, gevoerd in buitenlandse parlementen, die van eenzelfde behandeling konden genieten ?

Feiten vaststellen en ontleden is één zaak ; de passende conclusies trekken een andere.

Opdat we een goed inzicht zouden verwerven in het tot stand komen van de berichtgeving en van de verantwoordelijkheden die desbetreffend dienen genomen, verzoek ik om zo volledig mogelijk antwoord op volgende 6 vragen.

1. Hoe wordt het TV-nieuws samengesteld ?
2. Welke zijn de essentiële criteria die in acht worden genomen voor het bepalen van de nieuwswaarde ?
3. Wie draagt welke verantwoordelijkheden ?
4. Wat werd er door de vroegere Raad van Beheer ondernomen om aan de objectiviteitsverplichting te beantwoorden ?
5. Waarom kunnen geen afdoende resultaten worden voorgelegd ?
6. Wat wordt momenteel ondernomen om dringend paal en perk te stellen aan de berichtgevingsindoctrinatie ?

De tijd van aanklagen en vaststellen is nu voorbij. Resultaten moeten thans voorgelegd worden. Op nieuwsgebied moeten de nodige wijzigingen doorgevoerd worden waardoor het machtig medium dat TV is niet langer het slachtoffer blijft van berichtgevingsdoctrinatie.

Indien de Raad van beheer zijn mach-

Beysen

teloosheid verder blijft tentoonspreiden worden de ontslagbrieven bij de Vlaamse Raad ingewacht.

De Voorzitter : De heer De Beul heeft het woord.

De heer A. De Beul (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, geachte collega's, het komt mij wat hypocriet voor te interpellieren over het niet-naleven van de strenge objectiviteit bij de BRT zonder dat voorafgaandelijk door de wetgevende, in dit geval, de decretale macht en de uitvoerende macht de nodige maatregelen zijn getroffen om het aan het instituut „BRT” mogelijk te maken die strenge objectiviteit na te leven.

Ik heb het vroeger reeds vanop deze tribune gezegd en ik herhaal het nogmaals dat een eerste vereiste is dat de BRT-nieuwsredactie voldoende bezetting zou krijgen.

Tot vóór enkele maanden was die bezetting bij de radio 12 personen met een budget van 25,8 miljoen frank terwijl de bezetting bij RTBF 29 personeelsleden omvat met een budget van 30 miljoen frank. Ik wil het niet binnenlands houden, want men zou daarbij communautaire bedenkingen kunnen maken, maar ik heb getracht een vergelijking te maken met twee buitenlandse Staten die met Vlaanderen best vergelijkbaar zijn. Denemarken beschikt over 49 radiojournalisten voor het nieuws met het budget van 35 miljoen. In Ierland staan er 35 à 40 personen in voor het nieuws met 70 miljoen frank als werkingsbudget.

Het is duidelijk dat de onderbezetting van de BRT-redactie op bepaalde ogenblikken aanleiding moet geven tot onprecies werk, fouten en dergelijke.

Verder is het nodig dat men ervoor zou zorgen dat de BRT-journalisten een eigen statuut krijgen voor hun nieuwsredactie. Dit zijn elementaire zaken. Velen hebben daarover reeds gesproken, geschreven of gepubliceerd maar er is nog steeds niets aan gedaan. Bovendien zou de overheid – zowel de wetgevende als de uitvoerende macht – er zich wèl kunnen om

bekommeren een zo goed mogelijke definitie te geven van wat het begrip „strenge objectiviteit” inhoudt.

De BRT heeft ter zake een inspanning gedaan. Er werd een brochure uitgegeven, vol voorschriften, gebruiken, en aanbevelingen inzake radio- en TV-berichtgeving.

Collega Beysen, ik raad u aan deze monumentale brochure te lezen. Het is bijna iets als een Mechelse katechismus – maar dan vol met sibillijnse bepalingen – die zeer moeilijk is te lezen. Ik zal er u één zin van voorlezen. Het is dan nog de meest onschuldige ; het gaat om herhalingen. Ik citeer dus punt **36** van die katechismus : „Herhalingen zijn noodzakelijk omdat het publiek nu eenmaal niet alle nieuwsuitzendingen volgt. Wat voor de journalist zelf al oud nieuws is, hoeft dit niet noodzakelijk voor de kijker of luisteraar te zijn. Onder de gegeven omstandigheden wordt dit probleem bij de televisie niet op dezelfde manier gesteld als bij de radio. De televisie komt doorgaans immers maar tweemaal per dag in de ether. Inzake herhalingen schaadt anderzijds iedere overdrijving. Hierdoor ontstaat een indruk van opzettelijkheid en van opdringerigheid, vooral tijdens het weekend, wanneer het nieuws wel eens schaars is komt het er op aan ter zake de gulden middenweg te bewandelen.”

Stel u in de plaats van de BRT-journalist die deze strikte bepalingen moet naleven en hanteren. Geef toe dat men daar niet veel slimmer mee wordt. Ook inzake deontologie heeft men daaraan niet veel houvast.

Ik herhaal : zowel de wetgevende als de uitvoerende macht zou ter zake meer precies moeten zijn. Ik heb het hier bij een vorige gelegenheid reeds aangehaald. De terminologie „strenge objectiviteit” houdt voor ons in dat de journalisten van de BRT zeker niet maatschappij-bevestigend moeten optreden. Zij hoeven geen cliché-machine te zijn van de bestaande machten en verhoudingen. Wij vinden dat de BRT minstens een spiegel-functie moet waarmaken en een maatschappij-kritische signaalfunctie vervullen. Wij wensen geen kleurloze, bloedloze, bevroren verslaggeving,

zoals wij ze soms met een lijkbiddergezicht op de NOS in Nederland horen voordragen.

De heer L. De Grbve : Die berichtgeving is echter niet eenzijdig, mijnheer De Beul.

De heer A. De Beul : Iedereen kan zich op tijd en stond wel over iets beklagen. Het is hier echter alleen mijn beklammering dat zo spoedig mogelijk maatregelen zouden worden genomen opdat de strenge objectiviteit inderdaad zou kunnen worden gewaarborgd door het instituut.

Een derde maatregel die men reeds lang had moeten treffen, aangezien deze is opgenomen in het BRT-decreet van 1980 meer bepaald in artikel 15, is de oprichting van een adviesraad van kijkers en luisteraars die tot taak heeft de Raad van Beheer te adviseren in verband met de algemene inhoud en de programmatie van radio- en televisieuitzendingen. Waarom wordt deze raad niet opgericht ? Mogen de kijkers en de luisteraars dan niet eens zeggen wat zij denken over de BRT-programma's, ook over de nieuwsuitzendingen ? De uitvoerende macht kan overgaan tot de oprichting, doch zij blijft in gebreke, wat ik zeer betreurt. Ook de cultuurpactwet voorziet in de oprichting van een dergelijke raad. Artikel 19 is ter zake zeer duidelijk. Totnogtoe, vier jaar na de goedkeuring van het BRT-decreet is dit echter nog steeds niet gebeurd.

Gelet op het feit dat het zeer moeilijk is een sluitende definitie op te stellen van het begrip „strenge objectiviteit” zou er hoe dan ook bij de BRT een deontologische kamer moeten komen die tot taak heeft uit te maken of programmamakers en journalisten al dan niet binnen hun deontologie zijn gebleven en de bepalingen inzake de strenge objectiviteit hebben nageleefd.

Een dergelijke deontologische kamer zou naar onze mening bij decreet moeten worden opgericht teneinde haar het nodige aanzien te geven. Verder menen wij dat zij best zou worden voorgezeten door een magistraat en dat haar beslissingen bindend moeten zijn voor de betrokken partijen. Wij wensen aan deze kamer volgende be-

De Beul

voegdheden te geven :

Ten eerste, het zo goed mogelijk definiëren van de deontologie waaraan journalisten en programmamakers zich moeten houden ; ten tweede, op verzoek van de betrokken partij of partijen advies geven over het al dan niet kaderen van bepaalde programma's binnen de deontologische voorschriften en ten derde, uitspraak doen over het naleven van de deontologie wanneer een probleem ter zake aan haar wordt voorgelegd naar aanleiding van een disciplinaire procedure.

Ten vierde, uitspraak over wat in de gegeven concrete omstandigheden als een oneigenlijke en dus onhoorbare sanctie dient te worden beschouwd.

De samenstelling van deze kamer moet de nodige waarborgen geven voor een degelijke werking. Daarom menen wij dat op een viertal categorieën van personen beroep moet worden gedaan : een vierde van die kamer zouden volgens ons best omroep-deskundigen zijn die worden aangeduid door de diverse universitaire instellingen ; een ander vierde van die raad zou kunnen worden aangeduid door de beroepsverenigingen van de geschreven pers ; een ander vierde zouden volgens ons programmamakers moeten zijn gekozen door de programmamakers bij de BRT en een laatste vierde zou moeten bestaan uit journalisten gekozen door de BRT-journalisten. Op die wijze zou men een tamelijk goed uitgebalanceerde kamer hebben, die zich onder het voorzitterschap van een magistraat op een beslissende wijze zou kunnen uitspreken over de deontologie.

Mijnheer de Minister, men moet er eerst toe komen dit te verwezenlijken wil men zich met recht en reden op deze tribune nog komen beklagen over het al dan niet naleven van de opgelegde strenge objectiviteit.

De heer E. Beysen : Ik pleit ook voor wetgevend initiatief.

De heer A. De Beul : Dan moeten wij samen bij de Minister aandringen opdat daarvan iets zou in huis komen. Bovendien vind ik dat er een verfijnde

en meer soepele regeling zou moeten tot stand komen - dit ligt misschien meer op het nationale vlak - van systemen als het recht op antwoord, het recht op repliek en het recht op rechtzetting. Dit zijn verfijnde instrumenten die we ten behoeve van degenen die gevisieerd worden door de berichtgeving in het leven zouden moeten roepen. Tevens vinden wij dat de politisering op de BRT zou moeten worden gestopt of ten minste afgebouwd.

De heer J. Van Elewyck : Van boven af.

De heer A. De Beul : Voor ons overgans de lijn. Wij wensen ter zake niet de weg te volgen die op de RTBF werd ingeslagen, met name gebruik makende van het Cultuurpact overgaan tot een regelrechte politisering. Wij wensen duidelijk geen politisering, rechtstreeks noch onrechtstreeks, via de omweg van het Cultuurpact. Indien wordt tegemoet gekomen aan de punten die ik heb opgesomd, dan menen wij niet meer zo dikwijls aanleiding te zullen hebben ons beklag te doen op deze tribune.

Eigenlijk zal daarvoor geen reden meer zijn, want de klachten zullen dan door andere instanties worden beslist en dit op een gezaghebbende wijze. Het zal niet meer gebeuren door politici, die ieder op hun beurt, al naar gelang van de partij waartoe zij behoren, zich beklagen over bijvoorbeeld de te korte duur van de zendtijd die hun werd gegeven om hun standpunten te belichten. Ik vind dat wij - en ik meen dat eerlijk - als betrokken partij eigenlijk bijzonder slecht geplaatst zijn om mekaar met feiten of meningen om de oren te slaan.

Ik verwacht van het scheppen van een onafhankelijke beoordelingsinstantie alsmede van het verwezenlijken van de andere punten die ik heb opgesomd de remedie om te komen tot een BRT die op een adequate en gezonde wijze de bepaling "strenge objectiviteit" zal naleven. **(Applaus bij de VU)**

De Voorzitter : De heer Van den Bossche heeft het woord.

De heer L. Van den Bossche (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, geachte collega's, het is met enige verbazing dat ik colle-

ga Beysen bezig hoorde. In die zin dat ik hem altijd als een wijs man heb beschouwd en niet als een kandidaat voor de vismarkt. Ik zeg dit, hoe hard het ook moge klinken, om de volgende redenen.

Ten eerste, wij moeten leren als wij spreken over objectiviteit, over nieuws en over nieuwswaarde, deze begrippen zorgvuldig te analyseren. Wat is nieuws ? Volgens de ethymologische betekenis van het woord is nieuws al wat nieuw is, dat is verschillend ten opzichte van het voorgaande. Bijvoorbeeld, wanneer de heer Verhofstadt voor de tiende keer een verklaring aflegt over de ontvetting van de Staat, dan bevat dat niets nieuws. Hij heeft dat immers al gezegd. Als Karel Van Miert voor de tiende keer zich als socialist en pacifist laat gelden, dan is dat niet nieuw ; hij wordt geacht dat te doen. Dat is de strikt ethymologische definitie. Wat is nu nieuws in de maatschappij ? Dat is de confrontatie tussen drie elementen : ten eerste, het element van het nieuw zijn, ten tweede, het element van wat de maatschappij wenst te horen en, ten derde, het element van de macht.

De heer L. De Grève : Het is vooral wat de maatschappij wenst te horen.

De heer L. Van den Bossche : Inderdaad, en ik zal u een voorbeeld geven. Als u of iemand van ons bij een schandaal is betrokken, dan wenst de maatschappij dat blijkbaar te vernemen, hoewel uw buurvrouw misschien bij een veel groter schandaal is betrokken.

Neem nu bijvoorbeeld het geval Mathot, dat moet op TV komen, op de radio en in de kranten. Dat gebeurt uitsluitend omdat hij een politicus is en dus een publieke figuur. Waarom is de fraude bij de voetbalclubs zo uitgebreid vermeld dat uiteindelijk iedereen ervan afwist ? Omdat de voetbalclubs zeer populair zijn. Kan dat u verbazen ?

U dient zich te realiseren dat nieuws een niet zomaar hanteerbaar begrip is, waarover men een eenduidige definitie kan geven zoals in de meetkunde. Dat is onmogelijk. Pas wanneer men zich dat realiseert, mijnheer Beysen, kunnen wij hier praten over

Van den Bossche

nieuws. U heeft hier zomaar het begrip „nieuws” gehanteerd alsof het een objectief gegeven is, en een begrip dat een eeuwige waarde heeft.

Ik wil thans even het voorbeeld aanhalen van een bezoek van Mobutu. Wanneer Mobutu naar België komt gaat het gewoon om een vreemd staatshoofd dat naar België komt. Bovendien is hij een Afrikaans staatshoofd.

Veronderstellen wij dat ook de president van Zambia en het staatshoofd van het Vaticaan naar hier toe komen, dan gaat het hier over drie staatshoofden, mijnheer Beysen.

Laten we eerlijk zijn, de meerderheid van onze maatschappij wenst – en daarover verbaast u zich, mijnheer De Grève – dat men de aankomst van het staatshoofd van Zambia misschien zal vermelden, maar men zal waarschijnlijk niet eens de camera naar Zaventem sturen wanneer hij daar landt. Maar wanneer Mobutu komt zal men dat wel doen, niet zozeer omdat het een oude kolonie is, maar omdat Mobutu, hoe dan ook, een internationale vedette is, die er regelmatig in slaagt, ten goede of ten kwade, in het nieuws te komen. Maar wanneer het staatshoofd van het Vaticaan komt . . .

De heer E. Beysen : Het past elk staatshoofd op een gelijkwaardige wijze te ontvangen.

De heer L. Van den Bossche : Mijnheer Beysen, welke stelling wilt u daar verdedigen ? Er is een fundamenteel verschil tussen de ontvangst en de nieuwswaarde. Wanneer de Amerikaanse president zou komen dan betreft het een belangrijker persoon, wat ook door uw eigen achterban wordt erkend, dan wanneer de president van Zambia op bezoek komt. Elk staatshoofd op een gelijke wijze ontvangen is mogelijk maar het nieuwseffect is verschillend. Bij de president van Amerika komt ook nog het derde element, namelijk macht. Bijgevolg spelen daar de elementen twee en drie als vertekening van het beeld.

Wanneer het staatshoofd van het Vaticaan naar hier komt zal er nog veel

meer worden uitgezonden. Ik wil rustig aanvaarden dat een gedeelte van de maatschappij waarin wij leven belangstelling heeft voor het bezoek van het staatshoofd van het Vaticaan. Daarom zal ik nog niet in de Vlaamse Raad interpellieren over het feit dat de CVP misbruik heeft gemaakt van de situatie omdat de BRT er in het nieuws zoveel minuten aan heeft gewijd, en er verder nog een tweetal confrontaties en andere uitzendingen over gegeven heeft.

Ik aanvaard dat. Dat is een gegeven. Het is een moeilijk gegeven, dat moeilijk meetbaar is. Zo kom ik bij de heer De Beul. Men kan proberen een aantal instrumenten te maken om dat meten bij te sturen, feed back mechanismen, en dergelijke. Daarin zijn wij waarschijnlijk nog niet al te goed thuis en moeten wij nog bijleren. Dat aanvaard ik allemaal.

Ik kan evenwel niet aanvaarden dat men het begrip nieuws zo maar beschouwt als een vast gegeven, waarbij geen problemen rijzen ; een begrip als het ware dat alleen maar misbruikt wordt door boosaardige rode journalisten.

Ten tweede is er het begrip objectiviteit, wat betekent dat men probeert de feiten juist te ordenen. Ook dat is uiterst moeilijk.

Absolute objectiviteit bestaat niet. Wij hebben een poging gedaan om daar een begrip in te voeren waarvan wij weten dat er bestendig in de dagelijkse praktijk iets aan hapert.

Ik geef een voorbeeld, al interpeleer ik er niet over. Vorige zaterdag was er een betoging van 100 of 150 uiterst rechtse jongeren, waarbij een aanval werd gedaan op de camera...

De heer A. De Beul : Het waren er 78.

De heer L. Van den Bossche : Daarvan kwamen gedurende anderhalve of twee minuten beelden op TV tijdens het nieuws. Ik kon dan denken dat ze maar met 78 waren en toch het nieuws haalden, hoewel ik soms betrokken ben bij manifestaties met meer dan 78 deelnemers die niet in het TV-nieuws komen.

In de nieuwswaarde zit ook het ele-

ment van wat de maatschappij wil weten. Die jongerenbetoging sluit aan bij een thema dat dezer dagen ook populair is, en dat in een staat ten zuiden van de onze insloeg bij de verkiezingen. Die elementen kunnen meegevoeld hebben.

Dat ik daar niet zo veel tijd zou aan hebben besteed is iets anders. Ik heb daar persoonlijke kritiek op. Ik ga evenwel niet zeggen dat de BRT zich slecht gedraagt omdat ze die 78 man gedurende anderhalve minuut op TV heeft getoond.

Mijnheer Beysen, ik kom er straks op terug waarom u dat wel doet, en dat is niet om intellectuele redenen. De drie voorbeelden die u geeft lopen mank.

Ik heb u in verband met het geval in de banksector reeds van op mijn bank geantwoord. De publiciteit daaromtrent was eenvoudig het gevolg van het feit dat de heer Wauters werd gearresteerd. De heer Wauters is nu eenmaal een publieke figuur geweest in de nationale voetbal. En, naar voetbal gaan zeer veel mensen kijken. Er was het omkoopschandaal waarbij de naam van Standard veel is gevallen. Er is zelfs een onderzoeksrechter die sedertdien een vedette is geworden. Iedereen denkt dat hij zodanig belangrijk is dat zijn naam op ieders lippen ligt. Het gaat om de heer Bellemans. Hij heeft sterallures gekregen. Er zijn nochtans onderzoeksrechters die veel zwaardere en moeilijker dossiers onderzoeken die ook over fiscale fraude gaan en die misschien veel meer verdienen hebben dan de heer Bellemans.

De heer L. De Grève : Het is niet zo noodzakelijk de betrokken persoon die de publiciteit zoekt. Ik wil dat buiten beschouwing laten.

De heer L. Van den Bossche : Dat weet ik niet. Ik wil zijn proces niet maken. Hij heeft die publiciteit gekregen omdat het over een voetbalzaak gaat.

Eddy Merckx werd ooit ondervraagd omdat hij fraude zou hebben gepleegd. Ik weet niet of hij ooit veroordeeld werd. Wanneer uw gebuur, mijnheer Beysen, ook ondervraagd wordt, dan komt dat niet op het nieuws. Wanneer dat met Eddy

Van den Bossche

Merckx gebeurt komt dat wel op het nieuws omdat hij ooit eens goed met een fiets heeft rondgereden. Het is een element wat de maatschappij wil horen, dat meespeelt in het bepalen van de nieuwsberichten. Wanneer een volksvertegenwoordiger betreffende een voetbalschandaal een wetsvoorstel indient dan heeft hij het voordeel daarmede in de belangstelling te komen. Dan is hij achter een deryn aan het rijden. Dan zit hij uit de wind. Het is een element van hetzelfde dossier en het komt dus ook op het nieuws. Het is niet omdat de heer Willockx of de SP-fractie zodanig veel macht hebben dat zij kunnen bevelen even op het nieuws te willen komen in verband met een wetsvoorstel dat zij hebben ingediend. Indien ik ter gelegenheid van al de wetsvoorstellen die ik heb ingediend op het nieuws zou zijn geweest, dan zou dit nieuws nogal gekleurd zijn geweest. Dat kan ik u verzekeren. Ik wil nog niet zo grof zijn te zeggen dat het normaal is dat een meerderheid braver moet zijn dan de oppositie en dus minder wetsvoorstellen indient. Denk dat er ook maar bij, dat is ook logisch. Zoals een neen-stem van een lid van de meerderheid meer nieuwswaarde heeft dan de neen-stem van de ganse oppositie, bij de behandeling van een regeringsontwerp.

Wat betreft Zuid-Afrika kan ik het volgende zeggen. Zuid-Afrika staat nu eenmaal regelmatig in het nieuws omwille van het feit dat er daar een speciaal regime van toepassing is. U kunt voor of tegen de apartheid zijn. Ik wil aanvaarden dat het misschien niet strikt nodig is, ook al betreft het collega Vanvelthoven, hierover een volksvertegenwoordiger te ondervragen. U kunt daar detailkritiek op hebben. Ik vind dat echter geen interpellatie waard.

Het derde punt handelt over het Kamerdebat in de tweede Kamer in Nederland. Ik weet niet of u gekeken hebt en ik weet niet of u weet hoeveel uren de televisie in Nederland daarover heeft uitgezonden. Waarom is dat in België ook nieuws, mijnheer Beysen. Dat is nieuws omwille van uw eigen nationale regering waarvan de

Eerste Minister zegt dat er nog geen beslissing is getroffen in verband met het plaatsen van raketten in België.

Reagan had een slip of the tongue, maar mevrouw Tindemans ontkende dit en zegde dat hij een uitspraak deed waarvan hij de draagwijdte niet kende. De Minister van buitenlandse betrekkingen is bij zijn dame te rade gegaan die hem uitlegde wat Reagan heeft gezegd. Hoe dan ook, het zijn elementen van het dossier waaruit blijkt dat België in dat dossier aan Nederland wordt gekoppeld. Nederland heeft dan een voorstel gedaan waarop iedereen dagen heeft gewacht. In de pers – ook in Het Laatste Nieuws – is daar vooraf en achteraf dagenlang over geschreven. Dagenlang heeft men zich afgevraagd in welke zin de uitspraak zou komen. Als die er uiteindelijk was, heeft ook Het Laatste Nieuws daarover uitgeweid gedurende meerdere dagen. Dit zeg ik u om aan te tonen dat dit nieuws was, ook voor België. U kan voor of tegen die beslissing zijn, daar spreek ik mij niet over uit maar je had hoe dan ook nieuwswaarde. Het is binnenlandse nieuwswaarde want iedereen is ervan overtuigd, ook elke politieke commentator, tot welke groep hij ook behoort, dat een beslissing daar ook op een beslissing hier invloed zou kunnen hebben. Al die elementen samen maken het nieuws uit.

Ook een schandaal komt in het nieuws alleen maar door het feit dat het een schandaal is.

Ik wil eindigen met het volgende. U zegt dat het moet gedaan zijn met de indoctrinatie maar dat is uw interpellatie ook, zelfs meer dan wat de BRT gebeurlijk doet. Ik heb er niets tegen dat u een stelling verdedigt waarbij u zegt dat u een tweede nieuwszender wil die onafhankelijk is en een privé-statuuut heeft. Dat is uw eerlijke politieke overtuiging. Uw politieke overtuiging ligt daar, de mijne op dit vlak ergens anders.

Begin echter niet u een kwaliteit toe te eigenen die meer doet denken aan schijnheiligheid dan aan iets anders. U is bezig een kunstmatige sfeer te scheppen alsof de BRT een rode zender aan het worden is en u ter zake zou benadeeld zijn.

Als ik u zo bezig hoor dan zou ik bijna denken dat er een staatsgreep werd gepleegd bij de BRT en er bij de SP een combine was waar ik geen deel van uitmaakte en dat heb ik niet zo graag. (**Gelach**)

Uw tussenkomst heeft maar één bedoeling met name zoveel mogelijk „stemming” maken om uw andere voorstellen door te krijgen. Wanneer uw alternatieve nieuwsvoorstellen door niet genoeg leden worden gesteund in deze Vlaamse Raad – mij gebeurt dat regelmatig – dan betekent dit dat u op dit ogenblik tot de minderheid behoort. Ik behoor daartoe regelmatig, maar heb daar helemaal geen complexen over.

U wil via een omweg en via indoctrinatie een sfeer scheppen om mensen met u mee te krijgen. Dat is geen zuiver procédé. In die zin ontgoocht u mij.

Dat u een andere mening hebt dan ik over de politieke instellingen en over hoe het nieuws moet zijn kan ik gerust aanvaarden. Indien u wilt dat er een tweede net komt, zoals in sommige kranten reeds wordt aangekondigd, dan is dat uw eigen recht op politieke keuze. Speel evenwel niet achterduims door processen te maken die niets met de wetenschappelijkheid inzake nieuws te maken hebben. (**Applaus bij de SP**)

De heer E. Beysen : Mijnheer Van den Bossche, uw wetenschappelijkheid inzake nieuws, welke u heeft onderstreept, heeft mij helaas ook niets wijzer gemaakt.

De heer L. Van den Bossche : Nu voel ik mij gelukkig. U heeft de boodschap eigenlijk begrepen met name dat nieuws niet definieerbaar is zoals bijvoorbeeld meetkunde of algebra.

De heer E. Beysen : Maar u probeert dat te doen.

De heer L. Van den Bossche : Ik heb gezegd dat ik collega De Beul tot en met volg. Dit is een uitermate moeilijke oefening. Ik wil iedereen die op de lijn van collega De Beul zit – zelfs zou zijn voorstel mij niet volledig bevredigen – volgen om te zoeken naar een aantal omringingselementen om er

Van den Bossche

voor te zorgen dat het zeer variabele begrip, met name het nieuws, maximaal objectief blijft. Ik probeer daarvoor te zorgen maar niet in de sfeer die u hebt geschetst.

De Voorzitter : De heer Van Elewyck heeft het woord.

De heer J. Van Elewyck (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, op verzoek van de Minister zal ik mij inspannen om kort te zijn.

Objectiviteit in de berichtgeving is in deze Vlaamse Raad regelmatig aan de orde gekomen. Tijdens de vergaderingen van januari en februari hadden wij naar aanleiding van de bespreking van de begroting reeds de gelegenheid hierover uitvoerig te debatteren.

Collega's, ik dacht dat wij het ten minste over één punt eens waren, namelijk dat de bepaling van de objectiviteit niet mag afhangen van welke Minister, welke meerderheid of welke Executieve ook. Dat zou levensgevaarlijk zijn. Wanneer een Minister de bevoegdheid zou hebben om te zeggen wat objectiviteit is, wat nieuws-waarde heeft of niet, dan zijn al de voorwaarden geschapen voor een staatsomroep, een omroep die de opinie van de regering weergeeft, en in ondergeschikte orde de opinie van de meerderheid.

Voor wie zich opwerpt als verdediger van het begrip vrijheid in het algemeen en van de intellectuele vrijheid in het bijzonder kan de vraagstelling van collega Beysen alleen maar verbazing wekken. De wijze waarop hij zijn vragen formuleert wijst erop dat hij die intellectuele vrijheid wil inkapselen en via de overheid gaan reglementeren. Dat is wel de ergste soort inmenging die ik mij kan voorstellen. Wat hij suggereert is het soort overheidsingrijpen waartegen ik mij zal blijven verzetten. Het komt de overheid namelijk niet toe in deze materie te beslissen. Het verheugt ons dat de Minister begin van dit jaar onze zienswijze in dit verband deelde. Uit de Handelingen blijkt zeer duidelijk dat hij in deze op dezelfde golfleengte zit als wij.

Volgens de Handelingen van januari

1984 heeft de Minister toen gezegd dat hij aan de toenmalige raad van beheer gevraagd heeft een rapport op te stellen over het begrip „objectiviteit”. Hij voegde eraan toe dat hij dit verslag verwachtte vóór het einde van de ambtsperiode van de raad van beheer. Ik weet niet of er al een verslag is uitgebracht door de toenmalige of door de huidige raad van beheer. De Minister zegde destijds op het einde van zijn antwoord dat hij meende dat de Vlaamse Raad hierover moest worden ingelicht, waarop hij applaus kreeg van zijn collega's van de CVP en de PW. Mijnheer de Minister, het ogenblik is aangebroken om de Raad hierover desgevallend in te lichten.

De heer E. Beysen : Ik stel dit ook voor.

De heer J. Van Elewyck : Het is echter niet de taak van de Executieve of van de Vlaamse Raad om de regels voor objectiviteit vast te leggen. Volgens artikel 23 van het decreet behoort deze materie uitsluitend tot de bevoegdheid van de raad van beheer van de BRT.

Mijnheer de Voorzitter, ik wil er op wijzen dat de interpellatie van collega Beysen doorgaat op een merkwaardig ogenblik. Van 30 mei tot en met eergisteren deden er allerhande geruchten en verklaringen de ronde over de oprichting van een „onafhankelijk” televisie. Ik moet er niet aan herinneren dat sommige zaken cyclisch naar boven komen. Ter gelegenheid van de 1-1-juliviering vorig jaar verklaarde Minister Poma dat er eindelijk een akkoord was over een parallelle zender en dat er vóór het einde van het jaar allerlei dingen zouden gebeuren. Ik heb het geluidsbandje met die toespraak nog thuis. Het zou interessant zijn om de tekst ervan hier voor te lezen. Tot einde van december van vorig jaar heb ik de woorden van de Minister indachtig, gewacht op wat zou moeten komen, maar er is niets gebeurd. In januari en februari van dit jaar heeft de Minister hier tijdens de bespreking van de begrotingen gezegd dat hij ter zake voor het einde van de maand een antwoord verwachtte van de geschreven pers en dat hij bij een negatief antwoord het dossier zou sluiten.

Ik constateer met een beetje verbazing dat de Voorzitter van de CVP vóór enkele dagen voor de radio een

verklaring aflegde in navolging van wat in de weldenkende „De Financieel Economische Tijd” van 30 mei 1984 op de eerste pagina werd gepubliceerd, met name dat de bespreking over een akkoord in verband met de oprichting van een alternatieve nieuwsdienst op het tweede net en over – want het zijn twee afzonderlijke zaken – het brengen van regionaal nieuws vanuit de privé-sector via het kabelnet, praktisch rond zou zijn. Dat is natuurlijk nieuws.

De volgende dag lees ik in een ander weldenkend blad dat ik niet citeer : „De heer Grootjans wordt ondervraagd over dezelfde materie. De heer Grootjans, die de problematiek óók kent, zegt dat de zaak nog niet rond is en dat er inderdaad nog heel wat dient te gebeuren”.

Wij kunnen hier de heren Swaelen en Grootjans niet ondervragen ; wij kunnen alleen Minister Poma om uitleg vragen.

Naar aanleiding van de vraag van de heer Beysen meen ik dat het nodig is dat Minister Poma nu verklaart : ten eerste, of er inderdaad een akkoord bestaat over hetzij een privé-nieuws-alternatief, wat zou zijn een financieel gekleurd nieuws door de samenstelling van de financiële groepen die achter de idee staan ; ten tweede, of inderdaad een akkoord bestaat over wat men zou kunnen noemen „het openbreken van de kabel” naar de privé-sector toe ; ten derde, of hieromtrent in de schoot van de Executieve ontwerpen van decreet bestaan.

Ten slotte, mijnheer de Minister, u heeft bij herhaling gesproken over de Raad voor het mediabeleid. U heeft vorig jaar gezegd en dit jaar herhaald dat het voorontwerp van decreet nog altijd bij de Raad van State' ligt. U heeft eveneens bij herhaling gezegd dat elk nieuw initiatief vooreerst door de Raad voor het mediabeleid moet worden beoordeeld. Hoever staat het ontwerp van decreet in verband met de Raad voor het mediabeleid ? Blijft u van oordeel dat elk nieuw initiatief in de eerste plaats aan de Raad voor het mediabeleid moet worden voorgelegd ?

De Voorzitter : Minister Poma heeft

Voorzitter

het woord.

Minister K. Poma (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, waarde collega's, ik zal uiteraard zoals het behoort eerst antwoorden op de interpellatie van collega Beysen ; daarna zal ik ook antwoorden op de drie problemen die door collega De Beul zijn aangesneden, met name de personeelsbezetting van de nieuwsredactie van de BRT-TV, de adviesraad en de deontologische kamer.

Alhoewel het niet behoort tot het probleem van de objectiviteit bij de BRT – hetgeen het onderwerp is van de interpellatie – zal ik eveneens spreken over de OTV en de mediaraad.

Op het betoog van collega Van den Bossche hoef ik niet te antwoorden, vermits het niet tot mij is gericht.

De heer L. Van den Bossche : Het was een antwoord op een interpellatie beneden niveau ; mijn mening is mijn mening !

De Voorzitter : De heer Poma heeft het woord.

Minister K. Poma : Mijne heren, de voorbeelden die de heer Beysen als uitgangspunt van zijn interpellatie over de objectiviteit bij de BRT-berichtgeving nam, zijn uiteraard fragmentarisch te noemen in het geheel van de berichtgeving. Ik stel vast dat niet alle leden van de Raad dezelfde gevolgtrekkingen formuleren in verband met deze voorbeelden.

Nochtans kan ik niets anders dan vaststellen dat geregeld klachten van diverse zijden – niet enkel uit één politieke hoek – opduiken over de berichtgeving van de BRT-nieuwsdienst.

Ik dank dan ook de interpellant Beysen dat hij mij hier de kans geeft mijn mening ter zake duidelijk te formuleren.

Mijnheer Beysen, u hebt zes vragen gesteld, waarop ik u antwoord zal geven.

Vier van deze vragen zijn zuiver technisch. Ik zal dus ook een technisch

antwoord moeten geven.

Een eerste vraag was : hoe wordt het TV-nieuws samengesteld ?

Het TV-nieuws wordt in permanent overleg tussen redacteurs en chefs opgesteld aan de hand van een kalender met te verwachten evenementen, en aan de hand van gegevens die door nationale en internationale nieuwsgenschappen, door eigen correspondenten, door andere omroeporganisaties – voornamelijk in het kader van de nieuwsuitwisseling onder Eurovisielanden – en door navraag van de BRT-nieuwsdienst zelf aangebracht worden. Als handleiding dient de brochure „Voorschriften, gebruiken en aanbevelingen inzake radio- en TV-berichtgeving” – dit is meen ik de catechismus waarover de heer De Beul gesproken heeft – goedgekeurd door de Raad van Beheer. De praktische toepassing daarvan maakt het voorwerp uit van een permanent overleg binnen de BRT. Als ik goed heb begrepen, dan is dat wel noodzakelijk vermits het over een catechismus gaat.

De tweede vraag was de volgende : „Welke zijn de essentiële criteria die in acht worden genomen voor het bepalen van de nieuwswaarde ?

Het belang van de berichten wordt uitsluitend bepaald door het inderdaad moeilijk te hanteren begrip nieuwswaarde, waarover altijd gediscussieerd kan worden. De „nieuwswaarde” is niet steeds een absoluut begrip ; het moet vaak worden geïnterpreteerd in relatie tot omstandigheden van tijd, plaats en beschikbare ruimte. Evenwicht in de berichtgeving moet over een redelijke tijdsperiode afgewogen worden.

De derde vraag was : wie draagt welke verantwoordelijkheden ?

De eerste verantwoordelijk ken voor het nieuws zijn de eindredacteur en zijn redacteurs, die in permanent onderling overleg zorgen voor selectie en vormgeving. Zij werken onder de verantwoordelijkheid van een hoofdredacteur, die ook meer organisatorische bevoegdheden heeft. De hoofdredacteurs staan onder het gezag van de bestuursdirecteur informatie, die

verantwoordelijk is voor de hele informatiesector van radio en televisie. De uiteindelijke verantwoordelijkheid berust volgens de wet bij de Administrateur-generaal, die handelt onder het gezag van de Raad van beheer. Het is een algemeen geldende regel dat in gevallen van twijfel ondergeschikten altijd het hogere echelon van de hiërarchie raadplegen.

Ik wil hier ook wijzen op artikel 23, paragraaf 1 van het decreet van 28 december 1979, houdende het statuut van de BRT, dat luidt : „De nieuwsuitzendingen worden in een geest van strenge objectiviteit en zonder enige voorafgaande censuur van de regering gehouden...”

In het koninklijk besluit van 18 maart 1981, houdende goedkeuring van de reglementen van beheer en van procedure van de BRT, wordt uitdrukkelijk gestipuleerd wie verantwoordelijk is voor de controle op de objectiviteitsverplichting.

Artikel 3, punt 5 van bedoeld koninklijk besluit zegt : „De Raad van beheer waakt er inzonderheid voor dat de nieuwsuitzendingen en de mededelingen en programma's met een algemeen informatief karakter in een geest van strenge objectiviteit gebeuren”.

In hetzelfde koninklijk besluit wordt in artikel 19, paragrafen 1 en 2 aan de Administrateur-generaal, die dan handelt onder het gezag van de Vaste Commissie aan de Raad van beheer, de bevoegdheid gegeven op te treden indien de objectiviteitsverplichting overtreden wordt.

Uit dit alles blijkt dat in deze aangelegenheid de Raad van beheer, door deze Vlaamse Raad benoemd, bevoegd is en dat de Uitvoerende Macht – en dit is een juiste democratische instelling – niet of nauwelijks kan optreden.

De heer J. Van Elewyck : Terecht.

Minister K. Poma : Wat werd er door de vroegere raad van beheer ondernomen om aan de objectiviteitsverplichting te beantwoorden ?

De vorige Raad van beheer heeft de „Voorschriften, gebruiken en aanbe-

Poma

velingen inzake radio- en tv-berichten "aangepast aan de bepalingen van het Omroepdecreet van 28 december 1979. Deze Raad heeft ook, naar aanleiding van enkele incidenten bij de nieuwsdienst, een grondig onderzoek naar de naleving van de objectiviteitsverplichting ingezet. Daarover heeft u, mijnheer Van Elewyck, vragen gesteld.

Dit onderzoek wordt voortgezet door de nieuwe Raad, die in maart van dit jaar geïnstalleerd werd. De beheersorganen hebben al verscheidene „hoorzittingen" belegd met de Bestuursdirecteur informatie en de hoofdredacteurs van radio en televisie. In het najaar zullen zij er een volledige dag voor uittrekken. Ze hopen hun onderzoek voor het einde van het jaar af te sluiten.

Ik moet dus wachten tot het onderzoek is afgesloten om hierover iets te kunnen mededelen.

De belangrijkste redenen waarom er ongenoegen blijft heersen over de BRT-berichten moeten mijns inziens op twee verschillende terreinen worden gezocht :

- buiten de BRT zijn sommige belanghebbenden vaak teveel geneigd hun eigen visie als norm voor objectiviteit te nemen. Zij worden dan ook herhaaldelijk in hun verwachtingen teleurgesteld ; dit blijkt uit de klachten die bij de BRT toekomen en uitgaan van leden van alle politieke strekkingen in ons land. (**Onderbreking door de heer Van Elewyck**)

Het is niet gedaan.

- binnen de BRT is er, naast een meerderheid van medewerkers die naar objectiviteit streven, ook een minderheid die er niet in gelooft.

Er bestaat een school die de haalbaarheid van objectiviteit aanvecht en derhalve ook het streven naar objectiviteit afwijst. Deze school, die zichzelf vaak „kritisch" noemt, is binnen de BRT de afspiegeling van een maatschappelijk verschijnsel dat veel algemener is. Ze wil, vaak onbewust, de waarde en het belang van de BRT-berichten toetsen aan eigen opvat-

tingen en idealen. Ze heeft er moeite mee om tegenover uiteenlopende strekkingen altijd dezelfde openheid te betonen. In het commentaar bij de „Voorschriften, gebruiken en aanbevelingen inzake radio- en tv-berichten" wordt deze benadering uitdrukkelijk afgewezen.

Daaruit kan toch worden afgeleid dat er bij de BRT journalisten zijn die geen poging doen om de berichtgeving op een objectieve wijze te verzorgen.

Wat wordt er momenteel ondernomen om dringend paal en perk te stellen aan de berichtgevingsindoctrinatie ?

Hiervoor heb ik eerder gewezen op het feit dat de Raad van beheer van de BRT bezig is de ganse problematiek van de objectiviteit te onderzoeken en hoopt uit dat onderzoek beleidsvoorstellen te kunnen formuleren.

Ter gelegenheid van de interpellatie van collega Van Elewyck over hetzelfde onderwerp begin dit jaar heb ik gewezen op de mogelijkheid, en in feite ook op de verplichting, om artikel 20 van de Cultuurpactwet toe te passen.

Ten onrechte heeft men toen gezegd dat ik had voorgesteld de journalisten via de Cultuurpact aan te werven. Ik had echter slechts gewezen op het feit dat in de RTBF een dergelijk systeem bestaat. Ik doe ook vandaag niet het voorstel om artikel 20 van de Cultuurpactwet toe te passen op de journalisten, omdat ik, als geduldig man, wil wachten op de resultaten van het onderzoek van de Raad van beheer, maar ik spreek wel mijn overtuiging uit dat een meer pluralistisch samengestelde nieuwsdienst vele problemen zou oplossen en gewoonweg zou moeten voortvloeien uit het openbaar karakter van onze omroep.

Maar ook ik ben mij bewust van, en gevoelig voor het gevaar van politisering. Ik hoop nu dat de Raad van beheer met goede en bruikbare voorstellen op de proppen zal komen en dit binnen niet te lange tijd.

Tot zover mijn antwoord op de interpellatie van de heer Beysen.

De heer De Beul heeft ook gesproken

over de onderbezetting van de radio-nieuwsdienst. In tegenstelling tot wat werd verwacht, hebben wij toch vijf journalisten aangeworven en op 1 september zullen nogmaals vijf journalisten in dienst treden. Dit betekent dat we dit jaar tien journalisten in dienst zullen nemen.

De heer L. Van den Bossche : Mijnheer de Minister, zijn de werkingsmiddelen op dezelfde manier geëvolueerd ?

Minister K. Poma : De werkingsmiddelen zullen worden aangepast aan het aantal personen.

De heer L. Van den Bossche : Ik bedoel niet alleen de personeelskosten. Er zijn een aantal kosten voor vernieuwing die niet ingeschreven zijn onder de post „personeel". Uiteraard heeft u met meer aanwervingen ook een vermenigvuldiging van de kosten. Is dat budgettaire voorzien ?

Minister K. Poma : De begroting van de BRT is een dotatie, een totaalbedrag en wij laten aan de BRT zelf toe dat te verdelen. Het is dus niet de overheid maar wel de BRT zelf die haar begroting moet opmaken in het kader van het totaalbedrag.

In verband met de adviesraad waarover u heeft gesproken, kan ik u mededelen dat wij deze zaak nog vóór ons recess aan de Executieve zullen voorleggen met het verzoek haar naar de Raad van State te versturen.

Omtrent de deontologische kamer verwijs ik nogmaals naar het antwoord dat ik daarover heb verstrekt. Ik hoop ten eerste dat de BRT vóór het einde van het jaar ook daarover een advies zal uitbrengen. Dit wat de objectiviteit betreft !

In de rand van deze interpellatie wil ik even een antwoord geven inzake de problemen die gesteld worden buiten de objectiviteit.

Mijnheer Van Elewyck, u heeft gesproken over de OTV. U weet allicht dat wij aan de geschreven pers, de dag- en weekbladen het verzoek hebben gericht of zij bereid zouden zijn in te staan voor de investeringen en de exploitatie van een OTV. Hun antwoord was verdeeld. Er waren belangrijke groepen die een negatief ant-

Algemeen gezicht. Voorgrond links : een deel van de SP-fractie. Achtergrond links : de PVV-fractie. Midden : de VU-fractie. Rechts : een gedeelte van de CVP-fractie

woord hebben verstrekt. Het waren die groepen die binding hadden met de familiebladen en met de weekbladen voor de vrouwen, omdat blijkt dat juist in de reclame bij de TV de familie en de vrouw het meest wordt aangesproken. Zij zouden dus een groot verlies lijden aan reclame-inkomsten. Omdat op dat ogenblik de vertegenwoordigers van de geschreven pers mij hebben gezegd dat zij niet unaniem gunstig waren, heb ik gezegd dat voor mij het dossier OTV gesloten was. Maar, mijnheer Van Elewycck vergist zich wanneer hij denkt dat ik daarmee bedoel dat het hele dossier is

gesloten. Ik heb nooit gezegd dat het dossier over het doorbreken van het BRT-monopolie gesloten was. Ik heb alleen gezegd dat het dossier betreffende de OTV, gerund door de dag- en weekbladen, gesloten is omdat een aantal van deze bladen niet wenste mee te werken. Er wordt echter verder gewerkt aan het dossier over het doorbreken van het BRT-monopolie.

U hebt mij gevraagd, mijnheer Van Elewycck, of er een afgewerkt akkoord is. Bij mijn weten is men nog niet gekomen tot een volledig afgewerkt akkoord, al sijnpen er hier en daar in de

berichtgeving deeltjes van dit akkoord door. Zolang er geen afgerond akkoord is, kan ik niet zeggen wat het inhoudt.

U hebt mij ook een vraag gesteld in verband met de Mediaraad. U weet dat wij op 29 april van vorig jaar het advies hebben gevraagd van de Raad van State. Slechts voor een drietal weken is dit advies van de Raad van State bij mij teruggekomen. De Raad van State heeft 13 à 14 maanden hiervoor nodig gehad.

De heer J. Van Elewycck : En u 13 à 14 minuten.

Minister K. Poma : Ik heb dus op dat advies moeten wachten. Ik veronderstel dat u trouwens wel één en ander weet over dit advies in verband met de Mediaraad. U weet dat ik daarmee niet zeer gelukkig ben om de eenvoudige reden dat de Raad van State heeft gezegd dat de geschreven pers niets met de Mediaraad heeft te maken en dat wij als Executieve alleen bevoegd zijn voor het Vlaamse landsgedeelte. De geschreven pers wordt in heel België verspreid. Er zijn dus twee mogelijkheden en wij moeten hiervoor een oplossing vinden.

De heer J. Van Elewyck : Mijnheer de Minister, als ik het papier dat door open ramen binnenwaait goed lees, dan heeft het advies van de Raad van State niets te maken met de verspreiding van de dagbladen, maar wel met de bevoegdheid van de Vlaamse Raad en van de Executieve. Ik wil u eraan herinneren dat radio en TV ingevolge het koninklijk besluit inzake de kabeltelevisie in het hele land moeten verspreid worden. Het is dus niet de verspreiding die de basis vormt van het advies.

Ik wens niet dat men zich later, wanneer honderden de annalen van de Vlaamse Raad zullen lezen, zou vergissen over de inhoud van dit advies van de Raad van State.

Minister K. Poma : De Raad van State spreekt steeds over de bevoegdheid. Dat geeft ons twee mogelijkheden, ofwel leggen wij dat advies naast ons neer, dat is niet de eerste keer, ook u hebt bepaalde decreten goedgekeurd zonder het advies van de Raad van State te volgen...

De heer J. Van Elewyck : Decreten niet.

Minister K. Poma : Of wetten.

De heer G. Verhaegen : U zou dat wel graag hebben.

Minister K. Poma : Mijnheer Van Elewyck, u moet niet doen of u katholiek bent dan de Paus. U hebt niet altijd de adviezen van de Raad van State gevolgd. De waarheid laat ik verder in het midden.

De heer J. Van Elewyck : Mijnheer de Minister, ten eerste wil ik mij het recht voorbehouden mijn eigen filosofische overtuiging te hebben tegen

over de Paus of niet. Ten tweede, zult u begrijpen dat wij tegenwoordig het recht hebben om katholiek te zijn dan wie ook.

De heer L. Van den Bossche : Wij hebben nu ook een proost.

De heer G. Verhaegen : Katholiek dan de Paus gaat niet over het filosofische, maar over het godsdienstige.

Minister K. Poma : De eerste mogelijkheid is dat wij met dit decreet naar de Executieve en naar de Vlaamse Raad gaan en het advies zal er bijgevoegd zijn. Wij zullen dus weten wat de Raad van State daarover denkt. Dan kunnen wij een andere mening hebben want het gaat om een advies. Ofwel dient er te worden gezocht naar een andere formule.

In ieder geval, en daarin ben ik zeer consequent, is een mediaraad zonder de pers niet te realiseren. Want een mediaraad waarin de pers niet zetelt heeft weinig betekenis.

Wanneer wij een mediaraad willen moeten wij een oplossing vinden zodanig dat de pers daarbij in elk geval betrokken wordt. Dat is het antwoord op de vragen die u hebt gesteld. (**Applaus bij de PW en de CVP**)

Indiening van moties

De Voorzitter : Door de heer Van Elewyck C.S. werd tot besluit van deze interpellatie een met redenen omklede motie ingediend die luidt als volgt :

„De Vlaamse Raad,

– gehoord de interpellatie van de heer Beysen over de TV-berichtgeving en de objectiviteit van de BRT,

– gehoord de diverse tussenkomsten en het antwoord van de Minister,

– sluit zich aan bij de verklaringen van Minister Poma over de objectiviteit in de BRT-berichtgeving”.

Door de heren Verhaegen en De Grève werd tot besluit van deze interpellatie een eenvoudige motie ingediend die luidt als volgt :

„De Vlaamse Raad,

– gehoord de interpellatie van de heer

Beysen tot de heer Poma, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van cultuur, over de TV-berichtgeving en de objectiviteit van de BRT,

– gehoord het daarop door de Minister verstrekt antwoord,

– gaat over tot de orde van de dag.”

Overeenkomstig artikel 5 1, punt 7 van ons reglement zal de Raad zich daarover tijdens een volgende openbare vergadering moeten uitspreken.

Het incident is gesloten.

VOORSTEL VAN DECREET

Indiening

De Voorzitter : Het volgend voorstel van decreet werd ingediend :

– Voorstel van decreet van de heer Vanvelthoven C.S. houdende wijziging van het decreet van 2 juli 1981 betreffende het beheer van afvalstoffen, gewijzigd bij het decreet van 23 maart 1983.

Verwezen naar de Commissie voor leefmilieu en waterbeleid.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De Voorzitter : Hiermede zijn wij aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor vandaag.

De vergadering is gesloten.

– **De vergadering wordt gesloten om 18.35 uur.**

– **De Raad gaat tot nadere bijeenroeping uiteen.**

Trefwoordenregister

Autoweg Pecq-Armentières

Plannen ivm aanleg, blz. 1167

Begroting

Werkingsbegroting Raad, blz. 1190

Belangenconflict

Motie CCF, blz. 1221

Belgische Mediatheek

Onwettig verlenen Gemeenschapswaarborg, blz. 1150

BRT-TV

Objectiviteit berichtgeving, blz. 1283

Chemische middelen

Gebruik in spoeltoiletten, blz. 1152

Commissie

Wijziging in verwijzing, blz. 1144

DIRV-actie

Ontwerp-resoluties beleidsnota, blz. 1206, 1221, 1263, 1277

Dossiers stedelijke openbare werken

Onaanvaardbare vertraging, blz. 1145

Dringende vragen

Zie Autoweg Pecq-Armentières
Dossiers stedelijke openbare werken
Vlaamse Gemeenschap

Erkende en gesubsidieerde jeugthuizen

BTW-plicht, blz. 1150

Erkenningniet-openbareradio's

Problematiek auteursrechten, blz. 1147

Ingekomenstukken

Beraadslaging Vlaamse Executieve, blz. 1221
Mededeling van het Rekenhof, blz. 1143, 1221
Mededeling Voorzitter, blz. 1144
Moties, blz. 1221, 1293
Ontwernen van decreet, blz. 1143
Schriftelijke vragen, blz. 1143
Verslagen, blz. 1143
Voorstel van decreet, blz. 1167, 1221, 1293

Internationale Nieuwe Scene

Ontoereikende subsidiëring, blz. 1278

Interpellaties

Zie BRT-TV
Internationale Nieuwe Scène
Niet-openbare radio's
Vervuiling milieu Noord-Limburg

Leden

Berichten van verhindering, blz. 1143, 1167, 1221, 1245

Ministerie Vlaamse Gemeenschap

Procedure begeben ambten, blz. 1148

Moties besluit interpellatie

Limburgse situatie en tekortkomingen, blz. 1204

Motie van orde

Beroep op het reglement en voorstel tot verwijzing naar commissie, blz. 1153

Niet-openbareradio's

Erkenning, blz. 1256

OnderwijsmethodiekHO

Resultaten wetenschappelijk onderzoek, blz. 1151

Ontwerp van decreet

Zie Ruimtelijke ordening en stedenbouw

Ruimtelijke ordening en stedenbouw

Aanvulling wet 29 maart 1962, blz. 1153, 1168, 1176, 1191, 1245, 1261

Sluitingstortplaatsen

Toekomstperspectief verwerking gemeentelijk huisvuil, blz. 1149

Stemmingen

Werkingsbegroting Raad, blz. 1190
Aangehouden stemmingen
DIRV-actie, blz. 1263
Ruimtelijke ordening en stedenbouw, blz. 1191
Hoofdelijke stemmingen
DIRV-actie, blz. 1277
Moties besluit interpellatie, blz. 1204

Ruimtelijke ordening en stedenbouw, blz. 1261
Werking VNC, blz. 1203

Tweede lezing

Verzoek, blz. 1203
Zie ook Ruimtelijke ordening en stedenbouw, blz. 1245

Vakantiewensen, blz. 1267

Verkavelingsvergunning

Verval bij schenking aan kinderen, blz. 1146

VervuilingmilieuNoord-Limburg

Traag overheidsop treden, blz. 1247

Vlaamse Gemeenschap

Vertegenwoordiging op EG-Raad, blz. 1144

VNC

Werking, blz. 1189, 1203

Vragen

Zie Chemische middelen
Erkende en gesubsidieerde jeugthuizen
Erkenning niet-openbare radio's
Ministerie Vlaamse Gemeenschap
Onderwijsmethodiek HO
Sluiting stortplaatsen
Verkavelingsvergunning
VZW Belgische Mediatheek

Werkzaamheden

Regeling, blz. 1166, 1167, 1189, 1205, 1220, 1243, 1293
